

Poz. 217

**UCHWAŁA NR 441
SENATU UNIwersytetu Warszawskiego**

z dnia 26 czerwca 2024 r.

**w sprawie zmiany uchwały nr 192 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego
z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie programu studiów na
*kierunku lekarskim***

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.), § 7 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2787) oraz § 43 ust. 1 pkt 14 i § 144 ust. 1 Statutu Uniwersytetu Warszawskiego (Monitor UW z 2019 r. poz. 190 z późn. zm.) Senat Uniwersytetu Warszawskiego postanawia, co następuje:

§ 1

W uchwale nr 192 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie programu studiów na *kierunku lekarskim* (Monitor UW z 2022 r. poz. 258 z późn. zm.) w § 1 program studiów na *kierunku lekarskim* stanowiący załącznik do uchwały otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i ma zastosowanie do studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2024/2025.

Przewodniczący Senatu UW
Rektor: A. Z. Nowak

Załącznik

do uchwały nr 441 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały nr 192 Senatu Uniwersytetu
Warszawskiego z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie programu studiów na *kierunku lekarskim*

„Załącznik

do uchwały nr 192 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie programu studiów na kierunku lekarskim

PROGRAM STUDIÓW
kierunek lekarski

nazwa kierunku studiów	kierunek lekarski
nazwa kierunku studiów w języku angielskim / w języku wykładowym	Medicine
język wykładowy	język polski
poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie
poziom PRK	7
profil studiów	profil ogólnoakademicki
liczba semestrów	12
liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	380
forma studiów	studia stacjonarne
tytuł zawodowy nadawany absolwentom (nazwa kwalifikacji w oryginalnym brzmieniu, poziom PRK)	lekarz
liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	co najmniej 235 ECTS

liczba punktów ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych (nie mniej niż 5 ECTS)	nd.
---	-----

Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, w których prowadzony jest kierunek studiów

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Procentowy udział dyscyplin	Dyscyplina wiodąca (ponad połowa efektów uczenia się)
dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu	nauki medyczne	100 %	nauki medyczne
Razem:	-	100%	-

Efekty uczenia się zdefiniowane dla programu studiów odniesione do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji na poziomach 6-7 uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4

Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	Efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
K_W1	rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	P7S_WG
K_W2	objawy i przebieg chorób	P7S_WG
K_W3	sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego właściwe dla określonych stanów chorobowych	P7S_WG
K_W4	etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu lekarza oraz zasady promocji zdrowia, a swoją wiedzę opiera na dowodach naukowych	P7S_WG
K_W5	metody prowadzenia badań naukowych	P7S_WG
K_W6	ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem lekarskim, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	P7S_WK
K_W7	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P7S_WK

Umiejętności: absolwent potrafi		
K_U1	rozpoznać problemy medyczne i określić priorytety w zakresie postępowania lekarskiego	P7S_UW
K_U2	rozpoznać stany zagrażające życiu i wymagające natychmiastowej interwencji lekarskiej	P7S_UW
K_U3	zaplanować postępowanie diagnostyczne i zinterpretować jego wyniki	P7S_UW, P7S_UU
K_U4	wdrożyć właściwe i bezpieczne postępowanie terapeutyczne oraz przewidzieć jego skutki	P7S_UW
K_U5	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	P7S_UW, P7S_UU
K_U6	inspirować proces uczenia się innych osób	P7S_UW
K_U7	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta, oraz przekazać niekorzystne informacje, stosując zasady profesjonalnej komunikacji	P7S_UK
K_U8	komunikować się w zespole i dzielić się wiedzą	P7S_UK
K_U9	krytycznie oceniać wyniki badań naukowych i odpowiednio uzasadniać stanowisko	P7S_UW
K_U10	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	P7S_UW
K_U11	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	P7S_UK
K_U12	krytycznie oceniać istniejący stan nauki i formułować oryginalne tezy badawcze	P7S_UW, P7S_UU
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
K_K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	P7S_KK, P7S_KO, P7S_KR
K_K2	kierowania się dobrem pacjenta	P7S_KK
K_K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta	P7S_KK, P7S_KR
K_K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby	P7S_KK
K_K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	P7S_KK, P7S_KR

K_K6	propagowania zachowań prozdrowotnych	P7U_K, P7S_KK, P7S_KO
K_K7	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	P7S_KK
K_K8	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji	P7S_KR
K_K9	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	P7U_K, P7S_KK, P7S_KO
K_K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej	P7S_KK, P7S_KR
K_K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	P7U_K, P7S_KR
K_K12	sprawnej organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów oraz krytycznej oceny stopnia zaawansowania w osiąganiu założonych celów	P7S_KK, P7S_KR
K_K13	uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów	P7S_KK, P7S_KR
K_K14	zachowywania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej	P7S_KK, P7S_KR

OBJAŚNIENIA

Symbol efektu uczenia się dla programu studiów tworzą:

- litera K – dla wyróżnienia, że chodzi o efekty uczenia się dla programu studiów,
- znak _ (podkreślnik),
- jedna z liter W, U lub K – dla oznaczenia kategorii efektów (W – wiedza, U – umiejętności, K – kompetencje społeczne),
- numer efektu w obrębie danej kategorii, zapisany w postaci dwóch cyfr (numery 1-9 należy poprzedzić cyfrą 0).

Zajęcia lub grupy zajęć przypisane do danego etapu studiów

Rok studiów: pierwszy

Przedmioty (zajęcia lub grupy zajęć)	Forma zajęć – liczba godzin								Razem: liczba godzin zajęć	Razem: punkty ECTS	
	Wykład	Konwersatorium	Seminarium	Ćwiczenia	Laboratorium	Warsztaty	Projekt	Praktyki			Inne
Histologia	15				45					60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	A.W1. mianownictwo histologiczne										
	A.W2. struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne										
	A.W3. mikroarchitekturę tkanek, macierzy pozakomórkowej i narządów										
	Umiejętności: student potrafi										
	A.U1. obsługiwać mikroskop optyczny, w tym w zakresie korzystania z immersji										
	A.U2. rozpoznawać w obrazach mikroskopowych struktury odpowiadające narzodom, tkankom, komórkom i strukturom komórkowym, opisywać i interpretować ich budowę oraz relacje między budową i funkcją										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów											
Treści programowe	Program wykładów i laboratoriów obejmuje zagadnienia dotyczące budowy i funkcji tkanek. Przedstawione zostaną zagadnienia związane z budową mikroskopową, rozwojem czy charakterystycznymi czynnościami tkanek oraz narządów, zaburzeniami związanymi z nieprawidłowym powstawaniem lub funkcjonowaniem tkanek, a także podstawowe techniki wizualizacji tkanek stosowane w obserwacjach histologicznych.										

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	sprawdzian pisemny, egzamin pisemny										
Biologia rozwoju	15				30					45	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	A.W1. mianownictwo embriologiczne										
	A.W4. stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowę i czynność błon płodowych i łożyska, etapy rozwoju poszczególnych narządów oraz wpływ czynników szkodliwych na rozwój zarodka i płodu (teratogennych)										
	B.W26. zasady prowadzenia badań naukowych służących rozwojowi medycyny										
	Umiejętności: student potrafi										
	A.U1. obsługiwać mikroskop optyczny, w tym w zakresie korzystania z immersji										
	A.U2. rozpoznawać w obrazach mikroskopowych struktury odpowiadające narzodom, tkankom, komórkom i strukturom komórkowym, opisywać i interpretować ich budowę oraz relacje między budową i funkcją										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów										
Treści programowe	<p>Wykład: zagadnienia wstępne dotyczące rozwoju, gametogeneza, zapłodnienie i rozwój przedimplantacyjny, implantacja zarodka w macicy, gastrulacja, oddziaływania indukcyjne listków zarodkowych podczas gastrulacji, podstawy organogenezy i przykład szczegółowy: powstawanie kończyny, determinacja płci i rozwój fenotypu płciowego, teratogeneza.</p> <p>Laboratorium: gametogeneza – spermatogeneza, gametogeneza – oogeneza, zapłodnienie, rozwój przedimplantacyjny, implantacja zarodka i wczesny rozwój poimplantacyjny, późny rozwój poimplantacyjny, łożysko i błony płodowe.</p>										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	sprawdzian pisemny, egzamin pisemny										

Biologia komórki	15				45					60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	A.W2. struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne										
	B.W16. sposoby komunikacji między komórkami i między komórką a macierzą zewnątrzkomórkową oraz szlaki przekazywania sygnałów w komórce, a także przykłady zaburzeń w tych procesach prowadzących do rozwoju nowotworów i innych chorób										
	B.W17. procesy: cykl komórkowy, proliferacja, różnicowanie i starzenie się komórek, apoptoza i nekroza oraz ich znaczenie dla funkcjonowania organizmu										
	B.W18. funkcje i zastosowanie komórek macierzystych w medycynie										
	B.W26. zasady prowadzenia badań naukowych służących rozwojowi medycyny										
	Umiejętności: student potrafi										
	A.U1. obsługiwać mikroskop optyczny, w tym w zakresie korzystania z immersji										
	A.U2. rozpoznawać w obrazach mikroskopowych struktury odpowiadające narządom, tkankom, komórkom i strukturom komórkowym, opisywać i interpretować ich budowę oraz relacje między budową i funkcją										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów										
Treści programowe	Program wykładów i laboratoriów obejmuje zagadnienia dotyczące budowy i funkcjonowania komórek. Przedstawione zostaną: podstawowe metody badań stosowane w biologii komórki, budowa i funkcje organelli komórkowych, budowa i funkcje cytoszkieletu komórki oraz macierzy pozakomórkowej, oddziaływania między komórką a środowiskiem, charakterystyka cyklu komórkowego, mitozy, mejozy, apoptozy, charakterystyka zarodkowych i specyficznych tkankowo komórek macierzystych, komórek nowotworowych.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium, egzamin pisemny										

Anatomia	40		20	120						180	15
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	A.W1. budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym i czynnościowym, w tym stosunki topograficzne między poszczególnymi narządami, wraz z mianownictwem anatomicznym, histologicznym i embriologicznym										
	Umiejętności: student potrafi										
	A.U3. wyjaśniać anatomiczne podstawy badania przedmiotowego										
	A.U4. wnioskować o relacjach między strukturami anatomicznymi na podstawie przyżyciowych badań diagnostycznych, w szczególności z zakresu radiologii										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych										
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										
K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji											
Treści programowe	Przedmiot ma za zadanie przekazanie studentom wiedzy z zakresu budowy i czynności ciała ludzkiego przede wszystkim w ujęciu topograficznym. Ponadto studenci nabędą umiejętności posługiwania się prawidłową terminologią anatomiczną zarówno w języku polskim jak i międzynarodowym (łacińskim/angielskim). Stanowi to podstawę do dalszej nauki innych przedmiotów ogólnych oraz przedmiotów klinicznych. Wiadomości przyswojone przez studentów będą niezbędne m.in. do interpretacji i oceny różnic między prawidłowymi i patologicznymi obrazami makroskopowymi. Przedmiot jest podzielony na dziewięć (preparatów): kończyna górna, klatka piersiowa, brzuch i miednica, kończyna dolna, czaszka, głowa, szyja i narządy zmysłów, mózgowie i drogi nerwowe, anatomia topograficzna.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin praktyczny i teoretyczny (pisemny), kolokwia cząstkowe, zaliczenie praktyczne										
Wstęp do biochemii	15									15	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	B.W9. budowę lipidów i polisacharydów oraz ich funkcje w strukturach komórkowych i pozakomórkowych										
	B.W10. struktury I-, II-, III- i IV-rzędową białek oraz modyfikacje potranslacyjne i funkcjonalne białka oraz ich znaczenie										

	Umiejętności: student potrafi									
	B.U5. określać pH roztworu i wpływ zmian pH na związki nieorganiczne i organiczne									
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do									
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji									
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów									
Treści programowe	Podczas wykładu zostaną omówione następujące zagadnienia: rodzaje wiązań chemicznych, rodzaje izomerii, stereochemia, karbokationy, rodniki, reguła aromatyczności, pochodne węglowodorów ich właściwości i reaktywność: alkohole, tiole, fenole, aldehydy, ketony, kwasy karboksylowe i ich pochodne, aminy, amidy, cukry.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny									
Laboratorium chemii analitycznej					30				30	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	B.W1. gospodarkę wodno-elektrolitową w układach biologicznych									
	B.W2. równowagę kwasowo-zasadową i mechanizm działania buforów oraz ich znaczenie w homeostazie ustrojowej									
	B.W3. pojęcia rozpuszczalności, ciśnienia osmotycznego, izotonii, roztworów koloidalnych i równowagi Gibbsa-Donnana									
	Umiejętności: student potrafi									
	B.U3. obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izosmotycznych, jedno- i wieloskładnikowych									
	B.U5. określać pH roztworu i wpływ zmian pH na związki nieorganiczne i organiczne									
	B.U11. planować i wykonywać badania naukowe oraz interpretować ich wyniki i formułować wnioski									
	B.U12. posługiwać się podstawowymi technikami laboratoryjnymi i molekularnymi									
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do									
K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										

	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji									
	K_K12. sprawnej organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów oraz krytycznej oceny stopnia zaawansowania w osiągnięciu założonych celów									
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów									
Treści programowe	Podczas zajęć proseminaryjno-laboratoryjnych studenci zapoznają się z następującymi zagadnieniami: równowagi kwasowo-zasadowe, mechanizm działania buforów, termodynamika, kinetyka i statyka reakcji chemicznych, oddziaływania międzycząsteczkowe, rozpuszczalność, kompleksy, typy reakcji chemicznych.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium ustne, eksperyment, raport pisemny									
Biofizyka	4			8	48				60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	B.W4. prawa fizyczne opisujące przepływ cieczy i czynniki wpływające na opór naczyniowy przepływu krwi									
	B.W6. fizykochemiczne i molekularne podstawy działania narządów zmysłów									
	Umiejętności: student potrafi									
	B.U8. korzystać z medycznych baz danych oraz właściwie interpretować zawarte w nich informacje potrzebne do rozwiązywania problemów z zakresu nauk podstawowych i klinicznych									
	B.U11. planować i wykonywać badania naukowe oraz interpretować ich wyniki i formułować wnioski									
	B.U12. posługiwać się podstawowymi technikami laboratoryjnymi i molekularnymi									
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do									
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji									
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji									
Treści programowe	Wykład wprowadzający w zagadnienia fizycznych i biofizycznych podstaw medycyny oraz ćwiczenia przy komputerze mające na celu naukę analizy danych pomiarowych. Następnie laboratorium składające się z 8 ćwiczeń eksperymentalnych, poprzedzonych zajęciami przy tablicy lub przy komputerze, przybliżającymi studentom zagadnienia, które są niezbędne do wykonania danego doświadczenia. Analiza uzyskanych danych pomiarowych i przygotowanie raportów z eksperymentów pod opieką prowadzącego. Tematyka ćwiczeń:									

	1. Oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego z materią, 2. Elementy termodynamiki, 3. Właściwości płynów, błony biologiczne. transport przez błony, dyfuzja, osmoza. 4. Oddziaływanie leków z ich celami terapeutycznymi, 5. Metody fizyczne w badaniu leków biopodobnych, 6. Podstawy ochrony radiologicznej i dozymetrii, 7. Elementy obrazowania medycznego.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	pisemne sprawdziany przed wykonaniem ćwiczenia, raporty z ćwiczeń										
Podstawy obrazowania medycznego	10					5				15	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	B.W5. naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią										
	B.W7. fizyczne podstawy nieinwazyjnych metod obrazowania										
	B.W8. fizyczne podstawy wybranych technik terapeutycznych										
	Umiejętności: student potrafi										
	B.U1. wykorzystywać znajomość praw fizyki do wyjaśnienia wpływu czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne i promieniowanie jonizujące, na organizm człowieka										
	B.U9. dobrać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne i posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										
Treści programowe	Celem wykładu będzie zrozumienie podstawowych zasad powstawania obrazów wykorzystywanych w diagnostyce medycznej: konstrukcji urządzeń diagnostycznych oraz zjawisk i praw fizycznych, na których opierają swoje działanie. W pierwszej części wykładu zostanie omówione zastosowanie do obrazowania promieniowania jonizującego, w szczególności promieni Roentgena. Następnie wprowadzona zostanie koncepcja trójwymiarowej rekonstrukcji obrazów w metodach diagnostycznych, takich jak rentgenowska tomografia komputerowa (CT), tomografia komputerowa pojedynczej emisji fotonu (SPECT) i tomografia emisji pozytonów (PET). Zostaną omówione podstawy metod obrazowania nie wykorzystujących promieniowania jonizującego, a więc rezonansu magnetycznego (MRI), ultrasonografii (USG) oraz mikroskopii w świetle widzialnym. Omawiane tematy: 1. Promieniowanie rentgenowskie – powstawanie, widmo i oddziaływanie; 2. Jakość prześwietlenia rentgenowskiego – rozdzielczość, kontrast, szum; 3. Rozpad promieniotwórczy i scyntygrafia. 4. Metody tomograficzne, ich łączenie; 5. MRI – po co tyle cewek?;										

	6. Ultrasonografia – budowa głowicy, mody A, B i M, Doppler; 7. Mikroskop – granice rozdzielczości, fluorescencja. Treści poruszane na wykładzie, będą ilustrowane w sposób praktyczny podczas warsztatów.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	sprawdziany pisemne w trakcie semestru										
Parazytologia medyczna	7				23					30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	C.W10. inwazyjne dla człowieka formy lub stadia rozwojowe wybranych pasożytów										
	C.W11. epidemiologię zarażeń pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania										
	C.W12. patogenezę i patofizjologię zarażeń oraz wpływ pasożytów, na organizm człowieka i populację, w tym sposoby ich oddziaływania, konsekwencje narażenia na nie oraz zasady profilaktyki										
	C.W15. metody stosowane w diagnostyce parazytologicznej (wskazania, zasady wykonywania, interpretacja wyniku)										
	Umiejętności: student potrafi										
	C.U5. rozpoznawać patogeny pod mikroskopem										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										
K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji											
Treści programowe	Program zajęć (wykłady i laboratoria) dotyczy problemów współczesnej parazytologii medycznej, obejmując zagadnienia układu pasożyt-żywiciel, trendy i możliwości obecnej diagnostyki parazytologicznej oraz podstawowe zagadnienia epidemiologii chorób pasożytniczych. Przedstawione zostaną: podstawowe aspekty układu pasożyt żywiciel, z rozróżnieniem mikro- i makropasożytów; podstawowe aspekty cykli życiowych pasożytów; charakterystyczne cechy budowy przydatne w diagnostyce, klasyczne i molekularne metody diagnostyczne stosowane dla poszczególnych grup pasożytów, objawy zarażeń pasożytniczych, zagadnienia epidemiologiczne (zasięg geograficzny, zachorowalność na choroby pasożytnicze, nowo pojawiające się parazytozy).										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	sprawdzian pisemny, egzamin pisemny										

English in medicine		15		45						60	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	D.U5. krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w języku angielskim, i wyciągać wnioski										
	D.U6. porozumiewać się z pacjentem w języku angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych										
Treści programowe	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym										
	Zajęcia dotyczą nauki właściwego posługiwania się językiem angielskim w kontakcie z pacjentem. Zostaną omówione następujące zagadnienia: 1) objawy przedmiotowe i podmiotowe, zaburzenia; terminologia specjalistyczna dot. objawów przedmiotowych i podmiotowych, zaburzeń i chorób poszczególnych układów, opis dolegliwości pacjenta; 2) wywiad lekarski (schemat prostego wywiadu, pytania odnośnie charakteru dolegliwości i zaburzeń, odpowiedniego przygotowania pacjenta do badania); 3) badanie diagnostyczne (typy badań, opisywanie wyników, powszechnie stosowane skróty), 4) leczenie (słownictwo dotyczące leków – postać farmaceutyczna, drogi podawania); 5) schemat historii choroby (struktura historii choroby, formularze); 6) wybrane jednostki chorobowe (rozumienie opisu i prezentacji według schematu etiologia i patogenez, objawy, rozpoznanie, leczenie).										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	śródsesemestralne testy sprawdzające opanowanie materiału, przygotowanie i przedstawienie w języku angielskim co najmniej jednej prezentacji z dziedziny nauk medycznych w semestrze										
Pierwsza pomoc (BLS) i elementy pielęgniarstwa				30						30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – <i>Symptoms</i> (objawy), A – <i>Allergies</i> (alergie), M – <i>Medications</i> (leki), P – <i>Past medical history</i> (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – <i>Last meal</i> (ostatni posiłek), E – <i>Events prior to injury/illness</i> (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem)										
	E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym:										

	<p>1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru;</p> <p>5) bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych;</p> <p>6) dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku;</p> <p>7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych;</p> <p>10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny;</p> <p>11) założenie zgłębnika żołądkowego</p>									
	E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej									
	F.U9. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (<i>Basic Life Support</i> , BLS) u noworodków i dzieci zgodnie z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (<i>European Resuscitation Council</i> , ERC)									
	F.U10. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u noworodków (<i>Newborn Life Support</i> , NLS) i dzieci (<i>Pediatric Advanced Life Support</i> , PALS) zgodnie z wytycznymi ERC									
	F.U11. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne BLS u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC									
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do									
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych									
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta									
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby									
Treści programowe	W ramach zajęć zostaną omówione następujące zagadnienia: zasady i algorytmy udzielania pierwszej pomocy (<i>Basic Life Support</i>), podstawowy funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, postępowania w innych stanach nagłych w ramach pierwszej pomocy, idea użycia automatycznych defibrylatorów zewnętrznych (AED), przeprowadzenie wywiadu lekarskiego, podstawy monitorowania parametrów życiowych, zasady kaniulacji naczyń, podaż leków różnymi drogami, cewnikowanie pęcherza moczowego oraz opieka nad pacjentem z cewnikiem, techniki toalety pacjenta uzależnione od jego stanu zdrowia.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin praktyczny									
Komunikacja medyczna I				20					20	1
	Wiedza: student zna i rozumie									
	D.W6. pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu									

Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	D.W7. specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią)										
	Umiejętności: student potrafi										
	D.U7. rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania										
	D.U9. opisywać i krytycznie oceniać własne zachowanie oraz sposób komunikowania się, uwzględniając możliwość alternatywnego zachowania										
	D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi)										
	D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych											
Treści programowe	Przedmiot ma na celu wprowadzenie do zagadnień z obszaru komunikacji medycznej, przede wszystkim w zakresie kształtowania umiejętności i postaw. Student nabywa kompetencje i umiejętności miękkie z obszaru: rozumienia zachowań własnych i innych osób, umiejętności wyrażania myśli i uczuć, umiejętności rozwiązywania konfliktów; komunikacji z innymi osobami w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem indywidualnych i społecznych uwarunkowań. Kontekstem dla nabywanych umiejętności jest rola lekarza w komunikacji z pacjentem i jego rodziną oraz innymi członkami zespołu medycznego, z uwzględnieniem zróżnicowanych sytuacji medycznych i różnorodnych charakterystyk osób uczestniczących w procesie komunikacji.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	ocena ciągła aktywności oraz ocena realizacji zadań wykonywanych podczas ćwiczeń										
Etyka lekarska z elementami profesjonalizmu	14		16							30	2
	Wiedza: student zna i rozumie										
	D.W16. prawa pacjenta oraz pojęcie dobra pacjenta										

Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	D.W17. filozofię opieki paliatywnej i jej znaczenie w kontekście opieki nad pacjentem na wszystkich etapach poważnej choroby i godnej śmierci
	D.W19. podstawy medycyny opartej na dowodach
	D.W20. pojęcia bezpieczeństwa pacjenta i kultury bezpieczeństwa oraz ich aspekty: organizacyjny, komunikacyjny i zarządczy
	Umiejętności: student potrafi
	D.U1. przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych, w tym zaplanować i przeprowadzić proces terapeutyczny zgodnie z wartościami etycznymi oraz ideą humanizmu w medycynie
	D.U2. rozpoznawać etyczny wymiar decyzji medycznych i odróżniać aspekty faktualne od normatywnych
	D.U3. przestrzegać praw pacjenta
	D.U4. wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym
	D.U7. rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
	K_K14. zachowywania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej
Treści programowe	Zagadnienia omawiane w trakcie zajęć: wybrane filozoficzne teorie etyczne, regulacja etyczna w medycynie, relacja między normami etycznymi a normami prawnymi, profesjonalizm lekarski. sprawiedliwość w medycynie i prawa pacjenta, konflikty interesów w opiece zdrowotnej, etyczne modele relacji lekarz-pacjent, świadoma zgoda pacjenta na świadczenie zdrowotne, autonomia i kompetencja decyzyjna pacjenta, autonomia profesjonalna lekarza, etyczne aspekty procesów decyzyjnych w medycynie, w tym podstawy analizy przypadków etycznych, etyczne aspekty pracy w zespole terapeutycznym, paternalizm w medycynie, prawdomówność i poufność lekarska, tajemnica lekarska, poszanowanie intymności pacjenta, etyczna specyfika pediatrii, podstawy etyki medycznych badań naukowych, wybrane zagadnienia etyki początków ludzkiego życia oraz wybrane zagadnienia etyki końca życia.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	test, ocena wyników pracy bieżącej podczas ćwiczeń, analiza przypadku etycznego										
Prawo medyczne	30			30						60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	G.W5. regulacje prawne dotyczące praw pacjenta i Rzecznika Praw Pacjenta oraz istotne na gruncie działalności leczniczej regulacje prawne z zakresu prawa pracy, podstaw wykonywania zawodu lekarza i funkcjonowania samorządu lekarskiego										
	G.W8. regulacje prawne dotyczące eksperymentu medycznego oraz prowadzenia badań naukowych z udziałem ludzi										
	G.W9. regulacje prawne dotyczące przeszczepów, sztucznej prokreacji, przerywania ciąży, zabiegów estetycznych, opieki paliatywnej, uporczywej terapii, chorób psychicznych, chorób zakaźnych										
	G.W10. regulacje prawne dotyczące obowiązków lekarza w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie										
	G.W11. podstawowe regulacje z zakresu prawa farmaceutycznego, w tym zasady obrotu produktami leczniczymi i medycznymi, wystawiania recept, w tym e-recept, refundacji leków, współpracy lekarza z farmaceutą, zgłaszania niepożądanego działania leku										
	G.W12. regulacje prawne dotyczące tajemnicy lekarskiej, odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej lekarza, zasady prowadzenia, przechowywania i udostępniania dokumentacji medycznej, w tym e-dokumentacji, oraz ochrony danych osobowych										
	G.W18. pojęcie i typologię zdarzeń niepożądanych, w tym błędów medycznych i zdarzeń medycznych, ich najczęstsze przyczyny, skutki, zasady zapobiegania oraz opiniowania w takich przypadkach										
	G.W20. regulacje prawne w zakresie przekazywania informacji dotyczących zdrowia pacjenta za życia i po jego śmierci, uwzględniające zakres informacji, krąg osób uprawnionych do uzyskania informacji i zasady ich przekazywania innym osobom, a także ograniczenia zakresu przekazywanych informacji										
	Umiejętności: student potrafi										
	G.U5. wyjaśniać osobom korzystającym ze świadczeń zdrowotnych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń										
G.U6. wystawiać zaświadczenia lekarskie i orzeczenia lekarskie, sporządzać opinie dla pacjenta, uprawnionych organów i podmiotów, sporządzać i prowadzić dokumentację medyczną (w postaci elektronicznej i papierowej) oraz korzystać z narzędzi i usług informacyjnych oraz komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie)											

	G.U8. postępować w sposób umożliwiający zapobieganie zdarzeniom niepożądanym oraz zapewniający zachowanie jakości w ochronie zdrowia i bezpieczeństwa pacjenta, monitorować występowanie zdarzeń niepożądanych i reagować na nie, informować o ich występowaniu i analizować ich przyczyny
	G.U10. organizować środowisko pracy w sposób zapewniający bezpieczeństwo pacjenta i innych osób przy uwzględnieniu wpływu czynników ludzkich i zasad ergonomii
	G.U11. ustalić możliwość zastosowania nowych sposobów leczenia w odniesieniu do danego pacjenta w oparciu o aktualne wyniki badań klinicznych
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji
	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
	K_K10. formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób
Treści programowe	Zagadnienia omawiane w trakcie zajęć: źródła prawa medycznego (krajowe, europejskie, międzynarodowe), standardy medyczne i ich znaczenie dla wykonywania zawodu lekarza, świadczenia zdrowotne i ich rodzaje, zgoda na świadczenie zdrowotne – znaczenie prawne i wyjątki, obowiązki informacyjne lekarza i skutki prawne ich naruszenia, oświadczenia na wypadek utraty zdolności do wyrażenia zgody oraz pełnomocnictwo medyczne, zasady i formy wykonywania zawodu lekarza, podmioty lecznicze, prawa i obowiązki pacjenta, prawa i obowiązki lekarza (z zakresu prawa pracy, cywilne, administracyjne i karne), dokumentacja medyczna, zasady i podstawy odpowiedzialności cywilnej w sprawach medycznych, w tym kwestia błędu w sztuce, odpowiedzialność cywilna za naruszenia praw pacjenta, odpowiedzialność cywilna za produkty lecznicze i wyroby medyczne, dowodzenie w procesach cywilnych, komisje do spraw zdarzeń medycznych, podstawy ochrony prawnokarnej w aspektach medycznych, modele kwalifikacji prawnokarnej zdarzeń medycznych, błąd medyczny jako źródło odpowiedzialności karnej oraz typy czynów zabronionych, związane z wykonywaniem zawodu lekarza, odpowiedzialność zawodowa, prawne aspekty chorób psychicznych, przeszczepianie tkanek i narządów, kryteria stwierdzania śmierci, medycznie wspomagana prokreacja, przerywanie ciąży, zabiegi

	estetyczne, opieka paliatywna, eutanazja i uporczywa terapia, eksperyment medyczny, badania kliniczne i własność intelektualna, orzecznictwo lekarskie.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	wykład: egzamin pisemny, ćwiczenia: pisemne kolokwia cząstkowe, rozwiązywanie przypadków										
Historia medycyny	15									15	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	D.W18. historię medycyny, cechy medycyny nowożytnej oraz najważniejsze odkrycia i osiągnięcia czołowych przedstawicieli medycyny polskiej i światowej										
	D.W19. podstawy medycyny opartej na dowodach										
	Umiejętności: student potrafi										
	D.U4. wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
Treści programowe	K_K10. formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej										
	W trakcie zajęć zostaną omówione następujące zagadnienia: 1) medycyna ludów pierwotnych oraz okresu najstarszych cywilizacji, 2) wierzenia i religie a początki medycyny, 3) medycyna cywilizacji wielkich rzek i dalekiego Wschodu, 4) medycyna grecka i rzymska – filozofia medycyny, 4) źródła kodeksów etycznych, 5) medycyna średniowieczna: Zachód i Wschód, 6) medycyna nowożytna – Odrodzenie i Oświecenie, 7) od empirii i filozofii przyrody do nauki, 8) pojmowanie zdrowia i choroby, 9) terapia i leczenie, 10) lekarz – kim był, kim jest, kim będzie?, 10) wojny i medycyna, 11) początki współczesnej medycyny naukowej: geneza i rozwój nauk podstawowych, przedklinicznych i klinicznych, 12) dylematy rozwoju medycyny, 13) „Podłe ciała” – eksperyment medyczny na przestrzeni dziejów, 14) Źródła niekonwencjonalnych metod leczenia i kryzysu zaufania do medycyny naukowej.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	projekt, indywidualne opracowania tematyczne										

Socjologia medycyny			15							15	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	D.W2. pojęcia zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodzina, praca, relacje społeczne) oraz uwarunkowań społeczno-kulturowych (pochodzenie, status społeczny, wyznanie, narodowość i grupa etniczna) na stan zdrowia pacjenta										
	D.W5. postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji										
	Umiejętności: student potrafi										
	D.U4. wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym										
	D.U7. rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby											
Treści programowe	W trakcie zajęć zostaną omówione następujące zagadnienia: 1) socjologia medycyny jako interdyscyplinarny wgląd w działanie opieki zdrowotnej, 2) socjologia zdrowia i choroby z perspektywy jakości życia pacjentów, 3) rola społeczna lekarza i rola pacjenta: dychotomia, przeciwwaga czy współpraca, 4) choroby przewlekłe i cywilizacyjne oraz ich wpływ na styl życia pacjentów oraz ich rodzin, 5) Urban-associated diseases w aspekcie zmian społeczno-demograficznych, 6) Globalne zmiany społeczne i ich wpływ na zdrowie publiczne oraz opiekę zdrowotną, 7) One Health jako międzydziedzinowe podejście do globalnego zdrowia.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium pisemne										
Profilaktyka zdrowia psychicznego i uzależnień	15									15	1
Wiedza: student zna i rozumie											

Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	D.W2. pojęcia zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodzina, praca, relacje społeczne) oraz uwarunkowań społeczno-kulturowych (pochodzenie, status społeczny, wyznanie, narodowość i grupa etniczna) na stan zdrowia pacjenta
	D.W3. zachowania człowieka sprzyjające utrzymaniu zdrowia i zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych (model zmiany Prochaski i DiClemente, wywiad motywujący);
	D.W4. pojęcie stresu, w tym eustresu i dystresu, oraz wpływ stresu na etiopatogenezę i przebieg chorób somatycznych i zaburzeń psychicznych oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem
	D.W5. postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji
	D.W6. pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu
	D.W7. specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią)
	D.W12. problemowe używanie substancji psychoaktywnych i uzależnienia od nich oraz uzależnienia behawioralne, metody przeprowadzania krótkich interwencji wobec osób używających problemowo substancji psychoaktywnych, mechanizmy powstawania uzależnień oraz cele i sposoby leczenia osób uzależnionych oraz skuteczne strategie profilaktyczne, zaburzenia psychosomatyczne występujące u osób będących w bliskiej relacji z osobą uzależnioną oraz sposoby postępowania terapeutycznego
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych	
Treści programowe	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi problemami zdrowia psychicznego oraz uzależnieniami. Zdobytą wiedzę ma pomoc w rozpoznaniu u siebie lub u swojego kolegi studenta takich problemów jak zespół wypalenia, reakcja na stres, stan depresyjny, objawy choroby psychicznej, objawy uzależnienia od leków, alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych itp. Studenci zapoznają się również z podstawami interwencji kryzysowej wobec osób z problemami psychicznymi mającej na celu motywację do podjęcia leczenia/psychoterapii. Uzyskują też podstawowe informacje na temat organizacji opieki psychiatryczno-psychologicznej w Polsce oraz zasadach korzystania.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie pisemne

Podstawy ochrony własności intelektualnej	4									4	0.5
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	KW_6. ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										
Treści programowe	K_K14. zachowywania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej										
	Szkolenie „Podstawy ochrony własności intelektualnej” umożliwi studentom zapoznanie się i zrozumienie kluczowych zasad i najważniejszych przepisów dotyczących poszanowania oraz korzystania z cudzej własności intelektualnej. Szkolenie ma na celu ponadto poznanie prawnych środków ochrony i zabezpieczenia własnych utworów w rozumieniu przepisów m.in. prawa autorskiego.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	test										
Bezpieczeństwo i higiena pracy	4									4	0.5
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
	K_K14. zachowywania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej										
Treści programowe	Zajęcia z bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP) prowadzone w formie szkolenia obejmują treści związane z podstawami bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym zasady prawidłowego funkcjonowania i postępowania podczas zajęć prowadzonych na Uniwersytecie Warszawskim.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	test										
Projekt badawczy Science Based Medicine 1 – wyszukiwanie informacji naukowej i	6		10				4			20	2

rozumienie tekstu naukowego												
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie											
	D.W19. podstawy medycyny opartej na dowodach											
	Umiejętności: student potrafi											
	B.U8. korzystać z medycznych baz danych oraz właściwie interpretować zawarte w nich informacje potrzebne do rozwiązywania problemów z zakresu nauk podstawowych i klinicznych											
	D.U4. wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym											
	D.U5. krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski											
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do											
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji											
Treści programowe	K_K12. sprawnej organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów oraz krytycznej oceny stopnia zaawansowania w osiągnięciu założonych celów											
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów											
	W ramach zajęć zostaną omówione następujące zagadnienia: wprowadzenie do Systemu Biblioteczno-Informacyjnego UW (wykład), wprowadzenie do <i>Evidence Based Medicine</i> (EBM) i Science Based Medicine (SBM), podstawowe bazy danych i repozytoria prac naukowych oraz przeglądy wyników naukowych w naukach medycznych i w naukach podstawowych leżących u podstaw medycyny. Seminarium: Struktura tekstu naukowego, krytyczne prezentacje wybranych tekstów naukowych przez studentów z informacją zwrotną prowadzących, Podsumowanie projektów. Projekt: Przygotowanie literatury dotyczącej zagadnienia badawczego określonego przez prowadzącego seminarium.											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	pisemny raport z projektu											
Zajęcia do wyboru z oferty przeznaczonej dla studentów kierunku lekarskiego											15	1
	Wiedza: student zna i rozumie											
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta											

Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
Treści programowe	Treść oraz forma zajęć zależna jest od tego, jakie zajęcia wybierze student.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
Przedmioty ogólnouniwersyteckie*										min. 30	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Umiejętności: student potrafi										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
Treści programowe	Zajęcia wybierane samodzielnie przez studentów z puli zajęć ogólnouniwersyteckich oferowanych przez Uniwersytet Warszawski.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
Praktyki zawodowe w zakresie opieki nad chorym								120		120	4
	Umiejętności: student potrafi										
	E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 2) różne formy terapii inhalacyjnej, i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego										

	<p>pacjenta;</p> <p>3) pomiar szczytowego przepływu wydechowego;</p> <p>4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych;</p> <p>5) bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych;</p> <p>6) dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku;</p> <p>7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych;</p> <p>8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włóścikowej;</p> <p>9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych;</p> <p>10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny;</p> <p>11) założenie zgłębnika żołądkowego;</p> <p>12) wlewkę doodbytniczą;</p> <p>13) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy, i zinterpretować jego wynik;</p> <p>14) defibrylację, kardiowersję elektryczną i elektrostymulację zewnętrzną;</p> <p>15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru;</p>
	E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej;
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób
Treści programowe	<p>Zagadnienia omawiane w trakcie zajęć: 1) system organizacyjny szpitala oraz organizacja pielęgniarskiej opieki nad chorym, w tym zapoznanie się z pielęgniarską dokumentacją medyczną pacjenta i zasadami jej prowadzenia; 2) postępowanie po ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny wirusami krwiopochodnymi; 3) nauka pobierania, przechowywania i transportowania materiałów pobranych od pacjenta do diagnostyki laboratoryjnej; 4) nauka podstawowych procedur i zabiegów takich jak: pomiar temperatury ciała, pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego oraz monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora i pulsoksymetru; 5) ocena ryzyka zagrożenia i profilaktyka odleżyn; zastosowanie Skali Norton; 6) nauka zakładania dostępu naczyniowego-obwodowego;</p>

	7) poznanie zasad monitorowania okresu pooperacyjnego w oparciu o podstawowe parametry życiowe; 8) zaznajomienie z pracą pielęgniarki/pielęgniara i zdobycie umiejętności wykonywania podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych takich jak: technika siania łóżka i zmiany pościeli, ułożenie i toaleta chorego, zmiana pozycji ułożenia, obsługa sanitarna, karmienie chorych, przygotowanie leków do podania chorym.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	dziennik praktyk, opinia opiekuna praktyk										
Zajęcia z wychowania fizycznego**										60	0
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Umiejętności: student potrafi										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
Treści programowe	Zajęcia mają na celu doskonalenie aktywności fizycznej i uświadomienie potrzeby dbania przez całe życie o własną sprawność fizyczną niezbędną do zachowania zdrowia i wykonywania działalności zawodowej.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	w zależności od zajęć wybranych przez studenta.										

* Student zobowiązany jest do zrealizowania zajęć ogólnouniwersyteckich do 5 roku studiów

**Zajęcia z wychowania fizycznego student powinien zrealizować w ciągu pierwszych sześciu semestrów studiów.

Łączna liczba punktów ECTS (w roku): 64

Łączna liczba godzin zajęć (w roku): 993

Rok studiów: drugi

Przedmioty (zajęcia lub grupy zajęć)	Forma zajęć – liczba godzin									Razem: liczba godzin zajęć	Razem: punkty ECTS
	Wykład	Konwersatorium	Seminarium	Ćwiczenia	Laboratorium	Warsztaty	Projekt	Praktyki	Inne		
Biochemia I	30				15					45	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	B.W9. budowę lipidów i polisacharydów oraz ich funkcje w strukturach komórkowych i pozakomórkowych										
	B.W10. struktury I-, II-, III- i IV-rzędową białek oraz modyfikacje potranslacyjne i funkcjonalne białka oraz ich znaczenie										
	B.W11. funkcje nukleotydów w komórce, struktury I- i II-rzędową DNA i RNA oraz strukturę chromatyny										
	B.W12. funkcje genomu, transkryptomu i proteomu człowieka oraz metody stosowane w ich badaniu, procesy replikacji, naprawy i rekombinacji DNA, transkrypcji i translacji oraz degradacji DNA, RNA i białek, a także koncepcje regulacji ekspresji genów										
	Umiejętności: student potrafi										
	B.U3. obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izosmotycznych, jedno- i wieloskładnikowych										
	B.U4. obliczać rozpuszczalność związków nieorganicznych, określać chemiczne podłoże rozpuszczalności związków organicznych lub jej braku oraz jej praktyczne znaczenie dla dietytyki i terapii										
	B.U5. określać pH roztworu i wpływ zmian pH na związki nieorganiczne i organiczne										
	B.U6. przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek										
	B.U11. planować i wykonywać badania naukowe oraz interpretować ich wyniki i formułować wnioski										
	B.U12. posługiwać się podstawowymi technikami laboratoryjnymi i molekularnymi										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										

	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji									
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji									
	K_K12. sprawnej organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów oraz krytycznej oceny stopnia zaawansowania w osiągnięciu założonych celów									
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów									
Treści programowe	W ramach zajęć zostaną omówione następujące zagadnienia: 1) budowa i cechy charakterystyczne błon komórkowych. 2) transport przez błony, 3) kwasy nukleinowe i ich składniki 4) budowa łańcucha polinukleotydowego DNA i RNA, formy DNA i rodzaje RNA, 5) właściwości fizykochemiczne kwasów nukleinowych, 5) organizacja genomu, replikacja DNA, reakcja łańcuchowa polimerazy, 6) mutageny chemiczne i fizyczne, systemy naprawy DNA, 7) ekspresja informacji genetycznej – transkrypcja i biosynteza białka, 8) wewnątrzkomórkowy transport produktów translacji, modyfikacje potranslacyjne, 9) budowa, właściwości, znaczenie medyczne aminokwasów, 10) białka – różnorodność, wszechstronność, budowa (struktura hierarchiczna). Izolowanie i oznaczanie białek, 11) zależność działania białek od ich budowy, 12) enzymy – budowa, podział, mechanizmy działania, kinetyka, regulacja aktywności, zastosowanie enzymów w diagnostyce.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	wykład: egzamin pisemny; laboratoria: kolokwium ustne, eksperyment, raport pisemny									
Biochemia II	30				40				70	7
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	B.W13. podstawowe szlaki kataboliczne i anaboliczne, sposoby ich regulacji oraz wpływ na nie czynników genetycznych i środowiskowych									
	B.W14. podstawowe metody wykorzystywane w diagnostyce laboratoryjnej, w tym elektroforezę białek i kwasów nukleinowych									
	B.W15. przemiany metaboliczne zachodzące w narządach oraz metaboliczne, biochemiczne i molekularne podłoże chorób i terapii									
	B.W26. zasady prowadzenia badań naukowych służących rozwojowi medycyny									
	Umiejętności: student potrafi									
	B.U3. obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izosmotycznych, jedno- i wieloskładnikowych									

	B.U6. przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek										
	B.U12. posługiwać się podstawowymi technikami laboratoryjnymi i molekularnymi										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										
	K_K12. sprawnej organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów oraz krytycznej oceny stopnia zaawansowania w osiąganiu założonych celów										
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów										
Treści programowe	Tematyka wykładu: szlaki powstawania i rozpadu węglowodanów, lipidów, aminokwasów i ich pochodnych oraz nukleotydów i ich pochodnych u człowieka; najczęstsze zaburzenia metabolizmu i główne cele terapeutyczne. Seminarium: mechanizmy regulacji i integracji metabolizmu, metabolizm „medyczny”: choroby i inne zaburzenia metabolizmu, metabolizm ksenobiotyków, metodologia przeprowadzania badań naukowych i wynikająca z niej siła dowodu naukowego. Laboratorium: właściwości głównych grup związków występujących w organizmie człowieka, ich metabolizm i sposoby jego regulacji.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	laboratorium: test; seminarium: sprawdzian pisemny; wykład: egzamin pisemny										
Biologia molekularna	15				30					45	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	B.W11. funkcje nukleotydów w komórce, struktury I- i II-rzędową DNA i RNA oraz strukturę chromatyny										
	B.W12. funkcje genomu, transkryptomu i proteomu człowieka oraz metody stosowane w ich badaniu, procesy replikacji, naprawy i rekombinacji DNA, transkrypcji i translacji oraz degradacji DNA, RNA i białek, a także koncepcje regulacji ekspresji genów										
	Umiejętności: student potrafi										
	B.U3. obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izosmotycznych, jedno- i wieloskładnikowych										
	B.U5. określać pH roztworu i wpływ zmian pH na związki nieorganiczne i organiczne;										
	B.U8. korzystać z medycznych baz danych oraz właściwie interpretować zawarte w nich informacje potrzebne do rozwiązywania problemów z zakresu nauk podstawowych i klinicznych										

	B.U11. planować i wykonywać proste badania naukowe oraz interpretować ich wyniki i formułować wnioski										
	B.U12. posługiwać się podstawowymi technikami laboratoryjnymi i molekularnymi										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów										
Treści programowe	<p>W trakcie wykładu zostaną omówione następujące zagadnienia: 1) Struktura DNA i RNA. Genom prokariotyczny i eukariotyczny (w tym genom człowieka). Struktura chromatyny. Replikacja DNA; 2) Metody badania genomów (amplifikacja DNA, sekwencjonowanie DNA, bioinformatyka). Podstawowe metody biologii molekularnej i ich zastosowanie. Inżynieria genetyczna: enzymy restrykcyjne, klonowanie DNA i tworzenie genetycznie modyfikowanych organizmów (GMO) oraz ich zastosowanie (produkcja leków i szczepionek). Diagnostyka molekularna; 3) Struktura genu pro- i eukariotycznego. Transkrypcja i translacja; regulacja ekspresji genów. Substraty i enzymy procesu replikacji (polimerazy DNA, prymaza, ligazy, endonukleazy, topoizomerazy, telomeraza). Substraty i enzymy procesu transkrypcji. Modyfikacje potranskrypcyjne. Budowa rybosomów. Etapy syntezy białka. Modyfikacje potranslacyjne. Sortowanie białek w komórce; 4) Zmienność DNA, mutacje, czynniki mutagenne, mechanizmy naprawy DNA.</p> <p>Podczas laboratoriów zostaną omówione następujące zagadnienia: 1) Zasady pracy w laboratorium biologii molekularnej. Podstawowe metody biologii molekularnej; 2) Wstęp do inżynierii genetycznej: (i) Izolacja DNA plazmidowego; (ii) cięcie enzymami restrykcyjnymi DNA, (iii) elektroforeza DNA w żelu agarozowym; 3) Wstęp do inżynierii genetycznej cd: transformacja bakterii; 4) Wstęp do diagnostyki molekularnej: amplifikacja DNA z użyciem PCR; 5) Analiza <i>in silico</i> sekwencji nukleotydowej i przewidywanej sekwencji aminokwasowej. Przeszukiwanie baz danych w poszukiwaniu homologów badanej sekwencji.</p>										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	sprawdzian pisemny, egzamin pisemny										
Fizjologia z elementami fizjologii klinicznej	30		30		60					120	10
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	B.W1. gospodarkę wodno-elektrolitową w układach biologicznych										
	B.W19. podstawy pobudzenia i przewodzenia w układzie nerwowym oraz wyższe czynności nerwowe, a także fizjologię mięśni prążkowanych i gładkich										

	B.W20. czynność i mechanizmy regulacji wszystkich narządów i układów organizmu człowieka oraz zależności między nimi										
	B.W21. procesy zachodzące podczas starzenia się organizmu i zmiany w funkcjonowaniu narządów związane ze starzeniem										
	B.W22. podstawowe ilościowe parametry opisujące wydolność poszczególnych układów i narządów, w tym zakresy norm i czynniki demograficzne wpływające na wartość tych parametrów										
	B.W26. zasady prowadzenia badań naukowych służących rozwojowi medycyny										
	Umiejętności: student potrafi										
	B.U7. wykonywać proste testy czynnościowe oceniające funkcjonowanie organizmu człowieka jako układu regulacji stabilnej (testy obciążeniowe i wysiłkowe) i interpretować dane liczbowe dotyczące podstawowych zmiennych fizjologicznych										
	B.U11. planować i wykonywać proste badania naukowe oraz interpretować ich wyniki i formułować wnioski										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
	K_K12. sprawnej organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów oraz krytycznej oceny stopnia zaawansowania w osiągnięciu założonych celów										
Treści programowe	Program przedmiotu obejmuje przedstawienie podstawowych mechanizmów fizjologicznych u człowieka. Omówione zostanie funkcjonowanie układu nerwowego, hormonalnego, dokrewnego, trawiennego, wydalniczego oraz oddechowego. Określone zostaną funkcje skóry, regulacyjny charakter układu nerwowego i hormonalnego, mechanizmy utrzymujące homeostazę. Część laboratoriów oparta będzie o symulacje w specjalistycznych programach komputerowych a część na bezpośrednich doświadczeniach laboratoryjnych.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, sprawdzian pisemny										
Genetyka	15	15			30					60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	C.W1. prawidłowy kariotyp człowieka i różne typy determinacji płci										
	C.W2. genetyczne przyczyny dziedzicznych predyspozycji do nowotworów										

	C.W3. zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej
	C.W4. uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka i konfliktu serologicznego w układzie Rh
	C.W5. genetyczne uwarunkowania najczęstszych chorób jednogenowych, wielogenowych i wieloczynnikowych, podstawowych zespołów aberracji chromosomowych, zespołów powodowanych przez rearanżacje genomowe, polimorfizmy, zmiany epigenetyczne i posttranskrypcyjne
	C.W6. czynniki wpływające na pierwotną i wtórną równowagę genetyczną populacji
	C.W7. genetyczne uwarunkowania wrodzonych wad rozwojowych i wybranych chorób rzadkich oraz możliwość ich profilaktyki
	C.W8. metody diagnostyki genetycznej oraz podstawowe wskazania do ich zastosowania
	C.W9. genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe oraz ich związek z koniecznością indywidualizacji farmakoterapii
	Umiejętności: student potrafi
	C.U1. wykreślać i analizować rodowody oraz identyfikować cechy kliniczno-rodowodowe sugerujące genetyczne podłoże chorób
	C.U2. podejmować decyzje o potrzebie wykonania badań cytogenetycznych i molekularnych
	C.U3. odczytywać podstawowe wyniki badań genetycznych, w tym kariotypy
	C.U4. określić ryzyko genetyczne w oparciu o rodowód i wynik badania genetycznego w przypadku aberracji chromosomowych, rearanżacji genomowych, chorób jednogenowych i wieloczynnikowych
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów
Treści programowe	Program przedmiotu obejmuje zagadnienia związane z dziedziczeniem cech u człowieka. Przedstawione zostaną: zmienność genetyczna człowieka, typy dziedziczenia cech i chorób genetycznych, typy wariantów patogennych i aberracji chromosomowych stanowiących przyczynę chorób genetycznych, podstawy analizy rodowodów, wskazania do przeprowadzania badań genetycznych, w tym badań przedurodzeniowych, szacowanie ryzyka ujawnienia się choroby, zasady poradnictwa genetycznego, metody analizy kariotypu, metody analizy zmienności genetycznej w tym ocena patogenności wariantów genetycznych, podstawy genetyki populacji.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	sprawdzian pisemny, egzamin pisemny

Mikrobiologia	20				60					80	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	C.W10. drobnoustroje z uwzględnieniem chorobotwórczych i stanowiących mikrobiom człowieka										
	C.W11. epidemiologię zakażeń wywołanych przez wirusy, bakterie, grzyby i priony z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania										
	C.W12. patogenezę i patofizjologię zakażeń i zarażeń oraz wpływ czynników patogennych, takich jak wirusy, bakterie, grzyby, priony, na organizm człowieka i populację, w tym sposoby ich oddziaływania, konsekwencje narażenia na nie oraz zasady profilaktyki										
	C.W14. etiologię, patogenezę, patofizjologię, drogi transmisji, postacie i profilaktykę zakażeń jatrogennych										
	C.W15. metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej (wskazania, zasady wykonywania, interpretacja wyniku)										
	C.W17. zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania aseptycznego										
	C.W26. patogenezę chorób, w tym uwarunkowania genetyczne i środowiskowe										
	Umiejętności: student potrafi										
	C.U5. rozpoznawać patogeny pod mikroskopem;										
	C.U6. interpretować wyniki badań mikrobiologicznych										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów											
Treści programowe	W trakcie zajęć zostaną omówione następujące zagadnienia: 1) Wprowadzenie do mikrobiologii (medycznej) (podstawowe pojęcia), 2) Historia mikrobiologii (w tym historia epidemii), 3) Narzędzia i warsztat pracy mikrobiologa (w tym: dezynfekcja – sterylizacja – antyseptyka), 4) Mikrobiom człowieka zdrowego i chorego, 5) Elementy immunologii zakaźnej (interakcje patogen-gospodarz – mechanizmy obronne gospodarza – odporność p/zakaźna – szczepionki), 6) Bakteriologia (systematyka, ekologia i biologia bakterii – mechanizmy patogenezы bakteryjnej – podstawy diagnostyki i terapii chorób bakteryjnych – przegląd ważniejszych patogenów bakteryjnych), 7) Mykologia (systematyka, ekologia i biologia grzybów chorobotwórczych – patogenezа chorób grzybiczych – podstawy diagnostyki i leczenia grzybic – przegląd ważniejszych grzybic										

	– mykotoksyny i mykotoksykozy), 8) Wirusologia (klasyfikacja, występowanie, budowa i replikacja wirusów – patogeneza zakażeń wirusowych – podstawy diagnostyki i leczenia zakażeń wirusowych – przegląd wybranych chorób wirusowych), 9) Rzadkie czynniki zakaźne (protisty grzybopodobne, glony, priony), 10) Współczesne kierunki badań mikrobiologicznych (m.in. epidemiologia molekularna, (meta-)genomika (i inne nauki „omiczne”), biotechnologia medyczna).										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	wykład: egzamin pisemny (test), egzamin ustny; laboratorium: sprawdzian pisemny (test), kolokwium ustne, ocena bieżąca pracy podczas laboratoriów										
Immunologia	15				45					60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	C.W16. zasady diagnostyki chorób zakaźnych, alergicznych, autoimmunizacyjnych i nowotworowych oraz chorób krwi, oparte na reakcji antygen – przeciwciało										
	C.W17. zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania aseptycznego										
	C.W18. swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej										
	C.W19. główny układ zgodności tkankowej										
	C.W20. typy reakcji nadwrażliwości, rodzaje niedoborów odporności i podstawy immunomodulacji										
	C.W21. zagadnienia z zakresu immunologii nowotworów i chorób o podłożu immunologicznym oraz zasady immunoterapii										
	C.W22. genetyczne podstawy doboru dawcy i biorcy oraz podstawy immunologii transplantacyjnej										
	C.W23. przebieg kliniczny zapaleń swoistych i nieswoistych oraz procesy regeneracji tkanek i narządów										
	Umiejętności: student potrafi										
	B.U12. posługiwać się podstawowymi technikami laboratoryjnymi i molekularnymi										
	C.U2. podejmować decyzje o potrzebie wykonania badań molekularnych										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów											

Treści programowe	Zajęcia w ramach przedmiotu Immunologia dotyczą mechanizmów regulacji rozwoju i podstawowych funkcji biologicznych układu odpornościowego człowieka. Przedstawiane są procesy związane z obroną, nadzorem i utrzymywaniem homeostazy, w tym mechanizmy regulacji odpowiedzi komórek obronnych na antygeny obce i własne. Wyjaśnione zostaną mechanizmy odpowiedzialne za nadmierną lub nieprawidłową aktywność układu odpornościowego. Zajęcia pozwolą również zapoznać się z możliwościami techniki cytometrii przepływowej oraz innymi technikami wykorzystującymi reakcje antygen – przeciwciało w aktualnych modyfikacjach i technikach dla diagnostyki chorób zakaźnych, alergicznych, autoimmunizacyjnych.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, ocena bieżąca pracy podczas laboratoriów									
English in medicine		15		45					60	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi									
	D.U5. krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne-w języku angielskim, i wyciągać wnioski									
	D.U6. porozumiewać się z pacjentem w języku angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego									
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do									
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych									
	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym									
Treści programowe	Zajęcia dotyczą nauki właściwego posługiwania się językiem angielskim w kontakcie z pacjentem. Zostaną omówione następujące zagadnienia: 1) opis anatomiczny (opis położenia narządów, ich budowy, kształtu i rozmiaru, układy narządowe); 2) procesy fizjologiczne (opis czynności narządów i ich układów, kolejność stadiów procesu chorobowego); 3) komunikowanie się z pacjentem, w tym w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym (przedstawianie się, udzielanie niezbędnych informacji odnośnie przebiegu badania, wydawanie poleceń, kierowanie pacjenta do innych oddziałów szpitala); 4) studia medyczne (przedmioty, rodzaje zajęć, porównanie z systemami kształcenia lekarzy w Polsce i krajach anglojęzycznych); 5) Zawody medyczne, w tym szkolenie specjalizacyjne lekarzy w Polsce i w krajach anglojęzycznych.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin ustny, testy śródsemestralne, prezentacja w j. angielskim									

Egzamin certyfikacyjny B2												2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi											
	D.U6. porozumiewać się z pacjentem w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego											
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do											
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych											
Treści programowe	Egzamin weryfikuje kompetencję językową w zakresie języka obcego na poziomie B2 według ESOKJ.											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin ustny, egzamin pisemny											
Psychologia dla lekarzy	15			30							45	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie											
	D.W1. psychofizyczny rozwój człowieka od narodzin do śmierci, z uwzględnieniem specyfiki rozwoju fizycznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego											
	D.W4. pojęcie stresu, w tym eustresu i dystresu, oraz wpływ stresu na etiopatogenezę i przebieg chorób somatycznych i zaburzeń psychicznych oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem											
	D.W6. pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu											
	D.W7. specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią)											
	D.W8. psychospołeczne konsekwencje choroby ostrej i przewlekłej u dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych											
	D.W9. psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych w sytuacjach nagłych i chorobach przewlekłych											
	D.W10. psychospołeczne konsekwencje choroby dla rodziny pacjenta (rodzina z chorym dzieckiem, w tym nastoletnim, dorosłym i osobą starszą)											

	D.W11. rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba)
	D.W13. formy przemocy, w tym przemocy w rodzinie, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu, a także zasady postępowania w przypadku podejrzenia przemocy, z uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”
	Umiejętności: student potrafi
	D.U3. przestrzegać praw pacjenta
	D.U5. krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski
	D.U7. rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania
	D.U8. rozpoznawać własne emocje i kierować nimi w relacjach z innymi osobami w celu efektywnego wykonywania pracy mimo własnych reakcji emocjonalnych
	D.U9. opisywać i krytycznie oceniać własne zachowanie oraz sposób komunikowania się, uwzględniając możliwość alternatywnego zachowania
	D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny
	D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
Treści programowe	W ramach zajęć zostaną omówione następujące zagadnienia: 1) Psychologia w medycynie – historia i współczesność; 2) Zdrowie i choroba – perspektywa medyczna, społeczna i psychologiczna, perspektywa pacjenta; 3) Temperament i osobowość a doświadczanie choroby; 4) Rola stresu w powstawaniu i przebiegu chorób somatycznych; 5) Psychologia bólu i cierpienia; 6) Psychologia rozwojowa dla lekarzy: dziecko i jego rodzina; nastolatek i „wyłaniająca się dorosłość”; dorosłość; późna dorosłość i starość; 7) Psychologiczne aspekty przemocy i traumy oraz uzależnień w praktyce lekarskiej.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium ustne, ocena bieżąca zadań realizowanych na ćwiczeniach										
Informatyka i biostatystyka	15			15						30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	B.W23. podstawowe narzędzia informatyczne i biostatystyczne wykorzystywane w medycynie										
	B.W24. podstawowe metody analizy statystycznej wykorzystywane w badaniach populacyjnych i diagnostycznych										
	B.W25. możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomaganie pracy lekarza										
	B.W26. zasady prowadzenia badań naukowych służących rozwojowi medycyny										
	Umiejętności: student potrafi										
	B.U8. korzystać z medycznych baz danych oraz właściwie interpretować zawarte w nich informacje potrzebne do rozwiązywania problemów z zakresu nauk podstawowych i klinicznych										
	B.U9. dobrać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne i posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników										
	B.U10. klasyfikować metodologię badań naukowych, w tym rozróżniać badania eksperymentalne i obserwacyjne wraz z ich podtypami, szeregować je według stopnia wiarygodności dostarczanych wyników oraz prawidłowo oceniać siłę dowodów naukowych										
	B.U11. planować i wykonywać badania naukowe oraz interpretować ich wyniki i formułować wnioski										
	K.U10. wykorzystywać posiadaną wiedzę - formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
K_K12. sprawnej organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów oraz krytycznej oceny stopnia zaawansowania w osiągnięciu założonych celów											

	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów										
Treści programowe	Podstawy baz danych (np. arkusze kalkulacyjne, struktury danych, bazy relacyjne). Podstawy wizualizacji danych. Podstawy narzędzi statystycznych. Podstawy systemów informatycznych w opiece zdrowotnej.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	śródsesemestralne pisemne sprawdziany										
Projekt badawczy : Science Based Medicine 2 – metodologia badań naukowych	14		10				6			30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	D.W19. podstawy medycyny opartej na dowodach										
	Umiejętności: student potrafi										
	B.U10. klasyfikować metodologię badań naukowych, w tym rozróżniać badania eksperymentalne i obserwacyjne wraz z ich podtypami, szeregować je według stopnia wiarygodności dostarczanych wyników oraz prawidłowo oceniać siłę dowodów naukowych										
	D.U4. wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
	K_K12. sprawnej organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów oraz krytycznej oceny stopnia zaawansowania w osiągnięciu założonych celów										
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów										
Treści programowe	Wykład: historyczna ewolucja metody naukowej; metody badań naukowych); porównanie metod badań naukowych w naukach ścisłych i przyrodniczych, naukach medycznych i naukach społecznych; metaanalizy i przeglądy wyników badań, sposoby publikowania wyników badań naukowych. Seminarium: przykłady zastosowania metody naukowej w opublikowanych pracach naukowych, przykłady zastosowania metody naukowej w aktualnych projektach badawczych, podsumowanie projektów.										

	Projekt: przygotowanie propozycji rozwiązania problemu badawczego określonego przez prowadzącego seminarium, praca studentów w kilkuosobowych zespołach pod kierunkiem prowadzącego seminarium oraz obowiązkowe cotygodniowe konsultacje w terminach seminarium.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	pisemny raport z projektu										
Humanizacja medycyny	15			15						30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	D.W5. postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji										
	D.W7. specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią)										
	D.W15. pojęcie humanizmu w medycynie oraz główne pojęcia, teorie i zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno--medycznych										
	Umiejętności: student potrafi										
	D.U1. przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych, w tym zaplanować i przeprowadzić proces terapeutyczny zgodnie z wartościami etycznymi oraz ideą humanizmu w medycynie										
	D.U3. przestrzegać praw pacjenta										
	D.U7. rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania										
	D.U9. opisywać i krytycznie oceniać własne zachowanie oraz sposób komunikowania się, uwzględniając możliwość alternatywnego zachowania										
	D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego										
	D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										

	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych										
	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym										
Treści programowe	W trakcie zajęć zostaną omówione następujące zagadnienia: 1) pojęcie humanistycznych aspektów medycyny; 2) medycyna jako przedsięwzięcie oparte na wartościach, 3) przyczyny dehumanizacji i procesy dehumanizacyjne we współczesnej medycynie, 4) wpływ edukacji medycznej na humanistyczny wymiar lekarz-pacjent, 5) upodmiotowienie pacjenta w systemie ochrony zdrowia i w opiece zdrowotnej, 4) choroba i doświadczenie choroby; holistyczne traktowanie pacjenta, 5) opieka zdrowotna skoncentrowana na pacjencie, 6) partnerstwo pracowników medycznych i pacjentów, 7) świadoma zgoda na leczenie jako proces, 7) wsparcie psychologiczne i społeczne w opiece nad pacjentem.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	test, ocena wyników pracy bieżącej podczas ćwiczeń, ocena realizacji projektu indywidualnego lub grupowego										
Zajęcia do wyboru z oferty przeznaczonej dla studentów kierunku lekarskiego										30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Umiejętności: student potrafi										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
Treści programowe	Treść oraz forma zajęć zależna jest od tego, jakie zajęcia wybierze student.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										

Przedmioty ogólnouniwersyteckie*										min.30	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Umiejętności: student potrafi										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
w zależności od zajęć wybranych przez studenta											
Treści programowe	Zajęcia wybierane samodzielnie przez studentów z puli zajęć ogólnouniwersyteckich oferowanych przez Uniwersytet Warszawski.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
Praktyki zawodowe w zakresie pomocy doraźnej								30		30	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	E.U2. zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem))										
	E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne; 2) neurologiczne;										

	<ul style="list-style-type: none"> 3) ginekologiczne; 4) układu mięśniowo-szkieletowego; 5) okulistyczne; 6) otolaryngologiczne; 7) geriatryczne
	<p>E.U6. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) ogólnopediatryczne; 2) neurologiczne; 3) układu mięśniowo-szkieletowego 4) okulistyczne; 5) otolaryngologiczne
	<p>E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 5) wstrząs; 6) zatrzymanie akcji serca; 7) zaburzenie świadomości, w tym omdlenie; 8) obrzęk; 9) wysypka; 10) kaszel i odkrztuszanie; 11) krwioplucie; 12) duszność; 13) wydzielina z nosa i ucha; 14) ból w klatce piersiowej; 15) kołatanie serca; 16) sinica; 17) nudności i wymioty; 18) zaburzenia połykania; 19) ból brzucha; 20) obecność krwi w stolcu; 21) zaparcie i biegunka;

- 22) żółtaczka;
- 23) wzdęcia i opór w jamie brzusznej;
- 24) niedokrwistość;
- 25) limfadenopatia;
- 26) zaburzenia oddawania moczu;
- 27) krwimocz i białkomocz;
- 28) zaburzenia miesiączkowania;
- 29) obniżenie nastroju i stany lękowe;
- 30) zaburzenia pamięci i funkcji poznawczych;
- 31) ból głowy;
- 32) zawroty głowy;
- 33) niedowład;
- 34) drgawki;
- 35) ból pleców;
- 36) ból stawów;
- 37) uraz lub oparzenie;
- 38) odwodnienie i przewodnienie

E.U10. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dzieci, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak:

- 1) gorączka;
- 2) kaszel i odkrztuszanie;
- 3) duszność
- 4) wydzielina z nosa i ucha;
- 5) zaburzenia oddawania moczu;
- 6) wysypka;
- 7) niedokrwistość;
- 8) zaburzenia odżywiania;
- 9) zaburzenia wzrastania;
- 10) drgawki i zaburzenia świadomości;
- 11) kołatanie serca;
- 12) omdlenie;
- 13) bóle kostno-stawowe;
- 14) obrzęki;
- 15) limfadenopatia;
- 16) ból brzucha;
- 17) zaparcie i biegunka;

- 18) obecność krwi w stolcu;
- 19) odwodnienie;
- 20) żółtaczka;
- 21) sinica;
- 22) ból głowy;
- 23) zespół czerwonego oka

E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych

E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym:

- 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru;
- 2) różne formy terapii inhalacyjnej, i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta;
- 3) pomiar szczytowego przepływu wydechowego;
- 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych;
- 5) bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych;
- 6) dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku;
- 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych;
- 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włośniczkowej;
- 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych;
- 10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny;
- 11) założenie zgłębnika żołądkowego;
- 12) wlewkę doodbytniczą;
- 13) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy, i zinterpretować jego wynik;
- 14) defibrylację, kardiowersję elektryczną i elektrostymulację zewnętrzną;
- 15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru;
- 16) zabiegi opłucnowe: punkcję i odbarczenie odmy;
- 17) tamponadę przednią nosa;
- 18) badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST (Focussed Assessment with Sonography in Trauma) lub jego odpowiednika, i zinterpretować jego wynik

E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej

E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania):

- 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia);
- 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe),

	P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)).
	F.U9. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (Basic Life Support , BLS) u noworodków i dzieci zgodnie z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (European Resuscitation Council, ERC)
	F.U10. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u noworodków (Newborn Life Support, NLS) i dzieci (Pediatric Advanced Life Support , PALS) zgodnie z wytycznymi ERC
	F.U11. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne BLS u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC
	F.U12. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne (Advanced Life Support , ALS) u dorosłych zgodnie z wytycznymi ERC
	F.U20. rozpoznawać stany okulistyczne wymagające pilnej pomocy specjalistycznej i udzielić wstępnej pomocy przedszpitalnej w przypadkach urazów fizycznych i chemicznych oka
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
	K_K10. formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób
Treści programowe	Realizowane zagadnienia: 1) zapoznanie się z zakresem czynności Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, prowadzeniem dokumentacji medycznej, orzekaniem o czasowej niezdolności do pracy, kierowaniem chorych do szpitala, świadczeniem usług transportowych, organizowaniem akcji ratunkowej w masowych zatruciach, zachorowaniach, wypadkach, klęskach żywiołowych; 2) praca ratownika medycznego w wyjazdach karetki wypadkowej, pediatryczne lub wykonywanie tych samych czynności na szpitalnych oddziałach ratunkowych; 3) asystowanie przy przeprowadzaniu wywiadu lekarskiego

	z pacjentem dorosłym czy z dzieckiem i jego rodzicami; 4) nauka oceny stanu ogólnego, stanu przytomności i świadomości pacjenta; 5) nauka rozpoznawania stanów bezpośredniego zagrożenia życia; 6) interpretacją podstawowych wyników badań laboratoryjnych; 7) postępowanie w przypadku urazów (założenie opatrunku lub unieruchomienie, zaopatrzenie rany); 8) kryteria rozpoznawania agonii pacjenta i stwierdzania zgonu; 9) asystowanie przy prowadzeniu dokumentacji medycznej pacjenta; 9) nauka zaopatrywania krwawienia zewnętrznego; 10) podstawowe zabiegi resuscytacyjne z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego i inne czynności ratunkowe oraz zasady udzielania pierwszej pomocy; 11) nauka rozpoznawania stanów okulistycznych wymagających natychmiastowej pomocy specjalistycznej i udzielanie wstępnej, kwalifikowanej pomocy w przypadkach urazów fizycznych i chemicznych oka.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	dziennik praktyk, opinia opiekuna praktyk										
Praktyki zawodowe w zakresie leczenia otwartego – podstawowej opieki zdrowotnej								90		90	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	E.U2. zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne; 2) neurologiczne; 3) ginekologiczne; 4) układu mięśniowo-szkieletowego; 5) okulistyczne; 6) otolaryngologiczne; 7) geriatryczne;										
	E.U6. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnopediatryczne; 2) neurologiczne;										

3) układu mięśniowo-szkieletowego;
4) okulistyczne;
5) otolaryngologiczne
E.U7. przeprowadzić badanie psychiatryczne pacjenta oraz ocenić jego stan psychiczny
E.U8. przeprowadzać badania bilansowe, w tym zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia tętniczego krwi z danymi na siatkach centylowych oraz oceniać stopień zaawansowania dojrzewania
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
E.U13. kwalifikować pacjenta do szczepień ochronnych
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty
Kompetencje społeczne: student jest gotów do
K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych
K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
K_K10. formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej
K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób

Treści programowe	Realizowane zagadnienia: 1) zaznajomienie z zakresem prac przychodni m.in. tokiem rejestrowania chorych, rodzajami dokumentacji, sposobem jej prowadzenia oraz systemem prowadzenia kartotek w przychodni lub ośrodku, a także z zasadami wydawania zaświadczeń o niezdolności o pracy, innych zaświadczeń lekarskich, skierowań na badania specjalistyczne oraz sposobami ich wypełniania; 2) asystowanie przy przeprowadzaniu wywiadu i badania fizykalnego u pacjenta dorosłego; 3) asystowanie przy przeprowadzaniu wywiadu i badania fizykalnego u dziecka; 4) asystowanie przy kwalifikacji do szczepień, 5) zapoznanie się z właściwą interpretacją podstawowych wyników badań laboratoryjnych.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie ustne u koordynatora na koniec praktyki wakacyjnej, dziennik praktyk, opinia opiekuna praktyk									
Zajęcia z wychowania fizycznego**									30	0
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta									
	Umiejętności: student potrafi									
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta									
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do									
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta									
Treści programowe	Zajęcia mają na celu doskonalenie aktywności fizycznej i uświadomienie potrzeby dbania przez całe życie o własną sprawność fizyczną niezbędną do zachowania zdrowia i wykonywania działalności zawodowej.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	w zależności od zajęć wybranych przez studenta									
Komunikacja medyczna II				30					30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	D.W5. postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji									
	D.W6. pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu									

	D.W7. specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią)
	Umiejętności: student potrafi
	D.U7. rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania
	D.U9. opisywać i krytycznie oceniać własne zachowanie oraz sposób komunikowania się, uwzględniając możliwość alternatywnego zachowania
	D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi)
	D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
	D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny
	D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – <i>4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end)</i>)
	D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych
Treści programowe	Celem przedmiotu jest nabycie i pogłębienie przez studenta umiejętności i kompetencji z zakresu: komunikacji z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta; ustalania priorytetów działań w sytuacjach nagłych i radzenia sobie ze stresem; podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o normy i zasady

	etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z jego choroby; pracy w zespole medycznym i kierowania pracą innych; komunikacji w praktyce klinicznej, w tym przekazywania trudnych informacji pacjentowi i rodzinie; komunikacji ze szczególnym pacjentem: dziecko, osoba z ograniczeniami komunikacyjnymi (np. niesłysząca, z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną). Zajęcia obejmują również grupowy trening interpersonalny.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin praktyczny, ocena realizacji zadań wykonywanych podczas ćwiczeń oraz ocena ciągła aktywności

* Student zobowiązany jest do zrealizowania zajęć ogólnouniwersyteckich do 5 roku studiów.

** Zajęcia z wychowania fizycznego student powinien zrealizować w ciągu pierwszych sześciu semestrów studiów.

Łączna liczba punktów ECTS (w roku): 62

Łączna liczba godzin zajęć (w roku): 915

Rok studiów: trzeci

Przedmioty (zajęcia lub grupy zajęć)	Forma zajęć – liczba godzin									Razem: liczba godzin zajęć	Razem: punkty ECTS
	Wykład	Konwersatorium	Seminarium	Ćwiczenia	Laboratorium	Warsztaty	Projekt	Praktyki	Inne		
Anatomia kliniczna				20						20	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	A.W1. budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym i czynnościowym, w tym stosunki topograficzne między poszczególnymi narządami, wraz z mianownictwem anatomicznym, histologicznym i embriologicznym										
	Umiejętności: student potrafi										
	A.U3. wyjaśniać anatomiczne podstawy badania przedmiotowego										
	A.U4. wnioskować o relacjach między strukturami anatomicznymi na podstawie przyżyciowych badań diagnostycznych, w szczególności z zakresu radiologii										
	E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne; 2) neurologiczne, 3) ginekologiczne, 4) układu mięśniowo-szkieletowego; 5) okulistyczne, 6) otolaryngologiczne										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych										
K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji											

	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji									
Treści programowe	Celem przedmiotu jest przygotowanie studentów do rozpoczęcia zajęć klinicznych poprzez utrwalenie dotychczasowej wiedzy z zakresu anatomii i poszerzenie jej w perspektywie klinicznej, w tym w zakresie anatomicznych aspektów badania fizykalnego, anatomii palpacyjnej głowy i szyi, anatomii palpacyjnej klatki piersiowej i grzbietu, jamy brzusznej, układu moczowo-płciowego, kończyny górnej i dolnej.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin praktyczny									
Patofizjologia z elementami genetyki (klinicznej)	20		20	60					100	8
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	B.W19. podstawy pobudzenia i przewodzenia w układzie nerwowym oraz wyższe czynności nerwowe, a także fizjologię mięśni prążkowanych i gładkich									
	B.W20. czynność i mechanizmy regulacji wszystkich narządów i układów organizmu człowieka oraz zależności między nimi									
	B.W21. procesy zachodzące podczas starzenia się organizmu i zmiany w funkcjonowaniu narządów związane ze starzeniem									
	B.W22. podstawowe ilościowe parametry opisujące wydolność poszczególnych układów i narządów, w tym zakresy norm i czynniki demograficzne wpływające na wartość tych parametrów									
	C.W1. prawidłowy kariotyp człowieka i różne typy determinacji płci									
	C.W2. genetyczne przyczyny dziedzicznych predyspozycji do nowotworów									
	C.W3. zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej									
	C.W4. uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka i konfliktu serologicznego w układzie Rh									
	C.W5. genetyczne uwarunkowania najczęstszych chorób jednogenowych, wielogenowych i wieloczynnikowych, podstawowych zespołów aberracji chromosomowych, zespołów powodowanych przez rearanżacje genomowe, polimorfizmy, zmiany epigenetyczne i posttranskrypcyjne									
C.W8. metody diagnostyki genetycznej oraz podstawowe wskazania do ich zastosowania										

C.W9. genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe oraz ich związek z koniecznością indywidualizacji farmakoterapii
C.W17. zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania aseptycznego
C.W18. swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej
C.W24. etiologię, mechanizmy i konsekwencje zaburzeń hemodynamicznych
C.W26. patogenezę chorób, w tym uwarunkowania genetyczne i środowiskowe
C.W27. patomechanizm i postaci kliniczne najczęstszych chorób poszczególnych układów i narządów, chorób metabolicznych oraz zaburzeń gospodarki wodno-elektrolitowej, hormonalnej i kwasowo-zasadowej
C.W38. wpływ stresu oksydacyjnego na komórki i jego znaczenie w patogenezie chorób oraz w procesach zachodzących podczas starzenia się organizmu
C.W39. konsekwencje niedoboru i nadmiaru witamin i składników mineralnych
C.W40. przyczyny i konsekwencje niewłaściwego odżywiania, w tym długotrwałego niedostatecznego i nadmiernego spożywania pokarmów i stosowania niezbilansowanej diety oraz zaburzenia trawienia i wchłaniania
C.W41. podstawy radioterapii
D.W2. pojęcia zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodzina, praca, relacje społeczne) oraz uwarunkowań społeczno-kulturowych (pochodzenie, status społeczny, wyznanie, narodowość i grupa etniczna) na stan zdrowia pacjenta
D.W6. pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu
D.W16. prawa pacjenta oraz pojęcie dobra pacjenta
D.W19. podstawy medycyny opartej na dowodach
Umiejętności: student potrafi
B.U7. wykonywać proste testy czynnościowe oceniające funkcjonowanie organizmu człowieka jako układu regulacji stabilnej (testy obciążeniowe i wysiłkowe) i interpretować dane liczbowe dotyczące podstawowych zmiennych fizjologicznych
C.U1. wykreślać i analizować rodowody oraz identyfikować cechy kliniczno-rodowodowe sugerujące genetyczne podłoże chorób
C.U2. podejmować decyzje o potrzebie wykonania badań cytogenetycznych i molekularnych
C.U3. odczytywać podstawowe wyniki badań genetycznych, w tym kariotypy
C.U4. określić ryzyko genetyczne w oparciu o rodowód i wynik badania genetycznego w przypadku aberracji chromosomowych, rearanżacji genomowych, chorób jednogenowych i wieloczynnikowych

	C.U7. powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami oznaczeń laboratoryjnych w celu ustalenia rozpoznania w najczęstszych chorobach dorosłych i dzieci									
	D.U1. przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych, w tym zaplanować i przeprowadzić proces terapeutyczny zgodnie z wartościami etycznymi oraz ideą humanizmu w medycynie									
	D.U3. przestrzegać praw pacjenta									
	D.U4. wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym									
	D.U5. krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski									
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do									
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych									
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji									
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów									
Treści programowe	Zagadnienia omawiane podczas wykładów: 1) Zdrowie i choroba: przyczyny i mechanizmy biorące udział w powstawaniu, rozwoju i przebiegu choroby, procesy adaptacyjne, 2) Komórkowe i immunologiczne mechanizmy procesu zapalnego, 3) Patofizjologia chorób układu krążenia. Zaburzenia termoregulacji oraz podstawowych funkcji układu dokrewnego, zaburzenia hormonalne osi podwzgórze – przysadka – nadnercza, zaburzenia czynności tarczycy – nadczynność, niedoczynność, zapalenia. Zaburzenia hormonalne; 4) Patofizjologia układu oddechowego, 5) Patofizjologia układu pokarmowego; 6) Patofizjologia układu rozrodczego i układu moczowego; 7) Patofizjologia chorób tkanki łącznej i skóry; 8) Choroby serca i naczyń krwionośnych; 9) Patofizjologia wybranych chorób ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego; 10) Etiopatogeneza nowotworów. Zagadnienia omawiane podczas ćwiczeń: 1) Zaburzenia funkcjonowania układu wewnątrzwydzielniczego. Patofizjologia nerek; 2) Patofizjologia układu pokarmowego; 3) Patofizjologia chorób wątroby i trzustki; 4) Patofizjologia układu oddechowego; 5) Patofizjologia układu sercowo-naczyniowego; 6) Patofizjologia wstrząsu, oraz niewydolność wielonarządowa; 7) Patofizjologia chorób o podłożu autoimmunologicznym i immunologicznym; 8) Patofizjologia układu nerwowego; 9) Patofizjologia hemostazy. Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej; 10) Patofizjologia skóry i jej chorób.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwium									
Patologia i patomorfologia	30		30	80					140	11
	Wiedza: student zna i rozumie									

Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	B.W17. procesy: cykl komórkowy, proliferacja, różnicowanie i starzenie się komórek, apoptoza i nekroza oraz ich znaczenie dla funkcjonowania organizmu
	B.W25. przedstawić możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomaganie pracy lekarza
	C.W23. przebieg kliniczny zapaleń swoistych i nieswoistych oraz procesy regeneracji tkanek i narządów
	C.W24. etiologię, mechanizmy i konsekwencje zaburzeń hemodynamicznych
	C.W25. patologię narządową, zmiany patomorfologiczne makro- i mikroskopowe oraz konsekwencje kliniczne wraz z nazewnictwem patomorfologicznym
	C.W26. patogenezę chorób, w tym uwarunkowania genetyczne i środowiskowe
	C.W27. patomechanizm i postaci kliniczne najczęstszych chorób poszczególnych układów i narządów, chorób metabolicznych oraz zaburzeń gospodarki wodno-elektrolitowej, hormonalnej i kwasowo-zasadowej
	C.W38. wpływ stresu oksydacyjnego na komórki i jego znaczenie w patogenezie chorób oraz w procesach zachodzących podczas starzenia się organizmu
	C.W42. podłoże molekularne chorób nowotworowych oraz zagadnienia z zakresu immunologii nowotworów
	C.W43. praktyczne elementy biologii molekularnej oraz immunologii, wykorzystywane w diagnostyce i terapii chorób onkologicznych
	Umiejętności: student potrafi
	C.U2. podejmować decyzje o potrzebie wykonania badań cytogenetycznych i molekularnych
	C.U7. powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami oznaczeń laboratoryjnych w celu ustalenia rozpoznania w najczęstszych chorobach dorosłych i dzieci
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji	
K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji	
Treści programowe	Podczas zajęć zostaną omówione podstawowe definicje oraz mechanizmy powstawania zmian morfologicznych z zakresu patomorfologii ogólnej. Studenci poznają także klasyczne obrazy morfologiczne (makro- i mikroskopowe) najczęstszych chorób poszczególnych narządów i układów oraz uzyskają umiejętność ich powiązania z informacjami klinicznymi zawartymi w dokumentacji medycznej. Ponadto celem zajęć będzie poznanie nomenklatury patomorfologicznej oraz podstawowych metod stosowanych w diagnostyce patomorfologicznej.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin ustny, ocena wyników pracy bieżącej podczas zajęć

Farmakologia	30		10	80						120	9
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	C.W28. poszczególne grupy produktów leczniczych, ich mechanizmy i efekty działania, podstawowe wskazania i przeciwwskazania oraz podstawowe parametry farmakokinetyczne i farmakodynamiczne										
	C.W29. uwarunkowania fizjologiczne i chorobowe wchłaniania, metabolizmu i eliminacji leków przez organizm człowieka										
	C.W30. podstawowe zasady farmakoterapii z uwzględnieniem jej skuteczności i bezpieczeństwa, konieczności indywidualizacji leczenia, w tym wynikającej z farmakogenetyki										
	C.W31. ważniejsze działania niepożądane leków, interakcje i problem polipragmazji										
	C.W32. problem lekooporności, w tym lekooporności wielolekowej, oraz zasady racjonalnej antybiotykoterapii										
	C.W33. możliwości i rodzaje terapii biologicznej, komórkowej, genowej i celowanej w określonych chorobach										
	C.W34. podstawowe pojęcia z zakresu toksykologii ogólnej										
	C.W35. grupy leków, których nadużywanie może prowadzić do zatruc										
	C.W36. objawy najczęściej występujących ostrych zatruc wybranymi grupami leków, alkoholami oraz innymi substancjami psychoaktywnymi, grzybami oraz metalami ciężkimi										
	C.W37. podstawowe zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w zatruciach										
	Umiejętności: student potrafi										
	C.U8. wykonywać proste obliczenia farmakokinetyczne										
	C.U9. dobierać leki w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w organizmie człowieka i w poszczególnych narządach										
	C.U10. projektować schematy racjonalnej chemioterapii zakażeń – empirycznej i celowanej										
	C.U11. przygotowywać zapisy form recepturowych wybranych substancji leczniczych oraz wystawiać recepty, w tym e-recepty, zgodnie z przepisami prawa										
	C.U12. poszukiwać wiarygodnych informacji o produktach leczniczych, ze szczególnym uwzględnieniem charakterystyki produktów leczniczych (ChPL) oraz baz danych										
	C.U13. szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w stanach niewydolności wątroby i nerek oraz zapobiegać zatruciom lekami										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych										

	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
	K_K10. formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej										
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów										
Treści programowe	Celem zajęć jest przedstawienie farmakologii jako nauki szczegółowo opisującej działanie leków na organizm człowieka z uwzględnieniem: ich zróżnicowania (podstawowe grupy leków – klasyfikacja), postaci leków, mechanizmów działania, farmakokinetyki, farmakodynamiki, stosowania względem rozmaitych grup chorób, wskazań i przeciwwskazań, dawkowania, działań niepożądanych i toksycznych, skuteczności farmakoterapii, zasad ordynacji leków i tworzenia recept (łącznie z aspektami prawnymi), interakcji lekowych i polipragmazji, monitorowania stężenia leków we krwi, farmakoterapii w standardach leczenia wybranych chorób.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, odpowiedzi ustne na zajęciach, ocena wyników pracy bieżącej podczas ćwiczeń oraz udziału w dyskusji, kolokwia (testowe), referat lub prezentacja										
Diagnostyka laboratoryjna	5		5	20						30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	E.W3. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania w przypadku najczęstszych chorób występujących u dzieci oraz ich powikłań: 1) krzywicy, tężyczki, zaburzeń gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo--zasadowej; 3) chorób układu oddechowego oraz alergii, w tym zakażeń układu oddechowego, gruźlicy, mukowiscydozy, 5) chorób wątroby, alergii pokarmowych 6) ostrego uszkodzenia nerek, przewlekłej choroby nerek, zakażeń układu moczowego 7) chorób tarczycy i przytarczyc, chorób nadnerczy, cukrzycy, otyłości										
	E.W7. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań: 1) chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego (pierwotnego i wtórnego), nadciśnienia płucnego;										

2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy, rozstrzeni oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, gruźlicy, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego;

3) chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego, nowotworów układu pokarmowego;

4) chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder, oraz guzów neuroendokrynnych, zespołów wieloguczołowych, różnych typów cukrzycy, zespołu metabolicznego, otyłości, dyslipidemii i hipoglikemii, nowotworów jajników, jąder i tarczycy, nowotworów neuroendokrynnych;

5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrego uszkodzenia nerek i przewlekłej choroby nerek we wszystkich stadiach oraz ich powikłań, chorób kłębuszków nerkowych (pierwotnych i wtórnych, w tym nefropatii cukrzycowej i chorób układowych) i chorób śródmiąższowych nerek, nadciśnienia nerkopochodnego, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego (górnego i dolnego odcinka), chorób nerek w okresie ciąży, nowotworów układu moczowego – nowotworów nerek, pęcherza moczowego, gruczołu krokowego;

6) chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych i przewlekłych, szpiczaków, nowotworów mielo- i limfoproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, skaz krwotocznych, trombofilii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów;

7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej (reumatoidalnego zapalenia stawów, wczesnego zapalenia stawów, toczenia rumieniowatego układowego, zespołu Sjögrena, sarkoidozy, twardziny układowej, idiopatycznych miopatii zapalnych), spondyloartropatii, krystalopatii, rumienia guzowatego, zapaleń stawów związanych z czynnikami infekcyjnymi, zapaleń naczyń oraz niezapalnych chorób stawów i kości (choroby zwyrodnieniowej, reumatyzmu tkanek miękkich, osteoporozy, fibromialgii), mięsaków tkanek miękkich i kości;

E.W11. odrębności w objawach klinicznych, diagnostyce i terapii najczęstszych chorób występujących u osób starszych

E.W16. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób neurologicznych oraz ich powikłań:

2) chorób naczyniowych mózgu, w szczególności udaru mózgu;

4) zakażeń układu nerwowego, w szczególności zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, boreliozy, opryszczkowego zapalenia mózgu, chorób neurotransmisyjnych;

E.W24. zagadnienia z zakresu onkologii, w tym:

1) uwarunkowania genetyczne, środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych nowotworach i ich powikłaniach;

3) podstawy wczesnego wykrywania nowotworów, zasady badań przesiewowych oraz działania profilaktyczne w onkologii;

11) zasady planowania postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej

E.W31. podstawowe zagadnienia profilaktyki oraz zasady postępowania w przypadku ekspozycji zawodowej na czynniki niebezpieczne i szkodliwe
E.W32. zasady postępowania w przypadku podejrzenia i wykrycia choroby zakaźnej
E.W33. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego najczęstszych chorób zakaźnych oraz ich powikłań: 1) chorób bakteryjnych, w tym zakażeń paciorkowcowych, gronkowcowych, pneumokokowych i meningokokowych, krztuśca, gruźlicy, boreliozy i zakażeń przewodu pokarmowego; 2) chorób wirusowych, w tym zakażeń dróg oddechowych i przewodu pokarmowego, wirusowych zapaleń wątroby, zakażeń wirusami Herpesviridae, ludzkim wirusem niedoboru odporności i wirusami neurotropowymi; 3) chorób pasożytniczych, w tym giardiozy, amebozy, toksoplazmozy, malarii, toksokarozy, włośnicy, glistnicy, tasiemczycy i owsicy; 4) grzybic, w tym kandydozy, aspergilozy i pneumocystozy; 5) zakażeń szpitalnych
E.W34. zasady postępowania w przypadku ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny
E.W38. zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach
E.W39. rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań
E.W40 możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych
F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej; 2) chorób klatki piersiowej; 5) nowotworów
Umiejętności: student potrafi
E.U9. Rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 9) wysypka; 10) kaszel i odkrztuszanie; 11) krwioplucie; 12) duszność; 14) ból w klatce piersiowej; 20) obecność krwi w stolcu; 22) żółtaczką

<p>24) niedokrwistość; 25) limfadenopatia 27) krwimocz i białkomocz 28) zaburzenia miesiączkowania; 38) odwodnienie i przewodnienie</p>
<p>E.U10. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dzieci, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak:</p> <p>1) gorączka; 5) zaburzenia oddawania moczu; 6) wysypka; 7) niedokrwistość; 8) zaburzenia odżywiania; 15) limfadenopatia; 17) zaparcie i biegunka; 18) obecność krwi w stolcu; 19) odwodnienie; 20) żółtaczka; 21) sinica</p>
<p>E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym:</p> <p>7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włóścikowej; 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych 15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru</p>
<p>E.U 15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej</p>
<p>E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej</p>
<p style="text-align: center;">Kompetencje społeczne: student jest gotów do</p>
<p>K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby</p>
<p>K.K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych</p>
<p>K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji</p>
<p>K.K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji</p>

<p>Treści programowe</p>	<p>Podczas wykładów zostaną omówione następujące zagadnienia: 1) Geneza zdrowia publicznego, 2) Rola diagnostyki laboratoryjnej w rozpoznawaniu chorób, zasady współpracy lekarza z laboratorium; 3) Podstawowe błędy przedlaboratoryjne i kontrola jakości badań. Odrębności diagnostyczne w zależności od płci i wieku; 4) Zasady pobierania materiału do badań laboratoryjnych; 5) Interpretacja wyników badań laboratoryjnych; 6) Pojęcie zakresu wartości referencyjnych i metody ich wyznaczania; 7) Wartość diagnostyczna wyników badań laboratoryjnych; 8) Diagnostyka laboratoryjna zaburzeń gospodarki wodno-elektrolitowej; 9) Diagnostyka laboratoryjna zaburzeń równowagi kwasowo-zasadowej; 10) Diagnostyka laboratoryjna miażdżycy i zaburzeń gospodarki lipidowej; 10) Diagnostyka laboratoryjna zaburzeń hormonalnych, cukrzyca; 11) Diagnostyka laboratoryjna zaburzeń metabolizmu kostnego; 12) Markery w diagnostyce chorób nowotworowych; 13) Białka osocza w diagnostyce laboratoryjnej, diagnostyka enzymatyczna; 14) Laboratoryjne osoczowe wskaźniki filtracji, sekrecji i reabsorpcji nerkowej; 15) Diagnostyka laboratoryjna zaburzeń erytropoezy; 16) Diagnostyka laboratoryjna chorób rozrostowych układu krwiotwórczego; 17) Diagnostyka laboratoryjna zaburzeń hemostazy; 18) Diagnostyka immunologiczna chorób pasożytniczych; 19) Badania laboratoryjne wydaliny i wydzieliny ustrojowych.</p> <p>Tematyka seminariów: 1) Przyczyny i rodzaje błędów wpływającego na wynik badania laboratoryjnego. Wyznaczenie wielkości błędów; 2) Interpretacja wyników badania morfologii krwi – analiza przypadków klinicznych i wyników badań laboratoryjnych; 3) Diagnostyka laboratoryjna w hematologii niedokrwistość i choroby rozrostowe; 4) Diagnostyka zaburzeń krzepnięcia krwi i fibrynolizy; 5) Badanie ogólne moczu – metodyka i znaczenie diagnostyczne; 6) Biochemia kliniczna chorób nerek; 7) Badania gospodarki wodno-elektrolitowej i równowagi kwasowo-zasadowej – metodyka i czynniki zakłócające; 8) Diagnostyka laboratoryjna chorób układu odpornościowego; 9) Diagnostyka laboratoryjna chorób trzustki i przewodu pokarmowego; 10) Diagnostyka zaburzeń gospodarki wapniowo-fosforanowej.</p> <p>Tematyka ćwiczeń: 1) Praktyczne ćwiczenia laboratoryjne w wybranych pracowni; 2) Badania laboratoryjne w stanach nagłych; 3) Badanie moczu w chorobach nerek i dróg moczowych; 4) Laboratoryjna diagnostyka ostrych i przewlekłych stanów zapalnych; 5) Znaczenie diagnostyczne morfologii krwi obwodowej; 6) Rozmaz krwi obwodowej – wartość diagnostyczna; 7) Podstawowe badania z zakresu hemostaz; 8) Elektrolity i równowaga kwasowo-zasadowa; 9) Enzymologia kliniczna; 10) Badania laboratoryjne w cukrzycy i niewydolności nerek; 11) Białka osocza; 12) Badania laboratoryjne w endokrynologii; 13) Badania laboratoryjne płynu mózgowo-rdzeniowego i innych płynów z jam ciała; 14) Gospodarka lipidowa; 15) Markery nowotworowe; 16) Diagnostyka laboratoryjna układu pokarmowego i chorób pasożytniczych; 17) Analiza wybranych przypadków klinicznych.</p>
<p>Sposoby weryfikacji efektów uczenia się</p>	<p>kolokwium pisemne, ocena bieżąca zadań realizowanych na ćwiczeniach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć</p>

Propedeutyka pediatrii			20	40						60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	D.W3. zachowania człowieka sprzyjające utrzymaniu zdrowia i zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych (model zmiany Prochaski i DiClemente, wywiad motywujący)										
	D.W4. pojęcie stresu, w tym eustresu i dystresu, oraz wpływ stresu na etiopatogenezę i przebieg chorób somatycznych i zaburzeń psychicznych oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem										
	D.W5. postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji										
	D.W6. pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu										
	D.W7. specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią)										
	D.W8. psychospołeczne konsekwencje choroby ostrej i przewlekłej u dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych										
	D.W9. psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych w sytuacjach nagłych i chorobach przewlekłych										
	D.W10. psychospołeczne konsekwencje choroby dla rodziny pacjenta (rodzina z chorym dzieckiem, w tym nastoletnim, dorosłym i osobą starszą)										
	D.W11. rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba)										
	D.W13. formy przemocy, w tym przemocy w rodzinie, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu, a także zasady postępowania w przypadku podejrzenia przemocy, z uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”										
	D.W15. pojęcie humanizmu w medycynie oraz główne pojęcia, teorie i zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno- -medycznych										
	D.W16. prawa pacjenta oraz pojęcie dobra pacjenta										
	D.W17. filozofię opieki paliatywnej i jej znaczenie w kontekście opieki nad pacjentem na wszystkich etapach poważnej choroby i godnej śmierci										
D.W20. pojęcia bezpieczeństwa pacjenta i kultury bezpieczeństwa oraz ich aspekty: organizacyjny, komunikacyjny i zarządczy											

E.W1. zasady karmienia naturalnego, żywienia dziecka zdrowego i zapobiegania otyłości oraz modyfikacje żywieniowe wynikające z chorób
E.W2. zasady profilaktyki chorób występujących u dzieci, w tym badania przesiewowe, badania bilansowe i szczepienia ochronne
E.W3. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób 9) najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego
E.W4. zagadnienia dziecka maltretowanego i dziecka wykorzystywanego seksualnie oraz zasady interwencji w przypadku takich pacjentów
E.W9. zasady leczenia żywieniowego i płynoterapii w różnych stanach chorobowych
E.W15. podstawowe zespoły objawów neurologicznych
E.W34. zasady postępowania w przypadku ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny
E.W36. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach uwarunkowanych genetycznie u dzieci i dorosłych
E.W37. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach w praktyce lekarza rodzinnego
E.W38. zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach
E.W41. wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej
E.W42. wskazania do leczenia składnikami krwi oraz zasady ich podawania
Umiejętności: student potrafi
D.U3. przestrzegać praw pacjenta
D.U7. rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania
D.U8. rozpoznawać własne emocje i kierować nimi w relacjach z innymi osobami w celu efektywnego wykonywania pracy mimo własnych reakcji emocjonalnych
D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi)
D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny

	D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end))
	D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych
	E.U2. zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
	E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem))
	E.U6. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnopediatryczne; 2) neurologiczne; 3) układu mięśniowo-szkieletowego; 4) okulistyczne; 5) otolaryngologiczne
	E.U8. przeprowadzać badania bilansowe, w tym zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia tętniczego krwi z danymi na siatkach centylowych oraz oceniać stopień zaawansowania dojrzewania
	E.U10. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dzieci, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) kaszel i odkrztuszanie; 3) duszność; 4) wydzielina z nosa i ucha; 5) zaburzenia oddawania moczu; 6) wysypka; 7) niedokrwistość; 8) zaburzenia odżywiania; 9) zaburzenia wzrastania; 10) drgawki i zaburzenia świadomości; 11) kołatanie serca; 12) omdlenie; 13) bóle kostno-stawowe; 14) obrzęki; 15) limfadenopatia;

	16) ból brzucha; 17) zaparcie i biegunka; 18) obecność krwi w stolcu; 19) odwodnienie; 20) żółtaczką; 21) sinica; 22) ból głowy; 23) zespół czerwonego oka										
	E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych										
	E.U13. kwalifikować pacjenta do szczepień ochronnych										
	E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 5) bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych; 6) dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku; 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włośniczkowej; 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych										
	E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
Treści programowe	Wprowadzenie do badania pacjenta pediatrycznego, ogólne zasady postępowania z pacjentem pediatrycznym, ocena jego rozwoju i profilaktyka chorób wieku dziecięcego.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium pisemne, zaliczenie praktyczne na ćwiczeniach, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach										
Propedeutyka – choroby wewnętrzne	10		20	50						80	6

Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie
	C.W13. konsekwencje narażenia organizmu człowieka na czynniki chemiczne i fizyczne oraz zasady profilaktyki
	C.W14. etiologię, patogenezę, patofizjologię, drogi transmisji, postaci i profilaktykę zakażeń jatrogennych
	D.W3. zachowania człowieka sprzyjające utrzymaniu zdrowia i zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych (model zmiany Prochaski i DiClemente, wywiad motywujący)
	D.W4. pojęcie stresu, w tym eustresu i dystresu, oraz wpływ stresu na etiopatogenezę i przebieg chorób somatycznych i zaburzeń psychicznych oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem
	D.W5. postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji
	D.W6. pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu
	D.W7. specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią)
	D.W8. psychospołeczne konsekwencje choroby ostrej i przewlekłej u dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych
	D.W9. psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych w sytuacjach nagłych i chorobach przewlekłych
	D.W10. psychospołeczne konsekwencje choroby dla rodziny pacjenta (rodzina z chorym dzieckiem, w tym nastoletnim, dorosłym i osobą starszą)
	D.W11. rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba)
	D.W13. formy przemocy, w tym przemocy w rodzinie, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu, a także zasady postępowania w przypadku podejrzenia przemocy, z uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”
	D.W15. pojęcie humanizmu w medycynie oraz główne pojęcia, teorie i zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno- -medycznych
	D.W16. prawa pacjenta oraz pojęcie dobra pacjenta
	D.W17. filozofię opieki paliatywnej i jej znaczenie w kontekście opieki nad pacjentem na wszystkich etapach poważnej choroby i godnej śmierci
	D.W19. podstawy medycyny opartej na dowodach
	D.W20. pojęcia bezpieczeństwa pacjenta i kultury bezpieczeństwa oraz ich aspekty: organizacyjny, komunikacyjny i zarządczy

	<p>E.W7. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego (pierwotnego i wtórnego), nadciśnienia płucnego; 2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy, rozstrzeni oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, gruźlicy, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego; 3) chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego, nowotworów układu pokarmowego; 4) chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder, oraz guzów neuroendokrynych, zespołów wielogrzuczołowych, różnych typów cukrzycy, zespołu metabolicznego, otyłości, dyslipidemii i hipoglikemii, nowotworów jajników, jąder i tarczycy, nowotworów neuroendokrynych; 5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrego uszkodzenia nerek i przewlekłej choroby nerek we wszystkich stadiach oraz ich powikłań, chorób kłębuszków nerkowych (pierwotnych i wtórnych, w tym nefropatii cukrzycowej i chorób układowych) i chorób śródmiąższowych nerek, nadciśnienia nerkopochodnego, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego (górnego i dolnego odcinka), chorób nerek w okresie ciąży, nowotworów układu moczowego – nowotworów nerek, pęcherza moczowego, gruczołu krokowego; 6) chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych i przewlekłych, szpiczaków, nowotworów mielo- i limfoproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, skaz krwotocznych, trombofilii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów; 7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej (reumatoidalnego zapalenia stawów, wczesnego zapalenia stawów, tocznia rumieniowatego układowego, zespołu Sjögrena, sarkoidozy, twardziny układowej, idiopatycznych miopatii zapalnych), spondyloartropatii, krystalopatii, rumienia guzowatego, zapaleń stawów związanych z czynnikami infekcyjnymi, zapaleń naczyń oraz niezapalnych chorób stawów i kości (choroby zwyrodnieniowej, reumatyzmu tkanek miękkich, osteoporozy, fibromialgii), mięsaków tkanek miękkich i kości; 8) chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego; 9) zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych (stanów odwodnienia, stanów przewodnienia, zaburzeń gospodarki elektrolitowej, kwasicy i zasadowicy)
	E.W10. przebieg i objawy procesu starzenia się organizmu oraz zasady całościowej oceny geriatrycznej i opieki interdyscyplinarnej w odniesieniu do osób starszych
	E.W39. rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań
	E.W40. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych
	E.W41. wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej

Umiejętności: student potrafi	
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
	E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem))
	E.U4. przeprowadzić ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego
	E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: <ol style="list-style-type: none"> 1) ogólnointernistyczne; 2) neurologiczne; 3) ginekologiczne; 4) układu mięśniowo-szkieletowego; 5) okulistyczne; 6) otolaryngologiczne; 7) geriatryczne
	E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 5) wstrząs; 6) zatrzymanie akcji serca; 7) zaburzenie świadomości, w tym omdlenie; 8) obrzęk; 9) wysypka; 10) kaszel i odkrztuszanie; 11) krwioplucie; 12) duszność; 13) wydzielina z nosa i ucha; 14) ból w klatce piersiowej; 15) kołatanie serca; 16) sinica; 17) nudności i wymioty; 18) zaburzenia połykania; 19) ból brzucha; 20) obecność krwi w stolcu; 21) zaparcie i biegunka; 22) żółtaczką; 23) wzdęcia i opór w jamie brzusznej; 24) niedokrwistość; 25) limfadenopatia; 26) zaburzenia oddawania moczu; 27) krwiomocz i białkomocz; 28) zaburzenia miesiączkowania; 29) obniżenie nastroju i stany lękowe; 30) zaburzenia pamięci i funkcji poznawczych; 31) ból głowy; 32) zawroty głowy; 33) niedowład; 34) drgawki; 35) ból pleców; 36) ból stawów; 37) uraz lub oparzenie; 38) odwodnienie i przewodnienie
	E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
	E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: <ol style="list-style-type: none"> 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych; 6) dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku; 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych; 10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny; 11) założenie zgłębnika żołądkowego;

12) wlewkę doodbytniczą;
13) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy, i zinterpretować jego wynik;
15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U24. zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
D.U3. przestrzegać praw pacjenta
D.U7. rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania
D.U8. rozpoznawać własne emocje i kierować nimi w relacjach z innymi osobami w celu efektywnego wykonywania pracy mimo własnych reakcji emocjonalnych
D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi)
D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny
D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end))

	D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych									
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do									
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych									
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta									
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta									
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby									
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych									
Treści programowe	Zagadnienia poruszane podczas zajęć: 1) model myślenia lekarskiego, 2) cel zbierania i analizy danych o chorym; 3) sposób prowadzenia wywiadu; 4) znaczenie badania fizykalnego; 5) badania laboratoryjne i diagnostyczne jako uzupełnienie badania podmiotowego i przedmiotowego; 6) dolegliwości: ogólne, ze strony skóry, wzroku, słuchu, głowy, układu oddechowego, serca i naczyń, układu pokarmowego, układu moczowego, narządów płciowych, stawów, układu nerwowego – interpretacja i znaczenie w ukierunkowaniu dalszego postępowania diagnostycznego; 7) Badanie fizykalne poszczególnych narządów – skóry, głowy i szyi, klatki piersiowej i płuc, gruczołów sutkowych, serca i naczyń, brzucha, odbytu i odbytnicy, zewnętrznych narządów płciowych, stawów, układu nerwowego, funkcji umysłowych – powiązanie z badaniem podmiotowym; 8) Badania laboratoryjne – znaczenie w potwierdzeniu bądź ustaleniu rozpoznania, różnicowaniu poszczególnych jednostek chorobowych; 9) Badania obrazowe: radiologiczne w tym tomografia komputerowa, ultrasonograficzne, rezonansem magnetycznym, izotopowe, PET – ich znaczenie kliniczne; 10) Odrębności wieku starszego.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium, zaliczenie praktyczne na ćwiczeniach, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach									
Radiologia i diagnostyka obrazowa			15	15					30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	A.W1. budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym i czynnościowym, w tym stosunki topograficzne między poszczególnymi narządami, wraz z mianownictwem anatomicznym, histologicznym, embriologicznym									
	B.W7. fizyczne podstawy nieinwazyjnych metod obrazowania									
	F.W17. problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych,									

	3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących										
	Umiejętności: student potrafi										
	B.U2. oceniać wpływ dawki promieniowania jonizującego na prawidłowe i zmienione chorobowo tkanki organizmu oraz stosować się do zasad ochrony radiologicznej										
	F.U5. rozpoznać na podstawie badania radiologicznego najczęściej występujące typy złamań, szczególnie kości długich										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
Treści programowe	Zagadnienia omawiane podczas zajęć: wprowadzenie do diagnostyki obrazowej z uwzględnieniem metod obrazowania, standardów, wskazań i przeciwwskazań do poszczególnych badań, przygotowanie pacjenta do badań obrazowych, rodzaje i źródła promieniowania oraz ich zastosowanie w diagnostyce obrazowej, ochrona radiologiczna.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach										
Dermatologia i wenerologia	10		10	60						80	6
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	E.W3. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób występujących u dzieci oraz ich powikłań: 9) najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego; 10) układowych chorób tkanki łącznej, w tym młodzieńczego idiopatycznego zapalenia stawów, tocznia rumieniowatego układowego, zapalenia skórno- -mięśniowego, układowych zapaleń naczyń, oraz innych przyczyn bólów kostno-stawowych (niezapalnych, infekcyjnych i reaktywnych zapaleń stawów oraz spondyloartropatii młodzieńczych)										

E.W7. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań: 7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej (reumatoidalnego zapalenia stawów, wczesnego zapalenia stawów, toczenia rumieniowatego układowego, zespołu Sjögrena, sarkoidozy, twardziny układowej, idiopatycznych miopatii zapalnych), spondyloartropatii, krystalopatii, rumienia guzowatego, zapaleń stawów związanych z czynnikami infekcyjnymi, zapaleń naczyń oraz niezapalnych chorób stawów i kości (choroby zwyrodnieniowej, reumatyzmu tkanek miękkich, osteoporozy, fibromialgii), mięsaków tkanek miękkich i kości
E.W24. zagadnienia z zakresu onkologii, w tym: 1) uwarunkowania genetyczne, środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych nowotworach i ich powikłaniach; 2) najczęstsze zespoły paranowotworowe i ich objawy kliniczne; 3) podstawy wczesnego wykrywania nowotworów, zasady badań przesiewowych oraz działania profilaktyczne w onkologii; 4) możliwości i ograniczenia współczesnego leczenia nowotworów (metody chirurgiczne, radioterapia i metody systemowe, w tym immunoterapia), wskazania do terapii komórkowych i genowych oraz leczenia celowanego i spersonalizowanego
E.W33. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego najczęstszych chorób zakaźnych oraz ich powikłań: 1) chorób bakteryjnych, w tym zakażeń paciorkowcowych, gronkowcowych, pneumokokowych i meningokokowych, krztuśca, gruźlicy, boreliozy i zakażeń przewodu pokarmowego; 2) chorób wirusowych, w tym zakażeń dróg oddechowych i przewodu pokarmowego, wirusowych zapaleń wątroby, zakażeń wirusami Herpesviridae, ludzkim wirusem niedoboru odporności i wirusami neurotropowymi; 3) chorób pasożytniczych, w tym giardiozy, amebozy, toksoplazmozy, malarii, toksokarozy, włośnicy, glistnicy, tasiemczycy i owsicy; 4) grzybic, w tym kandydozy, aspergilozy i pneumocystozy; 5) zakażeń szpitalnych
E.W35. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach dermatologicznych i przenoszonych drogą płciową
E.W36. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach uwarunkowanych genetycznie u dzieci i dorosłych
E.W39. rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań
Umiejętności: student potrafi
E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta

E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne
E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 8) obrzęk; 9) wysypka; 37) uraz lub oparzenie
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej

	E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty
	E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
	E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
	E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
	E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
	E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
Treści programowe	Zajęcia mają na celu zapoznanie studentów z zagadnieniami dotyczącymi chorób dermatologicznych oraz chorób przenoszonych drogą płciową, ich epidemiologią, objawami kliniczną, diagnostyką, różnicowaniem, leczeniem oraz profilaktyką.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium, egzamin pisemny, zaliczenie praktyczne, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach										
Chirurgia ogólna – propedeutyka	10			20						30	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	D.W3. zachowania człowieka sprzyjające utrzymaniu zdrowia i zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych (model zmiany Prochaski i DiClemente, wywiad motywujący);										
	D.W4. pojęcie stresu, w tym eustresu i dystresu, oraz wpływ stresu na etiopatogenezę i przebieg chorób somatycznych i zaburzeń psychicznych oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem										
	D.W5. postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji										
	D.W6. pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu										
	D.W7. specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią);										
	D.W8. psychospołeczne konsekwencje choroby ostrej i przewlekłej u dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych										
	D.W9. psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych w sytuacjach nagłych i chorobach przewlekłych										
	D.W10. psychospołeczne konsekwencje choroby dla rodziny pacjenta (rodzina z chorym dzieckiem, w tym nastoletnim, dorosłym i osobą starszą);										
	D.W11. rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba)										
	D.W13. formy przemocy, w tym przemocy w rodzinie, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu, a także zasady postępowania w przypadku podejrzenia przemocy, z uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”										
	D.W15. pojęcie humanizmu w medycynie oraz główne pojęcia, teorie i zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno- -medycznych										
	D.W16. prawa pacjenta oraz pojęcie dobra pacjenta										
	D.W17. filozofię opieki paliatywnej i jej znaczenie w kontekście opieki nad pacjentem na wszystkich etapach poważnej choroby i godnej śmierci										

D.W20. pojęcia bezpieczeństwa pacjenta i kultury bezpieczeństwa oraz ich aspekty: organizacyjny, komunikacyjny i zarządczy
F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej; 2) chorób klatki piersiowej; 3) chorób kończyn, głowy i szyi; 4) złamań kości i urazów narządów; 5) nowotworów
F.W4. zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych oraz najczęstsze powikłania
F.W6. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji
F.W7. zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym
F.W17. problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób; 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych; 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących
Umiejętności: student potrafi
D.U3. przestrzegać praw pacjenta
D.U7. rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania
D.U8. rozpoznawać własne emocje i kierować nimi w relacjach z innymi osobami w celu efektywnego wykonywania pracy mimo własnych reakcji emocjonalnych
D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);
D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny

D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end));
D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych
F.U1. umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym
F.U2. założyć i zmienić jałowy opatrunek
F.U3. ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny
F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
F.U5. rozpoznawać na podstawie badania radiologicznego najczęściej występujące typy złamań, szczególnie kości długich
F.U6. doraźnie unieruchomić kończynę, w tym wybrać rodzaj unieruchomienia w typowych sytuacjach klinicznych oraz skontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego
F.U7. unieruchomić kręgosłup szyjny i piersiowo-lędźwiowy po urazie
F.U8. zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne
F.U9. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (<i>Basic Life Support, BLS</i>) u noworodków i dzieci zgodnie z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (<i>European Resuscitation Council, ERC</i>)
Kompetencje społeczne: student jest gotów do
K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych
K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji
K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji

	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym										
	K_K10. formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej										
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
Treści programowe	Podczas zajęć studenci zdobędą umiejętności pracy zespołowej, prowadzenia dokumentacji lekarskiej, poznają sposoby i źródła zdobywania wiedzy z chirurgii oraz opanują zasady aseptyki i antyseptyki, a także zapoznają się z zasadami funkcjonowania bloku operacyjnego. Ponadto przedstawione są podstawowe regulacje prawne dotyczące relacji lekarz-pacjent w aspekcie chirurgii oraz omówione najczęściej wykonywane zabiegi operacyjne w zakresie chirurgii ogólnej. Studenci zapoznają się z zasadami badania chirurgicznego, kwalifikacji do zabiegów operacyjnych, przygotowania pacjenta do operacji oraz opieki pooperacyjnej. Zapoznają się z podstawowymi narzędziami chirurgicznymi, rodzajami i gojeniem się ran, a także podstawami znieczulenia i leczenia przeciwbólowego w chirurgii.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium, test, zaliczenie praktyczne na ćwiczeniach, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach										
Higiena i epidemiologia	10			20						30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	G.W1. metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, mierniki i zasady monitorowania stanu zdrowia populacji, systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych										
	G.W2. uwarunkowania chorób, sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka chorób, wady i zalety badań epidemiologicznych oraz zasady wnioskowania przyczynowo-skutkowego w medycynie										
	G.W3. epidemiologię chorób zakaźnych, w tym związanych z opieką zdrowotną, i niezakaźnych, rodzaje i sposoby profilaktyki na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę i zasady nadzoru epidemiologicznego										
	E.W38. zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach										
	Umiejętności: student potrafi										
	B.U11. planować i wykonywać badania naukowe oraz interpretować ich wyniki i formułować wnioski										
	G.U1. opisywać strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie oceniać i przewidywać problemy zdrowotne populacji										

	G.U2. zbierać informacje na temat uwarunkowań i obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i niezakaźnych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania										
	G.U3. interpretować pozytywne i negatywne mierniki zdrowia										
	G.U4. oceniać sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych i niezakaźnych w Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie										
	E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności										
	E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej										
	E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych										
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
	K_K13 uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów										
Treści programowe	Celem zajęć jest przybliżenie problemów z obszaru epidemiologii, metod pomiaru zdrowia i chorób, klasyfikacji chorób i nadzoru epidemiologicznego.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	test, ocena wyników bieżącej pracy podczas ćwiczeń, realizacja projektu										
Zdrowie publiczne	15			15						30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	G.W1. metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, mierniki i zasady monitorowania stanu zdrowia populacji,										

	systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych										
	G.W4. pojęcie oraz funkcje zdrowia publicznego, pojęcie, zadania i metody promocji zdrowia, pojęcie jakości w ochronie zdrowia i czynniki na nią wpływające, strukturę i organizację systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i światowym, a także wpływ uwarunkowań ekonomicznych na możliwości ochrony zdrowia										
	G.W6. regulacje prawne dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia, udzielania świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych oraz zasady organizacji podmiotów leczniczych, zasady funkcjonowania narzędzi i usług informacyjnych i komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie)										
	Umiejętności: student potrafi										
	G.U1. opisywać strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie oceniać i przewidywać problemy zdrowotne populacji										
	G.U2. zbierać informacje na temat uwarunkowań i obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i niezakaźnych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania										
	G.U3. interpretować pozytywne i negatywne mierniki zdrowia										
	G.U4. oceniać sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych i niezakaźnych w Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów										
Treści programowe	Przedmiot obejmuje omówienie pojęcia zdrowia publicznego, jego celów i zadań. Przedstawione zostają aktualne i przeszłe modele organizacji ochrony zdrowia, a także wpływ uwarunkowań ekonomicznych na możliwości ochrony zdrowia. Uczestnicy poznają metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych. Ponadto omówieniu podlegają sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka, badań epidemiologicznych oraz miary świadczące o obecności zależności przyczynowo-skutkowej. Przedmiot obejmuje także zagadnienia związane z epidemiologią, chorobami zakaźnymi i przewlekłymi i sposobem zapobiegania ich występowaniu, w tym rolę nadzoru epidemiologicznego.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, projekt pisemny										
Medycyna zagrożeń taktyczno-cywilnych I				15						15	1
	Wiedza: student zna i rozumie										

Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej, 2) chorób klatki piersiowej, 3) chorób kończyn i głowy, 4) złamań kości i urazów narządów
	F.W4. zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania
	F.W9. wytyczne w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, dzieci i dorosłych
	F.W12. zasady funkcjonowania zintegrowanego systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne
	Umiejętności: student potrafi
	F.U2. założyć i zmienić jałowy opatrunek
	F.U3. ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny;
	F.U6. doraźnie unieruchomić kończynę, w tym wybrać rodzaj unieruchomienia w typowych sytuacjach klinicznych oraz skontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego
	F.U8. zaopatrywać krwawienie zewnętrzne
	H.U2. wykonywać bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby	
Treści programowe	W ramach zajęć zostaną omówione: zasady działania w środowisku taktycznym, priorytety udzielania pomocy medycznej w środowisku taktycznym oraz podstawowe metody i sposoby radzenia sobie z najczęstszymi obrażeniami bojowymi: tamowanie masywnych krwotoków, rany postrzałowe, niedrożność górnych dróg oddechowych.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	test, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć

Projekt badawczy Science Based Medicine 3 – interpretacja wyników badań naukowych	4		14				4			22	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	B.W26. zasady prowadzenia badań naukowych służących rozwojowi medycyny										
	D.W19. podstawy medycyny opartej na dowodach										
	Umiejętności: student potrafi										
	B.U11. planować i wykonywać badania naukowe oraz interpretować ich wyniki i formułować wnioski										
	D.U5. krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
K_K12. sprawnej organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów oraz krytycznej oceny stopnia zaawansowania w osiągnięciu założonych celów											
Treści programowe	Wykład: elementy graficznej prezentacji danych. Seminarium: Podstawowe ogólnodostępne narzędzia do komputerowej obróbki, analizy i wizualizacji danych. Projekt: Przygotowanie do prezentacji graficznej danych pochodzących z aktualnych badań naukowych. Konkretny projekt badawczy jest określany przez prowadzącego seminarium. Praca studentów w kilkusobowych zespołach pod kierunkiem prowadzącego seminarium. Obowiązkowe konsultacje w terminach seminarium.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	ocena pisemnego raportu z projektu										
Seksuologia	15		15							30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	D.W1. psychofizyczny rozwój człowieka od narodzin do śmierci, z uwzględnieniem specyfiki rozwoju fizycznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego										

	D.W5. postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji
	D.W14. pojęcie normy i patologii zachowań seksualnych
	E.W4. zagadnienia dziecka maltretowanego i dziecka wykorzystywanego seksualnie oraz zasady interwencji w przypadku takich pacjentów
	E.W22. problematykę seksualności człowieka i podstawowych zaburzeń z nią związanych
	E.W35. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach przenoszonych drogą płciową
	F.W11. zasady postępowania w przypadku podejrzenia przemocy seksualnej
	Umiejętności: student potrafi
	D.U1. przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych, w tym zaplanować i przeprowadzić proces terapeutyczny zgodnie z wartościami etycznymi oraz ideą humanizmu w medycynie
	D.U3. przestrzegać praw pacjenta
	D.U4. wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym
	D.U5. krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski
	G.U7. rozpoznać podczas badania pacjenta zachowania i objawy wskazujące na możliwość wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
Treści programowe	Podczas zajęć zostaną omówione następujące zagadnienia: historia badań nad seksualnością człowieka, modele seksualności i podstawy rozwoju seksualnego człowieka, normy w seksuologii, zdrowie seksualne i reprodukcyjne, zdrowie seksualne Polaków w cyklu życia, analiza badań, badanie i diagnoza w medycynie seksualnej, dysfunkcje seksualne kobiet, dysfunkcje seksualne mężczyzn, przemoc seksualna, zaburzenia identyfikacji płciowej, badanie seksuologiczne i wywiad seksuologiczny, zdrowie seksualne LGBT – rekomendacja dla pracowników ochrony zdrowia, problemy seksualne w różnych specjalnościach medycznych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium ustne, sprawdzian pisemny											
Zajęcia do wyboru z oferty przeznaczonych dla studentów kierunku lekarskiego											15	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie											
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta											
	Umiejętności: student potrafi											
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta											
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do											
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta											
Treści programowe	Treść oraz forma zajęć zależna jest od tego, jakie zajęcia wybierze student.											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	w zależności od zajęć wybranych przez studenta											
Przedmioty ogólnouniwersyteckie*											min. 30	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie											
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta											
	Umiejętności: student potrafi											
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta											
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do											
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta											
Treści programowe	Zajęcia wybierane samodzielnie przez studentów z puli zajęć ogólnouniwersyteckich oferowanych przez Uniwersytet Warszawski.											

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
Praktyki zawodowe w zakresie chorób wewnętrznych								120		120	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne										
	E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 5) wstrząs; 6) zatrzymanie akcji serca; 7) zaburzenie świadomości, w tym omdlenie; 8) obrzęk; 9) wysypka; 10) kaszel i odkrztuszanie; 11) krwioplucie; 12) duszność; 13) wydzielina z nosa i ucha; 14) ból w klatce piersiowej; 15) kołatanie serca; 16) sinica; 17) nudności i wymioty; 18) zaburzenia połykania; 19) ból brzucha; 20) obecność krwi w stolcu; 21) zaparcie i biegunka; 22) żółtaczkę; 23) wzdęcia i opór w jamie brzusznej; 24) niedokrwistość; 25) limfadenopatia; 26) zaburzenia oddawania moczu; 27) krwiomocz i białkomocz; 28) zaburzenia miesiączkowania; 29) obniżenie nastroju i stany lękowe; 30) zaburzenia pamięci i funkcji poznawczych; 31) ból głowy; 32) zawroty głowy; 33) niedowład; 34) drgawki; 35) ból pleców; 36) ból stawów; 37) uraz lub oparzenie; 38) odwodnienie i przewodnienie										
	E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta										
	E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji										
	E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować										
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie											

	podjęcia decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
	E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
	E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
	E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
	E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
	E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
	K_K10. formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób
Treści programowe	Podczas realizacji praktyk zostaną uzupełnione wiadomości o organizacji oddziału chorób wewnętrznych oraz powiązaniu organizacyjnym oddziału lub kliniki z lecznictwem otwartym. Studenci poznają zasady przyjęć do oddziału, prowadzenia dokumentacji medycznej i wypisu chorego. Przedmiotem praktyk jest także doskonalenie umiejętności przeprowadzania: wywiadu lekarskiego z pacjentem dorosłym, przeprowadzania pełnego badania fizykalnego pacjenta dorosłego, diagnostyki różnicowej najczęstszych chorób osób dorosłych oraz planowania postępowania diagnostycznego,

	<p>terapeutycznego i profilaktycznego oraz doskonalenie umiejętności interpretacji badań laboratoryjnych i identyfikacji przyczyn odchyleń. W ramach praktyk studenci wykonują pod nadzorem lekarza pomiar tętna i nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, standardowy elektrokardiogram spoczynkowy wraz z interpretacją wyników. Elementem praktyk jest także asystowanie przy podstawowych zabiegach lekarskich (np. cewnikowanie pęcherza moczowego, pobieranie gazometrii, przetaczaniu krwi i preparatów krwiopochodnych), rozpoznanie agonii pacjenta i stwierdzenie jego zgonu, uczestniczenie w obchodach lekarskich oraz uczestniczenie w konsultacjach wielospecjalistycznych.</p>									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	dziennik praktyk, opinia opiekuna praktyk									
Symulacje medyczne i przygotowanie do egzaminu OSCE I				20					20	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi									
	D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi)									
	D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego									
	D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny									
	D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych									
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta									
	E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne;									
	E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: <ul style="list-style-type: none"> 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych; 5) bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych; 6) dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku; 									

	<p>7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych;</p> <p>10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny;</p> <p>11) założenie zgłębnika żołądkowego;</p> <p>12) wlewkę doodbytniczą;</p> <p>13) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy, i zinterpretować jego wynik;</p>
	E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
	E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
	E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych <i>Calgary-Cambridge</i> , <i>Segue</i> , <i>Kalamazoo Consensus</i> , <i>Maastricht Maas Global</i>), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
	E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
	F.U7. unieruchomić kręgosłup szyjny i piersiowo-lędźwiowy po urazie
	F.U8. zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne
	F.U9. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (<i>Basic Life Support</i> , BLS) u noworodków i dzieci zgodnie z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (<i>European Resuscitation Council</i> , ERC);
	F.U11. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne BLS u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób
Treści programowe	Celem przedmiotu jest przygotowanie studenta do obiektywnego ustrukturyzowanego egzaminu klinicznego (OSCE I). W trakcie zajęć studenci ćwiczą w warunkach symulowanych wybrane umiejętności kliniczne, w tym procedury i zabiegi

	medyczne, a także nabywają umiejętności z obszaru komunikacji medycznej i kształtują postawy związane z wypełnianiem roli lekarza.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin OSCE I

*Student zobowiązany jest do zrealizowania zajęć ogólnouniwersyteckich do 5 roku studiów.

Łączna liczba punktów ECTS (w roku): 70

Łączna liczba godzin zajęć (w roku): 1002

Rok studiów: czwarty

Przedmioty (zajęcia lub grupy zajęć)	Forma zajęć – liczba godzin									Razem: liczba godzin zajęć	Razem: punkty ECTS
	Wykład	Konwersatorium	Seminarium	Ćwiczenia	Laboratorium	Warsztaty	Projekt	Praktyki	Inne		
Medycyna podróży i podstawy medycyny tropikalnej	5		10	35						50	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	E.W7. Uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych i powiązanych z problematyką medycyny podróży, przebywania w odmiennych warunkach klimatycznych, środowiskowych.										
	E.W32. zasady postępowania w przypadku podejrzenia i wykrycia choroby zakaźnej										
	E.W33. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego najczęstszych chorób zakaźnych oraz ich powikłań ze zwróceniem szczególnej uwagi na najczęstsze schorzenia powiązane z podróżami bądź będące największym zagrożeniem podczas podróży do określonych regionów										
	E.W39. rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań										
	G.W2. uwarunkowania chorób, sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka chorób, wady i zalety badań epidemiologicznych oraz zasady wnioskowania przyczynowo--skutkowego w medycynie										
	G.W3. epidemiologię chorób zakaźnych, w tym związanych z opieką zdrowotną, i niezakaźnych, rodzaje i sposoby profilaktyki na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę i zasady nadzoru epidemiologicznego										
	Umiejętności: student potrafi										
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										

	E.U2. zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
	E.U3. zebrać wywiad w zakresie medycyny podróży w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem))
	E.U13. kwalifikować pacjenta do szczepień ochronnych
	E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
	E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
	E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
	E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych
Treści programowe	Celem kształcenia z zakresu Medycyny podróży i podstaw medycyny tropikalnej jest: zapoznanie studentów z zagrożeniami zdrowotnymi podczas podróżowania oraz innymi sytuacjami związanymi z przemieszczaniem się ludności (np. działaniami wojennymi, ruchami migracyjnymi), przedstawienie rozprzestrzenienia geograficznego i czynników ryzyka najczęściej występujących na świecie chorób infekcyjnych i pasożytniczych, w zależności od kierunku, celu i charakteru podróży oraz długości pobytu w strefie tropikalnej, przedstawienie najczęściej występujących zespołów chorobowych związanych z podróżą, objawów klinicznych, sposobów zapobiegania i leczenia, podkreślenie roli lekarza rodzinnego w planowaniu opieki medycznej przed wyjazdem w podróż oraz po powrocie z podróży oraz zwrócenie uwagi na wczesne rozpoznawanie chorób pasożytniczych i infekcyjnych importowanych do Polski podczas podróży. Dodatkowo studenci zapoznają się z dostępnymi szczepieniami ochronnymi, uczą właściwego doboru najważniejszych szczepień ochronnych wymaganych i zalecanych w ruchu międzynarodowym, dla osób wyjeżdżających do różnych rejonów

	<p>geograficznych świata. W ramach przedmiotu nastąpi również przedstawienie podstawowych zasad indywidualnego doboru skutecznej profilaktyki przeciwmalarycznej podczas wyjazdu do krajów zagrożonych ryzykiem występowania malarii, zrozumienie podstawowych zasad zabezpieczenia medycznego dla podróżujących pacjentów ze szczególnym zwróceniem uwagi na grupy ryzyka (pacjenci z chorobami przewlekłymi, kobiety ciężarne i karmiące, małe dzieci, osoby w podeszłym wieku), ugruntowanie wiedzy na temat konieczności uwzględniania schorzeń tropikalnych w diagnostyce różnicowej objawów chorobowych, u pacjentów powracających do Polski z krajów o odmiennych warunkach klimatyczno-środowiskowych i sanitarno-higienicznych. Zwrócona zostanie szczególna uwagi na konieczność podejrzenia i wykluczenia malarii, jako bezpośredniego stanu zagrożenia życia, w diagnostyce różnicowej gorączek niejasnego pochodzenia u osób podróżujących. Studenci będą uczeni właściwego doboru badań laboratoryjnych i procedur medycznych dla pacjentów powracających do Polski z krajów strefy tropikalnej, jak również zostaną zaznajomieni z aktualnymi przepisami prawnymi, dotyczącymi zasad postępowania sanitarnego i przeciwepidemicznego w przypadku zagrożeń zdrowotnych związanych z ryzykiem zawlekania do Polski pasożytniczych i zakaźnych chorób tropikalnych.</p>										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin ustny, sprawdzian pisemny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach										
Choroby zakaźne	10		5	50						65	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	C.W24. etiologię, mechanizmy i konsekwencje zaburzeń hemodynamicznych										
	C.W26. patogenezę chorób, w tym uwarunkowania genetyczne i środowiskowe										
	C.W27. patomechanizm i postacie kliniczne najczęstszych chorób poszczególnych układów i narządów, chorób metabolicznych oraz zaburzeń gospodarki wodno-elektrolitowej, hormonalnej i kwasowo-zasadowej										
	C.W29. uwarunkowania fizjologiczne i chorobowe wchłaniania, metabolizmu i eliminacji leków przez organizm człowieka										
	E.W32. zasady postępowania w przypadku podejrzenia i wykrycia choroby zakaźnej										
<p>E.W33. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego najczęstszych chorób zakaźnych oraz ich powikłań:</p> <p>1) chorób bakteryjnych, w tym zakażeń paciorkowcowych, gronkowcowych, pneumokokowych i meningokokowych, krztuśca, gruźlicy, boreliozy i zakażeń przewodu pokarmowego;</p> <p>2) chorób wirusowych, w tym zakażeń dróg oddechowych i przewodu pokarmowego, wirusowych zapaleń wątroby, zakażeń wirusami Herpesviridae, ludzkim wirusem niedoboru odporności i wirusami neurotropowymi;</p>											

<p>3) chorób pasożytniczych, w tym giardiozy, amebozy, toksoplazmozy, malarii, toksokarozy, włośnicy, glistnicy, tasiemczycy i owsicy;</p> <p>4) grzybic, w tym kandydozy, aspergilozy i pneumocystozy;</p> <p>5) zakażeń szpitalnych</p>
E.W34. zasady postępowania w przypadku ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny
G.W1. metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, mierniki i zasady monitorowania stanu zdrowia populacji, systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych
G.W3. epidemiologię chorób zakaźnych, w tym związanych z opieką zdrowotną, i niezakaźnych, rodzaje i sposoby profilaktyki na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę i zasady nadzoru epidemiologicznego
Umiejętności: student potrafi
E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem))
E.U4. przeprowadzić ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego
E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne; 2) neurologiczne
E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak:
<p>1) gorączka;</p> <p>2) osłabienie;</p> <p>3) utrata apetytu;</p> <p>4) utrata masy ciała;</p> <p>9) wysypka;</p> <p>10) kaszel i odkrztuszanie;</p> <p>13) wydzielina z nosa i ucha;</p> <p>17) nudności i wymioty;</p> <p>19) ból brzucha;</p> <p>20) obecność krwi w stolcu;</p>

<p>21) zaparcie i biegunka; 22) żółtaczka; 25) limfadenopatia; 31) ból głowy; 34) drgawki; 36) ból stawów</p>
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
<p>E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych</p>
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U24. zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie

<p>podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta</p>
<p>E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności</p>
<p>E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej</p>
<p>E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”;</p>
<p>E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole</p>
<p>E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole</p>
<p>E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta</p>
<p>E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta</p>
<p>E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)</p>
<p style="text-align: center;">Kompetencje społeczne: student jest gotów do</p>
<p>K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych</p>
<p>K_K2. kierowania się dobrem pacjenta</p>
<p>K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta</p>
<p>K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby</p>
<p>K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych</p>
<p>K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób</p>

Treści programowe	W ramach przedmiotu przedstawione zostaną zagadnienia epidemiologii, rozpoznawania, leczenia i profilaktyki chorób zakaźnych i pasożytniczych. Omówione zostaną zakażenia wirusami hepatotropowymi, zakażenie HIV i związane z nim infekcje oportunistyczne. Dodatkowo treści obejmowały będą neuroinfekcje, choroby tropikalne, choroby odzwierzęce, choroby spowodowane ukąszeniem zwierząt jadowitych, gorączkę o nieustalonej przyczynie, szczepionki i surowice. Studenci zostaną zapoznani z rozpoznawaniem chorób zakaźnych, ich etiopatogenezą oraz objawami; diagnostyką różnicową, terapią i chemioterapią chorób zakaźnych; postępowaniem profilaktycznym w przypadku ekspozycji zawodowej na chorobę zakaźną szczególnie spowodowaną zakażeniem wirusami hepatotropowymi i HIV; stosowaniem uodpornienia czynnego i biernego.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Urologia	10		10	40						60	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	A.W1. budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym i czynnościowym, w tym stosunki topograficzne między poszczególnymi narządami, wraz z mianownictwem anatomicznym, histologicznym i embriologicznym										
	A.W2. struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne										
	A.W3. mikroarchitekturę tkanek, macierzy pozakomórkowej i narządów										
	F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej; 5) nowotworów										
	F.W3. podstawowe techniki zabiegowe klasyczne i małoinwazyjne										
	F.W4. zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych oraz najczęstsze powikłania										
	F.W7. zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym										
	F.W16. funkcje rozrodcze mężczyzny i zaburzenia z nimi związane oraz postępowanie diagnostyczne i terapeutyczne										
	F.W17. problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób; 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych;										

3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących
G.W1. metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, mierniki i zasady monitorowania stanu zdrowia populacji, systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych
G.W2. uwarunkowania chorób, sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka chorób, wady i zalety badań epidemiologicznych oraz zasady wnioskowania przyczynowo--skutkowego w medycynie
G.W3. epidemiologię chorób zakaźnych, w tym związanych z opieką zdrowotną, i niezakaźnych, rodzaje i sposoby profilaktyki na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę i zasady nadzoru epidemiologicznego
Umiejętności: student potrafi
E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem));
E.U4. przeprowadzić ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego
E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 5) wstrząs; 6) zatrzymanie akcji serca; 7) zaburzenie świadomości, w tym omdlenie; 8) obrzęk; 9) wysypka; 10) kaszel i odkrztuszanie; 11) krwiotłucie; 12) duszność; 13) wydzielina z nosa i ucha; 14) ból w klatce piersiowej; 15) kołatanie serca; 16) sinica; 17) nudności i wymioty; 18) zaburzenia połykania; 19) ból brzucha; 20) obecność krwi w stolcu; 21) zaparcie i biegunka; 22) żółtaczką; 23) wzdęcia i opór w jamie brzusznej; 24) niedokrwistość; 25) limfadenopatia; 26) zaburzenia oddawania moczu; 27) krwimocz i białkomocz; 28) zaburzenia miesiączkowania; 29) obniżenie nastroju i stany lękowe; 30) zaburzenia pamięci i funkcji poznawczych; 31) ból głowy; 32) zawroty głowy; 33) niedowład; 34) drgawki; 35) ból pleców; 36) ból stawów; 37) uraz lub oparzenie; 38) odwodnienie i przewodnienie
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych;

9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych;
10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzn
18) badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST (Focussed Assessment with Sonography in Trauma) lub jego odpowiednika, i zinterpretować jego wynik
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
F.U1. umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym
F.U2. założyć i zmienić jałowy opatrunek
F.U3. ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny
F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
F.U8. zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne
F.U21. przekazywać niepomyślnie wiadomości z wykorzystaniem wybranego protokołu, np.: 1) SPIKES: S (Setting – właściwe otoczenie), P (Perception – poznanie stanu wiedzy współ rozmówcy), I (Invitation/Information – zaproszenie do rozmowy / informowanie), K (Knowledge – przekazanie niepomyślnie informacji), E (Emotions and empathy – emocje i empatia), S (Strategy and summary – plan działania i podsumowanie), 2) EMPATIA: E (Emocje), M (Miejsce), P (Perspektywa pacjenta), A (Adekwatny język), T (Treść wiadomości), I (Informacje dodatkowe), A (Adnotacja w dokumentacji), 3) ABCDE: A (Advance preparation – przygotowanie do rozmowy), B (Build therapeutic environment – nawiązanie dobrego kontaktu z rodziną), C (Communicate well – przekazanie złej wiadomości, uwzględniając zasady komunikacji), D (Dealing with reactions – radzenie sobie z trudnymi emocjami), E (Encourage and validate emotions – prawo do okazywania emocji, przekierowanie ich i adekwatne reagowanie, dążące do zakończenia spotkania) – w tym wspierać rodzinę w procesie godnego umierania pacjenta i informować rodzinę o śmierci pacjenta;
H.U4. pobrać i zabezpieczyć krew i inny materiał biologiczny do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych
H.U10. wykonać cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny
Kompetencje społeczne: student jest gotów do

	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych									
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta									
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta									
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby									
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji									
Treści programowe	Celem zajęć jest opanowanie zasad aseptyki i antyseptyki oraz zapoznanie się z zasadami funkcjonowania bloku operacyjnego. Wyjaśnione zostaną podstawowe regulacje prawne dotyczące relacji lekarz-pacjent w aspekcie urologii. W ramach przedmiotu przedstawione zostaną zagadnienia związane z głównymi operacjami w urologii, badaniem chorego urologicznego, kwalifikacjami do zabiegów operacyjnych, przygotowaniem pacjenta do operacji i opieką pooperacyjną. Dodatkowo nastąpi zapoznanie się z podstawowymi narzędziami chirurgicznymi i ich prezentacja. Omówione zostaną rodzaje i gojenie ran, gospodarka wodno-elektrolitowa chorych urologicznych, znieczulenia i leczenie przeciwbólowe w urologii, ostra pozanerkowa niewydolność nerek, kolka nerkowa, kamica nerek i moczowodów, wodonercze i sposoby odbarczenia, urosepsa, nagłe zatrzymanie moczu, Nowotwory układu moczowo-płciowego oraz urologia laparoskopowa i robotyczna - DaVinci - zajęcia na bloku operacyjnym.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć									
Otorynolaryngologia			20	40					60	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: 3) głowy i szyi; 4) złamań kości i urazów narządów; 5) nowotworów									
	F.W2. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych wad wrodzonych i chorób wymagających leczenia zabiegowego u dzieci									
	F.W3. podstawowe techniki zabiegowe klasyczne i małoinwazyjne									

F.W4. zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych oraz najczęstsze powikłania
F.W5. najczęstsze powikłania nowoczesnego leczenia onkologicznego
F.W6. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji
F.W7. zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym
F.W10. najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i dorosłych oraz zasady postępowania w tych stanach, w szczególności w: 3) krwotokach; 7) innych ostrych stanach pochodzenia: b) oddechowego, i) laryngologicznego
F.W17. problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób; 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych
F.W19. zagadnienia z zakresu laryngologii, foniatrii i audiologii, w szczególności: 1) przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach ucha, nosa, zatok przynosowych, jamy ustnej, gardła i krtani; 2) choroby nerwu twarzowego i wybranych struktur szyi; 3) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w urazach mechanicznych ucha, nosa, krtani i przełyku; 4) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w zaburzeniach słuchu, głosu i mowy
Umiejętności: student potrafi
F.U1. umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym
F.U2. założyć i zmienić jałowy opatrunek
F.U3. ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny
F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
F.U8. zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne
H.U22. wykonać tamponadę przednią nosa

	Kompetencje społeczne: student jest gotów do									
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych									
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta									
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta									
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby									
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych									
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji									
	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym									
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób									
Treści programowe	Program zajęć obejmuje omówienie następujących zagadnień: anatomia i fizjologia struktur głowy i szyi (jamy ustnej, gardła, przełyku, krtani, tchawicy, nosa, zatok przynosowych, ucha zewnętrznego, środkowego i wewnętrznego), wybrane zagadnienia z zakresu z zakresu laryngologii, foniatrii i audiologii (w tym objawy, przyczyny, przebieg kliniczny, metody leczenia, powikłania oraz rokowanie w chorobach jamy ustnej, gardła, krtani, nosa, zatok przynosowych i ucha, choroby nerwu twarzowego i wybranych struktur szyi, zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w urazach mechanicznych ucha, nosa, krtani i przełyku, stany nagłe w otorynolaryngologii), zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w nowotworach głowy i szyi.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć									
Radiologia i diagnostyka obrazowa	10		10	30					50	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	F.W17. problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych,									

	3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;									
	Umiejętności: student potrafi									
	F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym w wykorzystaniem różnych technik obrazowania									
	F.U5. rozpoznawać na podstawie badania radiologicznego najczęściej występujące typy złamań, najczęściej kości długich									
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do									
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych									
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta									
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta									
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby									
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji									
Treści programowe	Celem zajęć jest szczegółowe zapoznanie z metodami diagnostyki obrazowej z uwzględnieniem obowiązujących standardów oraz wskazań i przeciwwskazań do diagnostyki obrazowej. Dodatkowo studenci dowiedzą się, jak należy zlecać realizację procedur, jak przygotować pacjenta do badań obrazowych oraz poszerzą wiedzę nt. protokołów badań RTG, TK, USG, MRI z uwzględnieniem najczęstszych patologii.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć, projekt, kolokwium pisemne									
Medycyna nuklearna			14	16					30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	B.W5. naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią									
	B.W7. fizyczne podstawy nieinwazyjnych metod obrazowania									
	F.W17. problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób; 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych;									

	3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących
	Umiejętności: student potrafi
	B.U1. wykorzystywać znajomość praw fizyki do wyjaśnienia wpływu czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne i promieniowanie jonizujące, na organizm człowieka
	B.U2. oceniać wpływ dawki promieniowania jonizującego na prawidłowe i zmienione chorobowo tkanki organizmu oraz stosować się do zasad ochrony radiologicznej
	E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
	F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
Treści programowe	Głównym celem zajęć ma być zaznajomienie studentów z podstawowymi radiofarmaceutykami i technikami wykorzystywanymi w diagnostyce i leczeniu oraz zapoznanie studentów z rolą medycyny nuklearnej w postępowaniu diagnostycznym i terapeutycznym. Bardzo ważne jest wykorzystanie informacji płynących z badań obrazowych MN w podejmowaniu decyzji klinicznych. W konsekwencji główne treści obejmują fizyczne podstawy medycyny nuklearnej, radiofarmaceutyki stosowane w medycynie nuklearnej, ochronę radiologiczną w medycynie nuklearnej, obrazowanie ośrodkowego układu nerwowego, metody obrazowania stosowane do oceny układu endokrynnego, metody radioizotopowe w obrazowaniu układu sercowo-naczyniowego, metody radioizotopowe w obrazowaniu płuc, obrazowanie radioizotopowe narządów jamy brzusznej, obrazowanie radioizotopowe układu moczowo-płciowego, metody radioizotopowe w obrazowaniu układu kostnego, diagnostykę radioizotopową guzów i ognisk zapalnych oraz leczenie za pomocą radiofarmaceutyków.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium pisemne, zaliczenie praktyczne, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach

Chirurgia I	10		30	80						120	6
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej; 2) chorób klatki piersiowej; 3) chorób kończyn, głowy i szyi; 4) złamań kości i urazów narządów; 5) nowotworów										
	F.W3. podstawowe techniki zabiegowe klasyczne i małoinwazyjne										
	F.W4. zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych oraz najczęstsze powikłania										
	F.W6. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji										
	F.W7. zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym										
	F.W10. najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dorosłych oraz zasady postępowania w tych stanach, w szczególności w: 1) sepsie; 2) wstrząsie; 3) krwotokach; 4) zaburzeniach wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych; 5) zatruciach; 6) oparzeniach, hipo- i hipertermii										
	F.W13. inwazyjne metody leczenia bólu										
	D.W3. zachowania człowieka sprzyjające utrzymaniu zdrowia i zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych (model zmiany Prochaski i DiClemente, wywiad motywujący)										
	D.W7. specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią);										

D.W11. rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba)
D.W16. prawa pacjenta oraz pojęcie dobra pacjenta
D.W17. filozofię opieki paliatywnej i jej znaczenie w kontekście opieki nad pacjentem na wszystkich etapach poważnej choroby i godnej śmierci
Umiejętności: student potrafi
F.U1. umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym
F.U2. założyć i zmienić jałowy opatrunek
F.U3. ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny
F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
F.U8. zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne
D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny
D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end))
Kompetencje społeczne: student jest gotów do
K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób

Treści programowe	Celem zajęć jest poznanie najczęstszych chorób chirurgicznych i ich sposobów leczenia. Założeniem przedmiotu jest zapoznanie studentów z zasadami przeprowadzania wywiadu i badania przedmiotowego u chorych na oddziale chirurgicznym, nauka umiejętności rozpoznawania ostrych chorób jamy brzusznej i stanów nagłych oraz właściwego postępowania operacyjnego. Ponadto studenci zapoznają się z przygotowaniem pacjenta do zabiegu operacyjnego oraz opieką nad pacjentem w okresie pooperacyjnym. Studenci uczą się właściwego postępowania na bloku operacyjnym oraz przebiegu najważniejszych zabiegów operacyjnych wykonywanych w sposób klasyczny i laparoskopowy.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Chirurgia dziecięca			20	40					60		3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	<p style="text-align: center;">Wiedza: student zna i rozumie</p> <p>F.W2. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych wad wrodzonych i chorób wymagających leczenia zabiegowego u dzieci</p> <p>F.W3. podstawowe techniki zabiegowe klasyczne i małoinwazyjne</p> <p>F.W4. zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych oraz najczęstsze powikłania</p> <p>F.W5. najczęstsze powikłania nowoczesnego leczenia onkologicznego</p> <p>F.W6. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji</p> <p>F.W7. zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym</p> <p>F.W8. wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii</p> <p>F.W9. wytyczne w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, dzieci i dorosłych</p> <p>F.W10. najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i dorosłych oraz zasady postępowania w tych stanach, w szczególności w:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sepsie; 2) wstrząsie; 3) krwotokach; 4) zaburzeniach wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych; 5) zatruciach; 6) oparzeniach, hipo- i hipertermii; 7) innych ostrych stanach pochodzenia: 										

<p>a) sercowo-naczyniowego, b) oddechowego, c) neurologicznego, d) nerkowego, e) onkologicznego i hematologicznego, f) diabetologicznego i endokrynologicznego, g) psychiatrycznego, h) okulistycznego, i) laryngologicznego, j) ginekologicznego, położniczego i urologicznego</p>
F.W11. zasady postępowania w przypadku podejrzenia przemoc seksualnej
<p>F.W17. problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób; 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych; 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących</p>
F.W23. zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu
Umiejętności: student potrafi
F.U1. umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym
F.U2. założyć i zmienić jałowy opatrunek
F.U3. ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny
F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
F.U5. rozpoznawać na podstawie badania radiologicznego najczęściej występujące typy złamań, szczególnie kości długich
F.U6. doraźnie unieruchomić kończynę, w tym wybrać rodzaj unieruchomienia w typowych sytuacjach klinicznych oraz skontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego
F.U7. unieruchomić kręgosłup szyjny i piersiowo-lędźwiowy po urazie
F.U8. zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne
F.U9. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (Basic Life Support, BLS) u noworodków i dzieci zgodnie z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (European Resuscitation Council, ERC)

	<p>F.U21. przekazywać niepomysłne wiadomości z wykorzystaniem wybranego protokołu, np.:</p> <p>1) SPIKES: S (Setting – właściwe otoczenie), P (Perception – poznanie stanu wiedzy współ rozmówcy), I (Invitation/Information – zaproszenie do rozmowy / informowanie), K (Knowledge – przekazanie niepomysłnej informacji), E (Emotions and empathy – emocje i empatia), S (Strategy and summary – plan działania i podsumowanie),</p> <p>2) EMPATIA: E (Emocje), M (Miejsce), P (Perspektywa pacjenta), A (Adekwatny język), T (Treść wiadomości), I (Informacje dodatkowe), A (Adnotacja w dokumentacji),</p> <p>3) ABCDE: A (Advance preparation – przygotowanie do rozmowy), B (Build therapeutic environment – nawiązanie dobrego kontaktu z rodziną), C (Communicate well – przekazanie złej wiadomości, uwzględniając zasady komunikacji), D (Dealing with reactions – radzenie sobie z trudnymi emocjami), E (Encourage and validate emotions – prawo do okazywania emocji, przekierowanie ich i adekwatne reagowanie, dążące do zakończenia spotkania) – w tym wspierać rodzinę w procesie godnego umierania pacjenta i informować rodzinę o śmierci pacjenta</p>
	<p>F.U22. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta, a także stosować protokoły ATMIST, RSVP/ISBAR</p>
	<p>Kompetencje społeczne: student jest gotów do</p>
	<p>K_K1. Nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych</p>
	<p>K_K2. Kierowania się dobrem pacjenta</p>
	<p>K_K3. Przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta</p>
	<p>K_K4. Podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby</p>
	<p>K_K8. Formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji</p>
	<p>K_K11. Przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób</p>
Treści programowe	<p>W ramach przedmiotu będzie miało miejsce omówienie problemów z zakresu chirurgii dziecięcej, traumatologii i otorynolaryngologii oraz postępowanie z chorymi wymagającymi leczenia chirurgicznego z powodu wad wrodzonych i wad nabytych.</p>
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	<p>egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć</p>

Choroby wewnętrzne – Pneumologia	10		10	20						40	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	E.W7. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań: 2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy, rozstrzeni oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, gruźlicy, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego										
	D.W3. zachowania człowieka sprzyjające utrzymaniu zdrowia i zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych (model zmiany Prochaski i DiClemente, wywiad motywujący)										
	D.W7. specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią)										
	Umiejętności: student potrafi										
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem));										
	E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne										
	E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 10) kaszel i odkrztuszenie;										

<p>11) krwioplucie; 12) duszność; 13) wydzielina z nosa i ucha; 14) ból w klatce piersiowej; 16) sinica;</p>
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
<p>E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 2) różne formy terapii inhalacyjnej, i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta; 3) pomiar szczytowego przepływu wydechowego; 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych; 5) bezprzrządowe i przrządowe udrażnianie dróg oddechowych; 16) zabiegi opłucnowe: punkcję i odbarczenie odmy; 18) badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST (Focussed Assessment with Sonography in Trauma) lub jego odpowiednika, i zinterpretować jego wynik</p>
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie

<p>podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta</p>
<p>E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności</p>
<p>E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej</p>
<p>E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”</p>
<p>E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole</p>
<p>E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole</p>
<p>E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta;</p>
<p>E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta</p>
<p>E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)</p>
<p>D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego</p>
<p>D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny</p>
<p>D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient’s perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end))</p>
<p>Kompetencje społeczne: student jest gotów do</p>

	K_K1. Nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. Kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. Przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. Podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
	K_K8. Formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
Treści programowe	Zajęcia mają na celu przedstawić zagadnienia diagnostyki i terapii chorób układu oddechowego, w tym: przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy oskrzelowej, rozstrzeni oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, ostrej i przewlekłej niewydolności oddychania, chorób nowotworowych układu oddechowego.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium pisemne, zaliczenie praktyczne na ćwiczeniach, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Choroby wewnętrzne – Kardiologia	10		10	40						60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	E.W7. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań: 1) chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego (pierwotnego i wtórnego), nadciśnienia płucnego										
	E.W29. rolę rehabilitacji medycznej i metody w niej stosowane										
	E.W40. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych										
	E.W41. wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej										
	Umiejętności: student potrafi										
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne										

E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 5) wstrząs; 6) zatrzymanie akcji serca; 7) zaburzenie świadomości, w tym omdlenie; 8) obrzęk; 12) duszność; 14) ból w klatce piersiowej; 15) kołatanie serca; 16) sinica; 32) zawroty głowy
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 13) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy, i zinterpretować jego wynik; 14) defibrylację, kardiowersję elektryczną i elektrostymulację zewnętrzną; 16) zabiegi opłucnowe: punkcję i odbarczenie odmy
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności

	E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej
	E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”
	E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
	E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
	E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
	E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
	E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. Nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. Kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. Przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. Podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K11. Przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób
Treści programowe	Student powinien nabyć wiedzę z zakresu: umiejętności prawidłowego zbierania wywiadu, badania przedmiotowego układu krążenia, podstawowych informacji z zakresu epidemiologii chorób układu sercowo-naczyniowego (z zakresu kardiologii i hipertensjologii) w Polsce i na świecie, ich rozpoznawania i leczenia oraz czynników ryzyka najczęstszych chorób układu sercowo naczyniowego. Zakres wiedzy obejmuje chorobę niedokrwienną serca, nadciśnienie tętnicze,

	<p>ostre zespoły wieńcowe, zaburzenia rytmu serca i przewodzenia, wady nabyte serca, kardiomiopatie, miażdżycę tętnic obwodowych oraz inne choroby układu krążenia, ze szczególnym uwzględnieniem sposobów postępowania w tych grupach chorych, jak również podstawowych sposobów terapii oraz prewencji chorób układu sercowo-naczyniowego. Student powinien również nabyć umiejętność interpretacji najważniejszych badań diagnostycznych, w tym elektrokardiogramu, echokardiografii, innych badań obrazowych oraz badań biochemicznych pomocnych w diagnostyce i leczeniu chorób układu sercowo-naczyniowego. W efekcie zajęć student powinien umieć wykonać podstawowe procedury i zabiegi lekarskie, w tym między innymi: standardowy elektrokardiogram spoczynkowy wraz z interpretacją, uzyskać informacje na temat obecności czynników ryzyka sercowo-naczyniowego oraz zaplanować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania, zaplanować i wdrożyć procedury terapeutyczne. Student powinien nabyć umiejętność rozpoznawania agonii pacjenta i stwierdzać zgon pacjenta.</p>										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	<p>opracowanie pisemne przypadku klinicznego, odpowiedź ustna w czasie zajęć, kolokwium pisemne, zaliczenie praktyczne, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach</p>										
Choroby wewnętrzne – Reumatologia			16	14						30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	<p>E.W7. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań: 7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej (reumatoidalnego zapalenia stawów, wczesnego zapalenia stawów, tocznia rumieniowatego układowego, zespołu Sjögrena, sarkoidozy, twardziny układowej, idiopatycznych mioPATII zapalnych), spondyloartropatii, krystalopatii, rumienia guzowatego, zapaleń stawów związanych z czynnikami infekcyjnymi, zapaleń naczyń oraz niezapalnych chorób stawów i kości (choroby zwyrodnieniowej, reumatyzmu tkanek miękkich, osteoporozy, fibromialgii), mięsaków tkanek miękkich i kości</p>										
	Umiejętności: student potrafi										
	<p>E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta</p> <p>E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem));</p>										

E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne
E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 35) ból pleców; 36) ból stawów
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta

	<p>E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia));</p> <p>2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)</p>										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. Nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. Kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. Przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. Podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
Treści programowe	W ramach zajęć przedstawione zostaną następujące zagadnienia: epidemiologia chorób reumatycznych i ich znaczenie społeczne, patogeneza chorób reumatycznych z uwzględnieniem genetyki i uwarunkowań środowiskowych, procesy immunologiczne jako przesłanka do postępowania terapeutycznego, podział chorób stawów, objawy chorób zapalnych i niezapalnych stawów, zejście kliniczne, objawy pozastawowe w chorobach reumatycznych, badanie fizykalne narządu ruchu oraz diagnostyka laboratoryjna i obrazowa.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium pisemne, zaliczenie praktyczne, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Pediatrya I	6		20	64						90	6
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	E.W1. zasady karmienia naturalnego, żywienia dziecka zdrowego i zapobiegania otyłości oraz modyfikacje żywieniowe wynikające z chorób										
	E.W2. zasady profilaktyki chorób występujących u dzieci, w tym badania przesiewowe, badania bilansowe i szczepienia ochronne										

E.W3. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób występujących u dzieci oraz ich powikłań: 1) krzywicy, tężyczki, zaburzeń gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej; 3) chorób układu oddechowego oraz alergii, w tym wad wrodzonych układu oddechowego, rozstrzeni oskrzeli, zakażeń układu oddechowego, gruźlicy, mukowiscydozy, astmy, alergicznego nieżytu nosa, pokrzywki, atopowego zapalenia skóry, wstrząsu anafilaktycznego, obrzęku naczynioworuchowego 5) ostrych i przewlekłych bólów brzucha, wymiotów, biegunek, zaparć, krwawień z przewodu pokarmowego, choroby wrzodowej, nieswoistych chorób jelit, chorób trzustki, cholestaz, chorób wątroby, alergii pokarmowych, wad wrodzonych przewodu pokarmowego; 6) ostrego uszkodzenia nerek, przewlekłej choroby nerek, zakażeń układu moczowego, zaburzeń oddawania moczu, wad wrodzonych układu moczowego, choroby refluksowej pęcherzowo-moczowodowej, kamicy nerkowej, chorób kłębuszków nerkowych, chorób cewkowo-śródmiąższowych (tubulopatie, kwasice cewkowe), chorób nerek genetycznie uwarunkowanych, nadciśnienia nerkopochodnego; 7) zaburzeń wzrastania, chorób tarczycy i przytarczyc, chorób nadnerczy, cukrzycy, otyłości, zaburzeń dojrzewania, zaburzeń funkcji gonad
E.W4. zagadnienia dziecka maltretowanego i dziecka wykorzystywanego seksualnie oraz zasady interwencji w przypadku takich pacjentów
E.W6. podstawowe sposoby diagnostyki i terapii płodu
E.W8. zasady farmakoterapii u pacjentów z niewydolnością nerek i leczenia nerkozastępczego
E.W9. zasady leczenia żywieniowego i płynoterapii w różnych stanach chorobowych
E.W15. podstawowe zespoły objawów neurologicznych
E.W34. zasady postępowania w przypadku ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny
E.W39. rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań
E.W40. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych
E.W41. wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej
E.W42. wskazania do leczenia składnikami krwi oraz zasady ich podawania
D.W7. specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią)
D.W9. psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych w sytuacjach nagłych i chorobach przewlekłych

	D.W13. formy przemocy, w tym przemocy w rodzinie, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu, a także zasady postępowania w przypadku podejrzenia przemocy, z uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”
	Umiejętności: student potrafi
	E.U2. zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
	E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal(ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem));
	E.U6. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnopediatriczne
	E.U8. przeprowadzać badania bilansowe, w tym zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia tętniczego krwi z danymi na siatkach centylowych oraz oceniać stopień zaawansowania dojrzewania
	E.U10. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dzieci, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) kaszel i odkrztuszanie; 3) duszność; 4) wydzielina z nosa i ucha; 5) zaburzenia oddawania moczu; 6) wysypka; 7) niedokrwistość; 8) zaburzenia odżywiania; 9) zaburzenia wzrastania; 10) drgawki i zaburzenia świadomości; 14) obrzęki; 16) ból brzucha; 17) zaparcie i biegunka; 19) odwodnienie;

20) żółtaczką;
21) sinica
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: <ul style="list-style-type: none"> 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 2) różne formy terapii inhalacyjnej, i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta; 3) pomiar szczytowego przepływu wydechowego; 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych; 5) bezprzrządowe i przrządowe udrażnianie dróg oddechowych; 6) dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku; 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włóścikowej; 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych; 10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny 11) założenie zgłębnika żołądkowego 12) wlewkę doodbytniczą 15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru; 16) zabiegi opłucnowe: punkcję i odbarczenie odmy; 18) badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST (Focussed Assessment with Sonography in Trauma) lub jego odpowiednika, i zinterpretować jego wynik
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
E.U17. uczestniczyć w procesie godnego umierania pacjenta, wykorzystując potencjał opieki paliatywnej
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz

kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U24. zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej
E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”
E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja))
D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end))

	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
Treści programowe	Celem przedmiotu jest omówienie zagadnień związanych z diagnozowaniem i leczeniem chorób oraz dolegliwości występujących u dzieci. W ramach zajęć omówione zostaną zagadnienia dotyczące diagnostyki i wiodących objawów w pulmonologii i alergologii dziecięcej, nefrologii dziecięcej oraz chorób układu wydalania wewnętrznego u dzieci, ostrych i przewlekłych chorób przewodu pokarmowego.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Psychiatria I			30	30						60	3
	Wiedza: student zna i rozumie										
	E.W5. zagadnienia upośledzenia umysłowego, zaburzeń zachowania, psychoz, uzależnień, zaburzeń ze spektrum autyzmu, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci										
	E.W17. symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych										
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	E.W18. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób psychiatrycznych oraz ich powikłań: 1) schizofrenii; 2) zaburzeń afektywnych; 3) zaburzeń nerwicowych i adaptacyjnych; 4) zaburzeń odżywiania; 5) zaburzeń związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych; 6) zaburzeń snu; 7) otępień; 8) zaburzeń osobowości										

E.W19. problematykę zachowań samobójczych
E.W20. specyfikę zaburzeń psychicznych i ich leczenia u dzieci, w tym nastoletnich, oraz osób starszych
E.W21. objawy zaburzeń psychicznych w przebiegu chorób somatycznych, ich wpływ na przebieg choroby podstawowej i rokowanie oraz zasady ich leczenia
E.W22. problematykę seksualności człowieka i podstawowych zaburzeń z nią związanych
E.W23. regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego
Umiejętności: student potrafi
E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
E.U7. przeprowadzić badanie psychiatryczne pacjenta oraz ocenić jego stan psychiczny
E.U11. rozpoznawać objawy ryzykownego i szkodliwego używania alkoholu oraz problemowego używania innych substancji psychoaktywnych, objawy uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych i proponować prawidłowe postępowanie terapeutyczne oraz medyczne
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U24. zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności

	E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej
	E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”
	E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
	E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
	E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
	E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób
Treści programowe	W ramach zajęć przedstawione zostaną następujące zagadnienia: historia psychiatrii i historia zaburzeń psychicznych, zasady kulturowe, społeczne, religijne, seksuologiczne itp. postrzegania normy i patologii, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, podstawowa wiedza z form leczenia psychiatrycznego – oddziały całodobowe, dzienne, opieka ambulatoryjna, środowiskowa itp., nawiązywanie i utrzymywanie kontaktu terapeutycznego z pacjentem, rola i znaczenie anamnezy w diagnostyce zaburzeń psychicznych, podstawy psychopatologii ogólnej i szczegółowej, podstawowa wiedza z seksuologii człowieka dorosłego oraz podstawowa wiedza z psychiatrii konsultacyjnej, sądowej i telepsychiatrii.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć

Propedeutyka Onkologii	10			20						30	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	C.W41. podstawy radioterapii										
	E.W24. zagadnienia z zakresu onkologii, w tym: 1) uwarunkowania genetyczne, środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych nowotworach i ich powikłaniach; 2) najczęstsze zespoły paranowotworowe i ich objawy kliniczne; 3) podstawy wczesnego wykrywania nowotworów, zasady badań przesiewowych oraz działania profilaktyczne w onkologii; 4) możliwości i ograniczenia współczesnego leczenia nowotworów (metody chirurgiczne, radioterapia i metody systemowe, w tym immunoterapia), wskazania do terapii komórkowych i genowych oraz leczenia celowanego i spersonalizowanego; 5) powikłania wczesne i odległe leczenia onkologicznego; 6) rolę leczenia wspomagającego, w tym żywieniowego; 7) zasady organizacji opieki nad pacjentem onkologicznym, w tym poradnictwo genetyczne i opiekę wielodyscyplinarną; 8) praktyczne aspekty statystyki w onkologii, w tym zasady interpretacji wyników badań klinicznych; 9) najważniejsze skale i klasyfikacje stosowane w onkologii; 10) zasady przeprowadzania ukierunkowanych badań fizykalnych dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego; 11) zasady planowania postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej										
	E.W38. zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach										
	G.W21. epidemiologię chorób nowotworowych, a w szczególności ich uwarunkowania żywieniowe, środowiskowe i inne związane ze stylem życia wpływające na ryzyko onkologiczne										
	G.W22. znaczenie badań przesiewowych w onkologii, w tym ryzyko związane z badaniami diagnostycznymi zdrowych osób, oraz korzyści zdrowotne w odniesieniu do najbardziej rozpowszechnionych chorób nowotworowych w Rzeczypospolitej Polskiej										
	Umiejętności: student potrafi										

B.U2. oceniać wpływ dawki promieniowania jonizującego na prawidłowe i zmienione chorobowo tkanki organizmu oraz stosować się do zasad ochrony radiologicznej
D.U2. rozpoznawać etyczny wymiar decyzji medycznych i odróżniać aspekty faktualne od normatywnych
E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
E.U4. przeprowadzić ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego
E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U24. zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
Kompetencje społeczne: student jest gotów do
K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych

Treści programowe	Celem zajęć będzie przedstawienie podstaw kancerogenezy, diagnostyki patomorfologicznej nowotworów, cech biologicznych nowotworów, etiologii, epidemiologii i profilaktyki nowotworów. Dodatkowo przedstawiona zostanie klasyfikacja, symptomatologia i rozpoznawanie nowotworów oraz wstęp do kliniki nowotworów.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, zaliczenie praktyczne na ćwiczeniach, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach										
Anestezjologia i intensywne terapia i medycyna bólu I	5		10	5						20	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	E.W14. rodzaje dostępów naczyniowych i ich zastosowanie, w szczególności w onkologii										
	E.W27. klasyfikację bólu (ostry i przewlekły lub nocycyptywny, neuropatyczny i nocycyplastyczny) i jego przyczyny, narzędzia oceny bólu oraz zasady jego leczenia farmakologicznego i nefarmakologicznego										
	E.W39. rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań										
	E.W40. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych										
	E.W42. wskazania do leczenia składnikami krwi oraz zasady ich podawania										
	F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej; 2) chorób klatki piersiowej; 3) chorób kończyn, głowy i szyi; 4) złamań kości i urazów narządów; 5) nowotworów										
	F.W4. zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych oraz najczęstsze powikłania										
	F.W6. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji										
	F.W7. zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym										
	F.W8. wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii										
	F.W9. wytyczne w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, dzieci i dorosłych										

<p>F.W10. najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i dorosłych oraz zasady postępowania w tych stanach, w szczególności w:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sepsie; 2) wstrząsie; 3) krwotokach; 4) zaburzeniach wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych; 5) zatruciach; 6) oparzeniach, hipo- i hipertermii; 7) innych ostrych stanach pochodzenia: <ol style="list-style-type: none"> a) sercowo-naczyniowego, b) oddechowego, c) neurologicznego, d) nerkowego, e) onkologicznego i hematologicznego, f) diabetologicznego i endokrynologicznego, g) psychiatrycznego, h) okulistycznego, i) laryngologicznego, j) ginekologicznego, położniczego i urologicznego
F.W13. inwazyjne metody leczenia bólu
F.W14. zasady postępowania z centralnymi cewnikami żylnymi długiego utrzymywania
F.W22. stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z wytycznymi określonymi dla danej choroby
F.W23. zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu
Umiejętności: student potrafi
E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem))
E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: <ol style="list-style-type: none"> 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 2) różne formy terapii inhalacyjnej, i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta;

- 3) pomiar szczytowego przepływu wydechowego;
- 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych;
- 5) bezprzrządowe i przrządowe udrażnianie dróg oddechowych;
- 6) dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku;
- 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych;
- 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włóścikowej;
- 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych;
- 10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny;
- 11) założenie zgłębnika żołądkowego;
- 12) wlewkę doodbytniczą;
- 13) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy, i zinterpretować jego wynik;
- 14) defibrylację, kardiowersję elektryczną i elektrostymulację zewnętrzną;
- 15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru;
- 16) zabiegi opłucnowe: punkcję i odbarczenie odmy;
- 17) tamponadę przednią nosa;
- 18) badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST (Focussed Assessment with Sonography in Trauma) lub jego odpowiednika, i zinterpretować jego wynik

E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej

E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta

E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole

E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole

E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta

E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta

E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania):

- 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia));
- 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja))

	F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania									
	F.U11. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne BLS u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC									
	F.U12. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne (Advanced Life Support, ALS) u dorosłych zgodnie z wytycznymi ERC									
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do									
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych									
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta									
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta									
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby									
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób									
Treści programowe	W ramach zajęć przedstawione zostaną zagadnienia związane z: farmakologią leków anestetycznych (leki nasenne, przeciwbólowe, zwiotczające mięśnie), rodzajami postępowania anestezjologicznego (sedacja, znieczulenie ogólne, blokady centralne, blokady nerwów obwodowych), zasadami przygotowania pacjenta do operacji, rolą specjalistycznych konsultacji przedoperacyjnych, zasadami monitorowania pacjenta w trakcie znieczulenia, zasadami prowadzenia opieki pooperacyjnej.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć									
Medycyna zagrożeń taktyczno - cywilnych II				15					15	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	E.W27. klasyfikację bólu (ostry i przewlekły lub nocycyptywny, neuropatyczny i nocyplastyczny) i jego przyczyny, narzędzia oceny bólu oraz zasady jego leczenia farmakologicznego i niefarmakologicznego									
	E.W40. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych									
	E.W41. wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej									

F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: <ol style="list-style-type: none"> 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej 2) chorób klatki piersiowej; 3) chorób kończyn, głowy i szyi; 4) złamań kości i urazów narządów
F.W4. zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania
F.W6. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji
F.W7. zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym
F.W8. wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii
F.W10 najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dorosłych oraz zasady postępowania w tych stanach, w szczególności w: <ol style="list-style-type: none"> 1) sepsie; 2) wstrząsie; 3) krwotokach; 4) zaburzeniach wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych; 5) zatruciach; 6) oparzeniach, hipo- i hipertermii
F.W12. zasady funkcjonowania zintegrowanego systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne
F.W17. problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób; 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych; 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących
Umiejętności: student potrafi
E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
E.U2. zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta

	<p>E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – <i>Symptoms</i> (objawy), A – <i>Allergies</i> (alergie), M – <i>Medications</i> (leki), P – <i>Past medical history</i> (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – <i>Last meal</i> (ostatni posiłek), E – <i>Events prior to injury/illness</i> (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem));</p>
	<p>E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ogólnointernistyczne; 2) neurologiczne; 4) układu mięśniowo-szkieletowego
	<p>E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) wstrząs; 6) zatrzymanie akcji serca
	<p>E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych</p>
	<p>E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 2) różne formy terapii inhalacyjnej, i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta; 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych; 5) bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych; 6) dożylny, domięśniowy i podskórny podanie leku; 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włośniczkowej; 10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny; 11) założenie zgłębnika żołądkowego; 13) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy, i zinterpretować jego wynik; 14) defibrylację, kardiowersję elektryczną i elektrostymulację zewnętrzną; 15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru; 16) zabiegi opłucnowe: punkcję i odbarczenie odmy; 18) badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST (<i>Focussed Assessment with Sonography in Trauma</i>) lub jego odpowiednika, i zinterpretować jego wynik

	<p>E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ATMIST (A (<i>Age</i> – wiek), T (<i>Time of injury</i> – czas powstania urazu), M (<i>Mechanism of injury</i> – mechanizm urazu), I (<i>Injury suspected</i> – podejrzewane skutki urazu), S (<i>Symptoms/Signs</i> – objawy), T (<i>Treatment/Time</i> – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (<i>Reason</i> – przyczyna, dlaczego), S (<i>Story</i> – historia pacjenta), V (<i>Vital signs</i> – parametry życiowe), P (<i>Plan</i> – plan dla pacjenta)/I (<i>Introduction</i> – wprowadzenie), S (<i>Situation</i> – sytuacja), B (<i>Background</i> – tło), A (<i>Assessment</i> – ocena), R (<i>Recommendation</i> – rekomendacja)) 									
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do									
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych									
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta									
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby									
Treści programowe	W ramach zajęć przedstawione zostaną: idea zespołów urazowych, warunki pracy w trauma room na 2. poziomie ewakuacji medycznej, podział ról i elementy kompetencji miękkich w pracy zespołu urazowego, protokół damage control resuscitation oraz protokół damage control surgery.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	test, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć									
Pediatra – Neonatologia	6		4	10					20	1
	Wiedza: student zna i rozumie									
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	E.W1. zasady karmienia naturalnego, żywienia dziecka zdrowego i zapobiegania otyłości oraz modyfikacje żywieniowe wynikające z chorób									
	E.W2. zasady profilaktyki chorób występujących u dzieci, w tym badania przesiewowe, badania bilansowe i szczepienia ochronne									
	E.W3. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób występujących u dzieci oraz ich powikłań: 2) wad serca, zapalenia mięśnia sercowego, wsierdzia i osierdzia, kardiomiopatii, zaburzeń rytmu serca, niewydolności serca, nadciśnienia tętniczego, nadciśnienia płucnego, omdleń;									

8) mózgowego porażenia dziecięcego, zapaleń mózgu i opon mózgowo--rdzeniowych, drgawek, padaczki
E.W9. zasady leczenia żywieniowego i płynoterapii w różnych stanach chorobowych
E.W32. zasady postępowania w przypadku podejrzenia i wykrycia choroby zakaźnej
E.W34. zasady postępowania w przypadku ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny
E.W35. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach dermatologicznych i przenoszonych drogą płciową
E.W36. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach uwarunkowanych genetycznie u dzieci
E.W38. zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach
E.W39. rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań
E.W40. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych
E.W41. wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej
E.W42. wskazania do leczenia składnikami krwi oraz zasady ich podawania
Umiejętności: student potrafi
E.U2. zebrać wywiad z opiekunami dziecka, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
E.U6. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dziecka w okresie noworodkowym dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: <ol style="list-style-type: none"> 1) ogólnopediatryczne; 2) neurologiczne; 4) układu mięśniowo-szkieletowego
E.U10. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dzieci, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: <ol style="list-style-type: none"> 1) gorączka; 2) kaszel i odkrztuszanie; 3) duszność; 4) wydzielina z nosa i ucha; 5) zaburzenia oddawania moczu;

- 6) wysypka;
- 7) niedokrwistość;
- 8) zaburzenia odżywiania;
- 9) zaburzenia wzrastania;
- 10) drgawki i zaburzenia świadomości;
- 11) kołatanie serca;
- 14) obrzęki;
- 15) limfadenopatia;
- 16) ból brzucha;
- 17) zaparcie i biegunka;
- 18) obecność krwi w stolcu;
- 19) odwodnienie;
- 20) żółtaczka;
- 21) sinica
- 23) zespół czerwonego oka

E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych

E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym:

- 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru;
- 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych;
- 5) bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych;
- 6) dożylnie i podskórne podanie leku;
- 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych;
- 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włośniczkowej;
- 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych;
- 10) cewnikowanie pęcherza moczowego;
- 11) założenie zgłębnika żołądkowego;
- 12) wlewkę doodbytniczą;
- 15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru;
- 18) badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST (Focussed Assessment with Sonography in Trauma) lub jego odpowiednika, i zinterpretować jego wynik

E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej

E.U16. stwierdzić zgon pacjenta

	E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
	E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
	E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
	E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”
	E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
	E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
	E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
	E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z opiekunem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
Treści programowe	Celem zajęć jest zapoznanie z podstawową wiedzą dotyczącą oceny stanu noworodka i jego rozwoju, możliwościami diagnozowania chorób metabolicznych i podstawowych zasad leczenia noworodka.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium pisemne, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć
Choroby wewnętrzne – Alergologia i Immunologia kliniczna	5 5 20 30 2
	Wiedza: student zna i rozumie

Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	C.W9. genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe oraz ich związek z koniecznością indywidualizacji farmakoterapii
	C.W16. zasady diagnostyki chorób zakaźnych, alergicznych, autoimmunizacyjnych i nowotworowych oraz chorób krwi, oparte na reakcji antygen – przeciwciało
	C.W17. zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania aseptycznego
	C.W18. swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej
	C.W19. główny układ zgodności tkankowej
	C.W20. typy reakcji nadwrażliwości, rodzaje niedoborów odporności i podstawy immunomodulacji
	C.W21. zagadnienia z zakresu immunologii nowotworów i chorób o podłożu immunologicznym oraz zasady immunoterapii
	E.W1. zasady karmienia naturalnego, żywienia dziecka zdrowego i zapobiegania otyłości oraz modyfikacje żywieniowe wynikające z chorób
	E.W2. zasady profilaktyki chorób występujących u dzieci, w tym badania przesiewowe, badania bilansowe i szczepienia ochronne
	E.W7. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań: 8) chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego
	E.W31. podstawowe zagadnienia profilaktyki oraz zasady postępowania w przypadku ekspozycji zawodowej na czynniki niebezpieczne i szkodliwe
	Umiejętności: student potrafi
	B.U8. korzystać z medycznych baz danych oraz właściwie interpretować zawarte w nich informacje potrzebne do rozwiązywania problemów z zakresu nauk podstawowych i klinicznych
	C.U7. powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami oznaczeń laboratoryjnych w celu ustalenia rozpoznania w najczęstszych chorobach dorosłych i dzieci
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem))	
E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne	

E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej
E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital

	signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
Treści programowe	Zapoznanie studentów z problematyką alergologii, mechanizmami reakcji alergicznej, podstawami diagnostyki, przebiegu klinicznego oraz immunoterapii swoistej i farmakologicznej chorób alergicznych. Wiedza i umiejętności zdobyte w trakcie realizacji tego przedmiotu będą przydatne w zrozumieniu istoty wielu chorób z dziedzin: dermatologii, otorynolaryngologii, pulmonologii, okulistyki i chorób wewnętrznych. Pozwoli on na umiejętne diagnozowanie i postępowanie terapeutyczne w odniesieniu do najczęstszych chorób alergicznych występujących u osób dorosłych takich, jak anafilaksja, wstrząs anafilaktyczny, alergia na leki i pokarmy, atopowe i kontaktowe zapalenie skóry, pokrzywki i obrzęki naczynioruchowe, alergiczny nieżyt nosa oraz polipy nosa i zatok przynosowych, alergiczne choroby narządu wzroku, eozynofilie. Zdobyta wiedza pozwoli na całościowe ujęcie problemów zdrowotnych chorego związanych z zaburzeniem funkcjonowania układu odpornościowego i efektywniejsze jego leczenie.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium pisemne, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Projekt badawczy Science Based Medicine 4 – badania własne studentów z nauk podstawowych medycyny*							30			30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	B.W26. zasady prowadzenia badań naukowych służących rozwojowi medycyny										
	D.W19. podstawy medycyny opartej na dowodach										
	Umiejętności: student potrafi										

	B.U8. korzystać z medycznych baz danych oraz właściwie interpretować zawarte w nich informacje potrzebne do rozwiązywania problemów z zakresu nauk podstawowych i klinicznych
	B.U9. dobrać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne i posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników
	D.U5. krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_W7. podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
	K_K12. sprawnej organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów oraz krytycznej oceny stopnia zaawansowania w osiąganiu założonych celów
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów
Treści programowe	<p>Studenci realizują w kilkusobowych grupach własny projekt badawczy w ramach grupy zajęć do wyboru lub w ramach pracy naukowej w zespole badawczym Uniwersytetu Warszawskiego. Temat projektu i organizacja pracy badawczej są określane przez prowadzącego zajęcia, który sprawuje opiekę nad projektem. Z projektu sporządzany jest raport, którego abstrakt jest przesyłany na Konferencję Naukową Studentów Kierunku Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Projekt ma charakter interdyscyplinarny i dotyczy dyscyplin: nauki biologiczne, nauki chemiczne, nauki fizyczne, nauki prawne, psychologia lub socjologia – w obszarze badawczym, gdzie co najmniej jedna z tych dyscyplin zazębia się z dyscypliną nauki medyczne. Opiekunem projektu jest nauczyciel akademicki Uniwersytetu Warszawskiego posiadający dorobek naukowy w takim obszarze. Konferencja Naukowa Studentów Kierunku Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego jest organizowana na Wydziale Medycznym jako forum wymiany wyników z projektów badawczych realizowanych przez studentów lat IV-V kierunku lekarskiego. Sugerowanym terminem konferencji jest dzień w ostatnim tygodniu zajęć dydaktycznych w semestrze letnim. Komitet organizacyjny i rada programowa konferencji są powoływane przez radę dydaktyczną właściwą dla kierunku lekarskiego. Każdy projekt badawczy jest prezentowany w formie plakatu podczas specjalnie zorganizowanej sesji. Obowiązkiem studentów realizujących PB SBM 4-5 jest przesłanie abstraktów raportów projektów w wyznaczonym przez radę programową terminie i wskazanie osoby prezentującej. Wybrane przez radę programową abstrakty, ocenione co najmniej na ocenę bardzo dobrą, są kierowane do sesji wystąpień studenckich.</p>
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	abstrakt projektu badawczego, prezentacja projektu badawczego, odpowiedzi udzielane w trakcie sesji naukowej

Zajęcia do wyboru z oferty przeznaczonej dla studentów kierunku lekarskiego										15	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Umiejętności: student potrafi										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
w zależności od zajęć wybranych przez studenta											
Treści programowe	Treść oraz forma zajęć zależna jest od tego, jakie zajęcia wybierze student.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
Przedmioty ogólnouniwersyteckie, w tym zajęcia dotyczące humanizacji medycyny**										min. 30	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Umiejętności: student potrafi										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
w zależności od zajęć wybranych przez studenta											
Treści programowe	Zajęcia wybierane samodzielnie przez studentów z puli zajęć ogólnouniwersyteckich oferowanych przez Uniwersytet Warszawski.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										

Praktyki zawodowe w zakresie chirurgii								60		60	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	F.U1. umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym										
	F.U2. założyć i zmienić jałowy opatrunek										
	F.U3. ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny										
	F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania										
	F.U5. rozpoznawać na podstawie badania radiologicznego najczęściej występujące typy złamań, szczególnie kości długich										
	F.U6. doraźnie unieruchomić kończynę, w tym wybrać rodzaj unieruchomienia w typowych sytuacjach klinicznych oraz skontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego										
	F.U7. unieruchomić kręgosłup szyjny i piersiowo-lędźwiowy po urazie										
	F.U8. zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych										
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym										
	K_K10. formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej										

	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób											
Treści programowe	<p>Celem praktyk jest poznanie organizacji oddziału chirurgicznego (izby przyjęć, bloku operacyjnego, sal opatrunkowych), zasad przyjęć, prowadzenia dokumentacji i wypisu chorego. Studenci poznają praktykę przeprowadzania wywiadu lekarskiego z pacjentem dorosłym ze szczególnym uwzględnieniem wywiadu w kierunku chorób wymagających leczenia chirurgicznego, przeprowadzania badania fizykalnego pacjenta dorosłego ze szczególnym uwzględnieniem odchyłeń w badaniu charakterystycznych dla chorób wymagających leczenia chirurgicznego. Dodatkowo zostają zapoznani z podstawowym programem rehabilitacji w najczęstszych chorobach. Ponadto w ramach praktyk będzie miało miejsce doskonalenie interpretacji badań laboratoryjnych i identyfikacji przyczyn odchyłeń z uwzględnieniem specyfiki chorób wymagających leczenia chirurgicznego, zastosowanie leczenia żywieniowego (z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego). Studenci asystują przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów lekarskich: przetaczaniu krwi i preparatów krwiopochodnych, drenażu worka osierdziowego, drenażu jamy opłucnowej, nakłuciu jamy otrzewnowej, biopsji cienkoigłowej. Prowadzona jest ocena odleżyny i proponowanie odpowiednich opatrunków. Następuje zaznajomienie z postępowaniem w przypadku urazów (założenie opatrunku lub unieruchomienie, zaopatrzenie i zszycie rany). Doskonalone są umiejętności rozpoznania agonii pacjenta i stwierdzenie jego zgonu. Następuje zapoznanie się z zasadami prowadzenia dokumentacji medycznej pacjenta, asysta przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowanie pola operacyjnego i znieczulenie miejscowo okolicy operowanej. Studenci poznają zasady posługiwania się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi. Dodatkowo jest położony nacisk na stosowanie się do zasad aseptyki i antyseptyki, zapoznanie się z zasadami zaopatrywania i leczenia prostej rany w tym zakładania i zmieniania jałowego opatrunku chirurgicznego. Studenci asystują przy badaniu sutków, węzłów chłonnych, gruczołu tarczowego oraz jamy brzusznej w aspekcie ostrego brzucha, a także przy wykonywaniu badania palcem przez odbyt. Występuje również nauka oceny wyniku badania radiologicznego w zakresie najczęstszych typów złamań, szczególnie złamań kości długich. W wyniku praktyk dochodzi do opanowania zasad doraźnego unieruchomienia kończyny, wyboru rodzaju unieruchomienia koniecznego do zastosowania w typowych sytuacjach klinicznych oraz kontroli poprawności ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego oraz opanowania zasad zaopatrywania krwawienia zewnętrznego.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	dziennik praktyk, opinia opiekuna praktyk											
Praktyki zawodowe w zakresie intensywnej terapii									60		60	2

Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi
	<p>E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 2) różne formy terapii inhalacyjnej, i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta; 3) pomiar szczytowego przepływu wydechowego; 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych; 5) bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych; 6) dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku; 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włośniczkowej; 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych; 10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny; 11) założenie zgłębnika żołądkowego; 12) wlewkę doodbytniczą; 13) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy, i zinterpretować jego wynik; 14) defibrylację, kardiowersję elektryczną i elektrostymulację zewnętrzną; 15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru; 16) zabiegi opłucnowe: punkcję i odbarczenie odmy; 17) tamponadę przednią nosa; 18) badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST (<i>Focussed Assessment with Sonography in Trauma</i>) lub jego odpowiednika, i zinterpretować jego wynik;</p>
	E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
	E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
	E.U17. uczestniczyć w procesie godnego umierania pacjenta, wykorzystując potencjał opieki paliatywnej
	E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
	E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
	E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
	E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta;
	E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta

E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (<i>Age</i> – wiek), T (<i>Time of injury</i> – czas powstania urazu), M (<i>Mechanism of injury</i> – mechanizm urazu), I (<i>Injury suspected</i> – podejrzewane skutki urazu), S (<i>Symptoms/Signs</i> – objawy), T (<i>Treatment/Time</i> – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (<i>Reason</i> – przyczyna, dlaczego), S (<i>Story</i> – historia pacjenta), V (<i>Vital signs</i> – parametry życiowe), P (<i>Plan</i> – plan dla pacjenta)/I (<i>Introduction</i> – wprowadzenie), S (<i>Situation</i> – sytuacja), B (<i>Background</i> – tło), A (<i>Assessment</i> – ocena), R (<i>Recommendation</i> – rekomendacja))
F.U8. zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne
F.U9. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (<i>Basic Life Support</i> , BLS) u noworodków i dzieci zgodnie z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (<i>European Resuscitation Council</i> , ERC);
F.U10. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u noworodków (<i>Newborn Life Support</i> , NLS) i dzieci (<i>Pediatric Advanced Life Support</i> , PALS) zgodnie z wytycznymi ERC
F.U11. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne BLS u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC
F.U12. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne (<i>Advanced Life Support</i> , ALS) u dorosłych zgodnie z wytycznymi ERC
F.U21. przekazywać niepomyślne wiadomości z wykorzystaniem wybranego protokołu, np.: 1) SPIKES: S (<i>Setting</i> – właściwe otoczenie), P (<i>Perception</i> – poznanie stanu wiedzy współrozmówcy), I (<i>Invitation/Information</i> – zaproszenie do rozmowy / informowanie), K (<i>Knowledge</i> – przekazanie niepomyślnej informacji), E (<i>Emotions and empathy</i> – emocje i empatia), S (<i>Strategy and summary</i> – plan działania i podsumowanie), 2) EMPATIA: E (Emocje), M (Miejsce), P (Perspektywa pacjenta), A (Adekwatny język), T (Treść wiadomości), I (Informacje dodatkowe), A (Adnotacja w dokumentacji), 3) ABCDE: A (<i>Advance preparation</i> – przygotowanie do rozmowy), B (<i>Build therapeutic environment</i> – nawiązanie dobrego kontaktu z rodziną), C (<i>Communicate well</i> – przekazanie złej wiadomości, uwzględniając zasady komunikacji), D (<i>Dealing with reactions</i> – radzenie sobie z trudnymi emocjami), E (<i>Encourage and validate emotions</i> – prawo do okazywania emocji, przekierowanie ich i adekwatne reagowanie, dążące do zakończenia spotkania) – w tym wspierać rodzinę w procesie godnego umierania pacjenta i informować rodzinę o śmierci pacjenta
F.U22. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta, a także stosować protokoły ATMIST, RSVP/ISBAR.
Kompetencje społeczne: student jest gotów do
K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K_K2. kierowania się dobrem pacjenta

	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
	K_K10. formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób
Treści programowe	<p>W ramach praktyk studenci: dokonują oceny stanu ogólnego, stanu przytomności i świadomości pacjenta, planują postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne u pacjentów wymagających intensywnej terapii, definiują stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje chorego ograniczają postępowanie zgodne z określonymi dla danej choroby wytycznymi, doskonalą zasady leczenia żywieniowego (z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego), planują przebieg konsultacji specjalistycznych u pacjentów wymagających intensywnej terapii, wdrażają postępowania w ostrych zatruciach, pobierają, pod nadzorem lekarza, materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce Laboratoryjnej. Dodatkowo studenci asystują podczas wykonywania lub wykonują, pod nadzorem lekarza, podstawowe procedury i zabiegi lekarskie, takie jak: pomiar temperatury ciała, pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, pulsoksymetria, leczenie tlenem, wentylacja wspomagana/zastępcza, wprowadzenie rurki ustno-gardłowej, wstrzyknięcia dożylna/domięśniowe/podskórne, pobieranie obwodowej krwi żyłnej, pobieranie krwi tętniczej, pobieranie arterializowanej krwi włóśniczkowej, standardowy elektrokardiogram spoczynkowy wraz z interpretacją, kardiowersja elektryczna/defibrylacja serca, proste testy paskowe i pomiar stężenia glukozy we krwi. Prowadzą również dokumentację medyczną pacjenta będącego w oddziale Intensywnej Terapii, doskonalą umiejętności zakładania wkłucia obwodowego, wykonują podstawowe zabiegi resuscytacyjnych z użyciem defibrylatora zewnętrznego i inne czynności ratunkowe oraz udzielają pierwszej pomocy, działając zgodnie z aktualnym algorytmem zaawansowanych czynności resuscytacyjnych. Ponadto w ramach praktyk studenci monitorują okres pooperacyjny w oparciu o podstawowe parametry życiowe, oceniają stan chorego nieprzytomnego zgodnie z obowiązującymi międzynarodowymi skalami punktowymi oraz rozpoznają objawy narastającego ciśnienia śródczaszkowego.</p>

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	dziennik praktyk, opinia opiekuna praktyk
--	---

* Student zobowiązany jest do realizacji co najmniej jednego projektu badawczego w trakcie trwania studiów.

**Student zobowiązany jest do zrealizowania zajęć ogólnouniwersyteckich do 5 roku studiów.

Łączna liczba punktów ECTS (w roku): 62

Łączna liczba godzin zajęć (w roku): 1085

Rok studiów: piąty

Przedmioty (zajęcia lub grupy zajęć)	Forma zajęć – liczba godzin									Razem: liczba godzin zajęć	Razem: punkty ECTS
	Wykład	Konwersatorium	Seminarium	Ćwiczenia	Laboratorium	Warsztaty	Projekt	Praktyki	Inne		
Anestezjologia i intensywna terapia i medycyna bólu II	10		10	40						60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	E.W14. rodzaje dostępów naczyniowych i ich zastosowanie, w szczególności w onkologii										
	E.W27. klasyfikację bólu (ostry i przewlekły lub nocycyptywny, neuropatyczny i nocyplastyczny) i jego przyczyny, narzędzia oceny bólu oraz zasady jego leczenia farmakologicznego i nefarmakologicznego										
	E.W39. rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań										
	E.W40. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych										
	E.W42. wskazania do leczenia składnikami krwi oraz zasady ich podawania										
	F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej; 2) chorób klatki piersiowej; 3) chorób kończyn, głowy i szyi; 4) złamań kości i urazów narządów; 5) nowotworów										
	F.W4. zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych oraz najczęstsze powikłania										
F.W6. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji											

F.W7. zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym
F.W8. wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii
F.W9. wytyczne w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, dzieci i dorosłych
F.W10. najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i dorosłych oraz zasady postępowania w tych stanach, w szczególności w: <ol style="list-style-type: none"> 1) sepsie; 2) wstrząsie; 3) krwotokach; 4) zaburzeniach wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych; 5) zatruciach; 6) oparzeniach, hipo- i hipertermii; 7) innych ostrych stanach pochodzenia: <ol style="list-style-type: none"> a) sercowo-naczyniowego, b) oddechowego, c) neurologicznego, d) nerkowego, e) onkologicznego i hematologicznego, f) diabetologicznego i endokrynologicznego, g) psychiatrycznego, h) okulistycznego, i) laryngologicznego, j) ginekologicznego, położniczego i urologicznego;
F.W13. inwazyjne metody leczenia bólu
F.W14. zasady postępowania z centralnymi cewnikami żylnymi długiego utrzymywania
F.W22. stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z wytycznymi określonymi dla danej choroby
F.W23. zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu
Umiejętności: student potrafi
E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem))

	<p>E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 2) różne formy terapii inhalacyjnej, i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta; 3) pomiar szczytowego przepływu wydechowego; 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych; 5) bezprzrządowe i przrządowe udrażnianie dróg oddechowych; 6) dożylna, domięśniowa i podskórna podanie leku; 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włóścikowej; 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych; 10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny; 11) założenie zgłębnika żołądkowego; 12) wlewkę doodbytniczą; 13) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy, i zinterpretować jego wynik; 14) defibrylację, kardiowersję elektryczną i elektrostymulację zewnętrzną; 15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru; 16) zabiegi opłucnowe: punkcję i odbarczenie odmy; 17) tamponadę przednią nosa; 18) badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST (Focussed Assessment with Sonography in Trauma) lub jego odpowiednika, i zinterpretować jego wynik
	E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
	E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
	E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
	E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
	E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
	E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
	E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania):

	<p>1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia));</p> <p>2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)).</p>										
	F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania										
	F.U11. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne BLS u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC										
	F.U12. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne (Advanced Life Support, ALS) u dorosłych zgodnie z wytycznymi ERC										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
Treści programowe	W ramach zajęć przedstawiane są zagadnienia związane z postępowaniem z pacjentem we wstrząsie, postępowaniem w ostrej niewydolności oddechowej, kwalifikacją pacjentów do leczenia w OIT, możliwościami terapeutycznymi OIT oraz prowadzeniem resuscytacji krążeniowo-oddechowej zgodnie z obowiązującymi algorytmami postępowania.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Neurologia	10		30	40						80	5
	Wiedza: student zna i rozumie										
	E.W15. podstawowe zespoły objawów neurologicznych										

Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	<p>E.W16. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób neurologicznych oraz ich powikłań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bólów głowy, w tym migreny, napięciowego bólu głowy i zespołów bólów głowy oraz neuralgii nerwu V; 2) chorób naczyniowych mózgu, w szczególności udaru mózgu; 3) padaczki; 4) zakażeń układu nerwowego, w szczególności zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, boreliozy, opryszczkowego zapalenia mózgu, chorób neurotransmisyjnych; 5) otępień, w szczególności choroby Alzheimera, otępienia czołowego, otępienia naczyniopochodnego i innych zespołów otępiennych; 6) chorób jąder podstawy, w szczególności choroby Parkinsona; 7) chorób demielinizacyjnych, w szczególności stwardnienia rozsianego; 8) chorób układu nerwowo-mięśniowego, w szczególności stwardnienia zanikowego bocznego, rwy kulszowej, neuropatii uciskowych; 9) urazów czaszkowo-mózgowych, w szczególności wstrząśnienia mózgu; 10) nowotworów
	<p>F.W10. najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dorosłych oraz zasady postępowania w tych stanach, w szczególności w:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sepsie; 2) wstrząsie; 3) krwotokach; 4) zaburzeniach wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych; 5) zatruciach; 6) oparzeniach, hipo- i hipertermii 7) innych ostrych stanach pochodzenia: <ol style="list-style-type: none"> a) sercowo-naczyniowego, b) oddechowego, c) neurologicznego, d) nerkowego, e) onkologicznego i hematologicznego, f) diabetologicznego i endokrynologicznego, g) psychiatrycznego, h) okulistycznego, i) laryngologicznego,

j) ginekologicznego, położniczego i urologicznego

Umiejętności: student potrafi

E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta

E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak:

- 1) gorączka;
- 2) osłabienie;
- 3) utrata apetytu
- 4) utrata masy ciała;
- 5) wstrząs;
- 6) zatrzymanie akcji serca;
- 7) zaburzenie świadomości, w tym omdlenie;
- 8) obrzęk;
- 9) wysypka;
- 10) kaszel i odkrztuszanie;
- 11) krwiotłucie;
- 12) duszność;
- 13) wydzielina z nosa i ucha;
- 14) ból w klatce piersiowej;
- 15) kołatanie serca;
- 16) sinica;
- 17) nudności i wymioty;
- 18) zaburzenia połykania;
- 19) ból brzucha;
- 20) obecność krwi w stolcu;
- 21) zaparcie i biegunka;
- 22) żółtaczka;
- 23) wzdęcia i opór w jamie brzusznej;
- 24) niedokrwistość;
- 25) limfadenopatia;
- 26) zaburzenia oddawania moczu;
- 27) krwimocz i białkomocz;
- 28) zaburzenia miesiączkowania;

- 29) obniżenie nastroju i stany lękowe;
- 30) zaburzenia pamięci i funkcji poznawczych;
- 31) ból głowy;
- 32) zawroty głowy;
- 33) niedowład;
- 34) drgawki;
- 35) ból pleców;
- 36) ból stawów;
- 37) uraz lub oparzenie;
- 38) odwodnienie i przewodnienie

E.U11. rozpoznawać objawy ryzykownego i szkodliwego używania alkoholu oraz problemowego używania innych substancji psychoaktywnych, objawy uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych i proponować prawidłowe postępowanie terapeutyczne oraz medyczne

E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych

E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym:

- 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru;
- 2) różne formy terapii inhalacyjnej, i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta;
- 3) pomiar szczytowego przepływu wydechowego;
- 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych;
- 5) bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych;
- 6) dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku;
- 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych;
- 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włóścikowej;
- 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych;
- 10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny;
- 11) założenie zgłębnika żołądkowego;
- 12) wlewkę doodbytniczą;
- 13) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy, i zinterpretować jego wynik;
- 14) defibrylację, kardiowersję elektryczną i elektrostymulację zewnętrzną;
- 15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru;
- 16) zabiegi opłucnowe: punkcję i odbarczenie odmy;
- 17) tamponadę przednią nosa;
- 18) badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST (*Focussed Assessment with Sonography*)

	<i>in Trauma</i>) lub jego odpowiednika, i zinterpretować jego wynik;										
	E.U16. stwierdzić zgon pacjenta										
	E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych										
Treści programowe	Celem kształcenia jest poznanie badania neurologicznego, przeprowadzenie diagnozy oraz proponowania terapii w oparciu o symptomatologię kliniczną zespołów neurologicznych. W ramach zajęć omówione zostaną następujące zagadnienia: choroby naczyniowe mózgu, choroby układu ruchu, choroby demielinizacyjne, guzy mózgu, zespoły otępienne, bóle głowy, zapalenia układu nerwowego, choroby mięśni, neuropatie, padaczka i zaburzenia świadomości, leczenie bólu.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Onkologia	10		10	30						50	3
	Wiedza: student zna i rozumie										
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	B.W17. procesy: cykl komórkowy, proliferacja, różnicowanie i starzenie się komórek, apoptoza i nekroza oraz ich znaczenie dla funkcjonowania organizmu										
	B.W16. sposoby komunikacji między komórkami i między komórką a macierzą zewnątrzkomórkową oraz szlaki przekazywania sygnałów w komórce, a także przykłady zaburzeń w tych procesach prowadzących do rozwoju nowotworów i innych chorób										
	C.W2. genetyczne przyczyny dziedzicznych predyspozycji do nowotworów										
	C.W21. zagadnienia z zakresu immunologii nowotworów i chorób o podłożu immunologicznym oraz zasady immunoterapii										

	<p>C.W26. patogenezę chorób, w tym uwarunkowania genetyczne i środowiskowe</p> <p>E.W7. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań:</p> <p>2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy, rozstrzeni oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, gruźlicy, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego;</p> <p>5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrego uszkodzenia nerek i przewlekłej choroby nerek we wszystkich stadiach oraz ich powikłań, chorób kłębuszków nerkowych (pierwotnych i wtórnych, w tym nefropatii cukrzycowej i chorób układowych) i chorób śródmiąższowych nerek, nadciśnienia nerkopochodnego, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego (górnego i dolnego odcinka), chorób nerek w okresie ciąży, nowotworów układu moczowego – nowotworów nerek, pęcherza moczowego, gruczołu krokowego</p>
	<p>E.W14. rodzajeostępów naczyniowych i ich zastosowanie, w szczególności w onkologii</p> <p>E.W24. zagadnienia z zakresu onkologii, w tym:</p> <p>1) uwarunkowania genetyczne, środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych nowotworach i ich powikłaniach;</p> <p>2) najczęstsze zespoły paranowotworowe i ich objawy kliniczne;</p> <p>3) podstawy wczesnego wykrywania nowotworów, zasady badań przesiewowych oraz działania profilaktyczne w onkologii;</p> <p>4) możliwości i ograniczenia współczesnego leczenia nowotworów (metody chirurgiczne, radioterapia i metody systemowe, w tym immunoterapia), wskazania do terapii komórkowych i genowych oraz leczenia celowanego i spersonalizowanego;</p> <p>5) powikłania wczesne i odległe leczenia onkologicznego;</p> <p>6) rolę leczenia wspomagającego, w tym żywieniowego;</p> <p>7) zasady organizacji opieki nad pacjentem onkologicznym, w tym poradnictwo genetyczne i opiekę wielodyscyplinarną;</p> <p>8) praktyczne aspekty statystyki w onkologii, w tym zasady interpretacji wyników badań klinicznych;</p> <p>9) najważniejsze skale i klasyfikacje stosowane w onkologii;</p> <p>10) zasady przeprowadzania ukierunkowanych badań fizykalnych dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego</p> <p>11) zasady planowania postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej</p>
	<p>E.W38. zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach</p>

E.W40. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych
E.W41. wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej
E.W42. wskazania do leczenia składnikami krwi oraz zasady ich podawania
Umiejętności: student potrafi
E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
E.U4. przeprowadzić ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego
E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U24. zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie

<p>podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta</p>
<p>E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności</p>
<p>E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej</p>
<p>E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”;</p>
<p>E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole</p>
<p>E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole</p>
<p>E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta</p>
<p>E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta</p>
<p>E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)</p>
<p style="text-align: center;">Kompetencje społeczne: student jest gotów do</p>
<p>K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych</p>
<p>K_K2. kierowania się dobrem pacjenta</p>
<p>K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta</p>
<p>K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby</p>
<p>K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji</p>

	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
Treści programowe	W ramach wykładów przedstawiane są następujące zagadnienia: epidemiologia i profilaktyka nowotworów, klasyfikacja i symptomatologia nowotworów, systemowe metody leczenia nowotworów, radioterapia nowotworów, skojarzone leczenie nowotworów, paliatywne leczenie w onkologii, nowotwory piersi, nowotwory płuca, nowotwory przewodu pokarmowego, mięsaki tkanek miękkich, nowotwory skóry i OUN, nowotwory głowy i szyi, nowotwory wieku dziecięcego, chłoniaki, nowotwory układu moczowo-płciowego oraz nowotwory narządu rodowego. W ramach seminarium jest położony nacisk na nowotwory piersi, nowotwory płuca, nowotwory przewodu pokarmowego, nowotwory głowy i szyi, nowotwory układu moczowo-płciowego, nowotwory narządu rodowego, stany nagłe w onkologii oraz na bezpieczeństwo procesu dydaktycznego, diagnostyczno-terapeutycznego i nauczanie umiejętności pracy w zespole wielodyscyplinarnym (bezpieczeństwo dotyczące pacjenta, studenta, lekarza prowadzącego proces dydaktyczny i diagnostyczno-terapeutyczny, osoby kierującej zespołem). W ramach ćwiczeń następuje przedstawienie przypadków onkologicznych, omówienie algorytmu diagnostyczno-terapeutycznego w wybranych lokalizacjach narządowych nowotworów, omówienie postępowania w przypadku odczynów popromiennych i niepożądanych objawów leczenia systemowego (chemioterapii, hormonoterapii, immunoterapii, leczenia celowanego), przedstawienie procesu planowania radioterapii, brachyterapii i urządzeń terapeutycznych, omówienie bezpieczeństwa procesu dydaktycznego, diagnostyczno-terapeutycznego oraz nauczania umiejętności pracy w zespole wielodyscyplinarnym (bezpieczeństwo dotyczące pacjenta, studenta, lekarza prowadzącego proces dydaktyczny i diagnostyczno-terapeutyczny, osoby kierującej zespołem).										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Ortopedia z traumatologią	10		20	30						60	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej; 2) chorób klatki piersiowej; 3) chorób kończyn, głowy i szyi; 4) złamań kości i urazów narządów; 5) nowotworów										

F.W2. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych wad wrodzonych i chorób wymagających leczenia zabiegowego u dzieci
F.W3. podstawowe techniki zabiegowe klasyczne i małoinwazyjne
F.W4. zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych oraz najczęstsze powikłania
F.W6. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji
F.W7. zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym
F.W8. wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii
F.W9. wytyczne w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, dzieci i dorosłych
F.W13. inwazyjne metody leczenia bólu
F.W14. zasady postępowania z centralnymi cewnikami żylnymi długiego utrzymywania
F.W17. problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób; 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych; 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących
Umiejętności: student potrafi
F.U1. umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym
F.U2. założyć i zmienić jałowy opatrunek
F.U3. ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny
F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
F.U5. rozpoznawać na podstawie badania radiologicznego najczęściej występujące typy złamań, szczególnie kości długich
F.U6. doraźnie unieruchomić kończynę, w tym wybrać rodzaj unieruchomienia w typowych sytuacjach klinicznych oraz skontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego
F.U7. unieruchomić kręgosłup szyjny i piersiowo-lędźwiowy po urazie
F.U8. zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne
F.U11. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne BLS u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC
Kompetencje społeczne: student jest gotów do

	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
Treści programowe	W ramach zajęć omówione zostaną następujące zagadnienia: wady wrodzone narządu ruchu u dzieci, rozpoznawanie kliniczne i radiologiczne oraz leczenie wad wrodzonych u dzieci, obrażenia narządu ruchu u dzieci, mechanizmy, objawy i rozpoznawanie obrażeń narządu ruchu, leczenie nieoperacyjne i operacyjne obrażeń narządu ruchu, obrażenia wielomiejscowe i wielonarządowe – rozpoznawanie i leczenie, obrażenia sportowe rozpoznawanie i leczenie, obrażenia narządu ruchu w wieku podeszłym, etiologia choroby zwyrodnieniowej stawów, leczenie nieoperacyjne choroby zwyrodnieniowej stawów, leczenie operacyjne choroby zwyrodnieniowej stawów oraz zasady fizjoterapii po operacyjnym leczeniu chorób i obrażeń narządu ruchu.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Okulistyka	10			40						50	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	F.W2. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych wad wrodzonych i chorób wymagających leczenia zabiegowego u dzieci										
	F.W3. podstawowe techniki zabiegowe klasyczne i małoinwazyjne										
	F.W4. zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych oraz najczęstsze powikłania										
	F.W6. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji										
	F.W10. Najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i dorosłych oraz zasady postępowania w tych stanach, w szczególności w 7) innych ostrych stanach pochodzenia h) okulistycznego										
	F.W18. zagadnienia z zakresu chorób narządu wzroku, w szczególności: 1) przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób										

	<p>narządu wzroku;</p> <p>2) okulistyczne powikłania chorób ogólnoustrojowych wraz z ich symptomatologią oraz metody postępowania w tych przypadkach;</p> <p>3) postępowanie chirurgiczne w poszczególnych chorobach oka;</p> <p>4) grupy leków stosowanych ogólnoustrojowo, z którymi wiążą się powikłania i przeciwwskazania okulistyczne, oraz ich mechanizm działania</p>									
	Umiejętności: student potrafi									
	F.U20. rozpoznawać stany okulistyczne wymagające pilnej pomocy specjalistycznej i udzielić wstępnej pomocy przedszpitalnej w przypadkach urazów fizycznych i chemicznych oka									
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do									
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych									
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta									
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta									
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby									
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych									
Treści programowe	W ramach programu omówione zostaną: budowa oka i fizjologia widzenia, zasady badania okulistycznego, schorzenia siatkówki w chorobach ogólnoustrojowych, patologia powiek, oczodołu, gruczołu łzowego i choroby nowotworowe, choroby twardówki, naczyńiówki, siatkówki i soczewki, jaskra, objawy oczne w schorzeniach neurologicznych, czerwone oko, okulistyka pediatryczna i zez oraz urazy oczu.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć									
Medycyna sądowa	30		15	15					60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	D.W13. formy przemocy, w tym przemocy w rodzinie, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu, a także zasady postępowania w przypadku podejrzenia przemocy, z uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”;									

D.W16. prawa pacjenta oraz pojęcie dobra pacjenta
G.W7. obowiązki prawne lekarza w zakresie stwierdzenia zgonu pacjenta
G.W13. pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu oraz różnice między urazem a obrażeniem
G.W14. podstawy prawne i zasady postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia oraz sądowo-lekarskiego badania zwłok
G.W15. zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku drogowego
G.W16. zasady sporządzania opinii w charakterze biegłego
G.W17. zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące zdolności do udziału w czynnościach procesowych, skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu
G.W18. pojęcie i typologię zdarzeń niepożądanych, w tym błędów medycznych i zdarzeń medycznych, ich najczęstsze przyczyny, skutki, zasady zapobiegania oraz opiniowania w takich przypadkach
G.W19. zasady pobierania materiału do badań toksykologicznych i hemogenetycznych
Umiejętności: student potrafi
E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”
G.U6. wystawiać zaświadczenia lekarskie i orzeczenia lekarskie, sporządzać opinie dla pacjenta, uprawnionych organów i podmiotów, sporządzać i prowadzić dokumentację medyczną (w postaci elektronicznej i papierowej) oraz korzystać z narzędzi i usług informacyjnych oraz komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie)
G.U7. rozpoznać podczas badania pacjenta zachowania i objawy wskazujące na możliwość wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie
G.U8. postępować w sposób umożliwiający zapobieganie zdarzeniom niepożądanym oraz zapewniający zachowanie jakości w ochronie zdrowia i bezpieczeństwa pacjenta, monitorować występowanie zdarzeń niepożądanych i reagować na nie, informować o ich występowaniu i analizować ich przyczyny
G.U9. pobierać krew do badań toksykologicznych i zabezpieczać materiał do badań hemogenetycznych
Kompetencje społeczne: student jest gotów do
K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
K_K10. formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej

	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób									
Treści programowe	Celem zajęć jest nauczenie podstaw z zakresu tanatologii sądowo-lekarskiej (rodzaje i przyczyny śmierci, patomechanizm śmierci, samoistne przeobrażenia utrwalające zwłoki, gnicie zwłok, zeszkieletowanie) oraz traumatologii sądowo-lekarskiej (rodzaje obrażeń, mechanizmy ich powstawania, rodzaje narzędzi, rekonstrukcje wypadków drogowych i innych zdarzeń losowych ze skutkiem śmiertelnym lub z obrażeniami ciała). Studenci zostaną zapoznani z techniką sekcyjną i sądowo-lekarskimi sekcjami zwłok. Poznają rodzaje badań sądowo-lekarskich osób żywych oraz zasady sporządzania dokumentacji z tych badań. Dodatkowo poznają podstawowe pojęcia i problematykę z zakresu toksykologii sądowo-lekarskiej ze szczególnym uwzględnieniem środków odurzających i używek oraz problematyki z zakresu genetyki sądowej. Przedstawione zostanie orzecznictwo sądowo-lekarskie w procesie karnym i cywilnym.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin ustny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć, projekt orzeczenia sądowo-lekarskiego lub zaświadczenia									
Chirurgia II	10			50					60	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej; 2) chorób klatki piersiowej; 3) chorób kończyn, głowy i szyi; 4) złamań kości i urazów narządów; 5) nowotworów									
	F.W3. podstawowe techniki zabiegowe klasyczne i małoinwazyjne									
	F.W4. zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych oraz najczęstsze powikłania									
	F.W6. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji									
	F.W7. zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym									
F.W10. najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dorosłych oraz zasady postępowania w tych stanach, w szczególności w:										

<p>1) sepsie; 2) wstrząsie; 3) krwotokach; 4) zaburzeniach wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych; 5) zatruciach; 6) oparzeniach, hipo- i hipertermii</p>
F.W13. inwazyjne metody leczenia bólu
D.W3. zachowania człowieka sprzyjające utrzymaniu zdrowia i zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych (model zmiany Prochaski i DiClemente, wywiad motywujący);
D.W10. psychospołeczne konsekwencje choroby dla rodziny pacjenta (rodzina z chorym dzieckiem, w tym nastoletnim, dorosłym i osobą starszą)
D.W11. rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba)
Umiejętności: student potrafi
F.U1. umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym
F.U2. założyć i zmienić jałowy opatrunek
F.U3. ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny
F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
F.U8. zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne
F.U11. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne BLS u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC
F.U12. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne (Advanced Life Support, ALS) u dorosłych zgodnie z wytycznymi ERC
D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi)
D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego

	D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end))										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
Treści programowe	Celem zajęć jest poznanie najczęstszych chorób chirurgicznych przewodu pokarmowego i ich sposobów leczenia. Założeniem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawowymi schorzeniami chirurgicznymi dotyczącymi górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego, ze szczególnym uwzględnieniem chorób przełyku, powikłań choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy, nowotworów żołądka i jelita grubego, chorób odbyticy i odbytu, a ponadto wątroby, dróg żółciowych i trzustki. W trakcie zajęć studenci poznają techniki operacyjne klasyczne i laparoskopowe i uczestniczą w zabiegach operacyjnych.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Choroby wewnętrzne – Hematologia	10		10	10						30	2
	Wiedza: student zna i rozumie										
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	E.W7. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań: 6) chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych i przewlekłych, szpiczaków, nowotworów mielo- i limfoproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, skaz krwotocznych, trombofilii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów										
	E.W42. wskazania do leczenia składnikami krwi oraz zasady ich podawania										

Umiejętności: student potrafi	
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
	E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem));
	E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne
	E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 24) niedokrwistość; 25) limfadenopatia
	E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
	E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych
	E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
	E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
	E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
	E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
	E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
	E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb

E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U24. zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej
E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”;
E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia));

	2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
Treści programowe	W ramach programu omówione zostaną: objawy chorób układu krwiotwórczego i chłonnego, badania diagnostyczne w chorobach układu krwiotwórczego i chłonnego, niedokrwistości, leukopenie oraz skazy krwotoczne.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Choroby wewnętrzne - Nefrologia	6		9	25						40	3
	Wiedza: student zna i rozumie										
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	E.W7. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań: 5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrego uszkodzenia nerek i przewlekłej choroby nerek we wszystkich stadiach oraz ich powikłań, chorób kłębuszków nerkowych (pierwotnych i wtórnych, w tym nefropatii cukrzycowej i chorób układowych) i chorób śródmiąższowych nerek, nadciśnienia nerkopochodnego, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego (górnego i dolnego odcinka), chorób nerek w okresie ciąży, nowotworów układu moczowego – nowotworów nerek, pęcherza moczowego, gruczołu krokowego; 9) zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych (stanów odwodnienia, stanów przewodnienia, zaburzeń gospodarki elektrolitowej, kwasicy i zasadowicy);										
	E.W8. zasady farmakoterapii u pacjentów z niewydolnością nerek i leczenia nerkozastępczego										
	E.W9. zasady leczenia żywieniowego i płynoterapii w różnych stanach chorobowych										

E.W38. zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach
E.W39. rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań
E.W40. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych
E.W41. wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej
E.W42. wskazania do leczenia składnikami krwi oraz zasady ich podawania
D.W3. zachowania człowieka sprzyjające utrzymaniu zdrowia i zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych (model zmiany Prochaski i DiClemente, wywiad motywujący)
D.W11. rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba)
D.W16. prawa pacjenta oraz pojęcie dobra pacjenta
D.W17. filozofię opieki paliatywnej i jej znaczenie w kontekście opieki nad pacjentem na wszystkich etapach poważnej choroby i godnej śmierci
Umiejętności: student potrafi
E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem));
E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne
E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 5) wstrząs; 8) obrzęk; 9) wysypka; 26) zaburzenia oddawania moczu;

27) krwimocz i białkomocz; 38) odwodnienie i przewodnienie;
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włóścikowej; 10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U24. zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności

E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej
E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”;
E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)
D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny
D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient’s perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end))
Kompetencje społeczne: student jest gotów do
K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K_K2. kierowania się dobrem pacjenta

	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta									
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby									
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji									
Treści programowe	W ramach zajęć studenci zostają zapoznani z następującymi zagadnieniami: badania diagnostyczne w chorobach nerek, ostre uszkodzenie nerek, pierwotne przewlekłe kłębuszkowe zapalenia nerek, wtórne kłębuszkowe zapalenia nerek, kamica nerkowa, zakażenia układu moczowego, tubulopatie, cewkowo-śródmiąższowe zapalenia nerek, zmiany ogniskowe nerek, przewlekła choroba nerek, leczenie nerkozastępcze oraz techniki zewnątrzustrojowego oczyszczania krwi.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć									
Neurochirurgia	10		20	30					60	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej; 2) chorób klatki piersiowej; 3) chorób kończyn, głowy i szyi; 4) złamań kości i urazów narządów; 5) nowotworów;									
	F.W2. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych wad wrodzonych i chorób wymagających leczenia zabiegowego u dzieci									
	F.W4. zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych oraz najczęstsze powikłania									
	F.W6. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji									
	F.W7. zasady leczenia pooperacyjnego z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym									
	F.W8. wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii									

	<p>F.W10. najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i dorosłych oraz zasady postępowania w tych stanach, w szczególności w:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sepsie; 2) wstrząsie; 3) krwotokach; 4) zaburzeniach wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych; 5) zatruciach; 6) oparzeniach, hipo- i hipertermii; 7) innych ostrych stanach pochodzenia: <ol style="list-style-type: none"> a) sercowo-naczyniowego, b) oddechowego, c) neurologicznego, d) nerkowego, e) onkologicznego i hematologicznego, f) diabetologicznego i endokrynologicznego, g) psychiatrycznego, h) okulistycznego, i) laryngologicznego, j) ginekologicznego, położniczego i urologicznego
	F.W12. zasady funkcjonowania zintegrowanego systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne
	F.W13. inwazyjne metody leczenia bólu
	<p>F.W17. problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób; 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych; 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących
	<p>F.W20. zagadnienia z zakresu neurologii i neurochirurgii, w szczególności przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób ośrodkowego układu nerwowego w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) obrzęku mózgu i jego następstw, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych; 2) innych postaci ciasnoty wewnątrzczaszkowej z ich następstwami; 3) urazów czaszkowo-mózgowych; 4) wad naczyniowych centralnego systemu nerwowego; 5) guzów nowotworowych centralnego systemu nerwowego; 6) chorób kręgosłupa i rdzenia kręgowego
	F.W23. zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu

Umiejętności: student potrafi	
	F.U1. umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym
	F.U2. założyć i zmienić jałowy opatrunek
	F.U3. ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny
	F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
	F.U5. rozpoznawać na podstawie badania radiologicznego najczęściej występujące typy złamań, szczególnie kości długich
	F.U7. unieruchomić kręgosłup szyjny i piersiowo-lędźwiowy po urazie
	F.U21. przekazywać niepomyślne wiadomości z wykorzystaniem wybranego protokołu, np.: 1) SPIKES: S (Setting – właściwe otoczenie), P (Perception – poznanie stanu wiedzy współ rozmówcy), I (Invitation/Information – zaproszenie do rozmowy / informowanie), K (Knowledge – przekazanie niepomyślnej informacji), E (Emotions and empathy – emocje i empatia), S (Strategy and summary – plan działania i podsumowanie), 2) EMPATIA: E (Emocje), M (Miejsce), P (Perspektywa pacjenta), A (Adekwatny język), T (Treść wiadomości), I (Informacje dodatkowe), A (Adnotacja w dokumentacji), 3) ABCDE: A (Advance preparation – przygotowanie do rozmowy), B (Build therapeutic environment – nawiązanie dobrego kontaktu z rodziną), C (Communicate well – przekazanie złej wiadomości, uwzględniając zasady komunikacji), D (Dealing with reactions – radzenie sobie z trudnymi emocjami), E (Encourage and validate emotions – prawo do okazywania emocji, przekierowanie ich i adekwatne reagowanie, dążące do zakończenia spotkania) – w tym wspierać rodzinę w procesie godnego umierania pacjenta i informować rodzinę o śmierci pacjenta
	F.U22. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta, a także stosować protokoły ATMIST, RSVP/ISBAR
Kompetencje społeczne: student jest gotów do	
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby

	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób									
Treści programowe	W ramach programu przedstawione zostaną następujące treści: podstawy anatomii i fizjologii układu nerwowego, wodogłowie, diagnostyka kliniczna i radiologiczna w neurochirurgii, postępowanie okołooperacyjne w neurochirurgii, zespoły cieśni i choroby krążka międzykręgowego oraz urazy nerwów obwodowych, podstawy neurotraumatologii, podstawy neuroonkologii z elementami neuropatologii oraz podstawy chorób naczyniowych układu nerwowego.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć									
Pediatria II	5		5	15					25	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	E.W3. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób występujących u dzieci oraz ich powikłań: 4) niedokrwistości, skaz krwotocznych, stanów niewydolności szpiku, chorób nowotworowych wieku dziecięcego, w tym guzów litych typowych dla wieku dziecięcego, pierwotnych i wtórnych niedoborów odporności									
	E.W5. zagadnienia upośledzenia umysłowego, zaburzeń zachowania, psychoz, uzależnień, zaburzeń ze spektrum autyzmu, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci									
	E.W6. podstawowe sposoby diagnostyki i terapii płodu									
	E.W9. zasady leczenia żywieniowego i płynoterapii w różnych stanach chorobowych									
	E.W14. rodzaje dostępow naczyniowych i ich zastosowanie, w szczególności w onkologii									
	E.W19. problematykę zachowań samobójczych									
	E.W20. specyfikę zaburzeń psychicznych i ich leczenia u dzieci, w tym nastoletnich									
	E.W21. objawy zaburzeń psychicznych w przebiegu chorób somatycznych, ich wpływ na przebieg choroby podstawowej i rokowanie oraz zasady ich leczenia									
	E.W23. regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego									
E.W24. zagadnienia z zakresu onkologii, w tym: 1) uwarunkowania genetyczne, środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych nowotworach i ich powikłaniach;										

<p>2) najczęstsze zespoły paranowotworowe i ich objawy kliniczne;</p> <p>3) podstawy wczesnego wykrywania nowotworów, zasady badań przesiewowych oraz działania profilaktyczne w onkologii;</p> <p>4) możliwości i ograniczenia współczesnego leczenia nowotworów (metody chirurgiczne, radioterapia i metody systemowe, w tym immunoterapia), wskazania do terapii komórkowych i genowych oraz leczenia celowanego i spersonalizowanego;</p> <p>5) powikłania wczesne i odległe leczenia onkologicznego;</p> <p>6) rolę leczenia wspomagającego, w tym żywieniowego;</p> <p>7) zasady organizacji opieki nad pacjentem onkologicznym, w tym poradnictwo genetyczne i opiekę wielodyscyplinarną;</p> <p>8) praktyczne aspekty statystyki w onkologii, w tym zasady interpretacji wyników badań klinicznych;</p> <p>9) najważniejsze skale i klasyfikacje stosowane w onkologii;</p> <p>11) zasady planowania postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej.</p>
<p>E.W25. zasady kwalifikowania do opieki paliatywnej oraz postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej, w tym w:</p> <p>1) leczeniu objawowym najczęstszych objawów somatycznych;</p> <p>2) postępowaniu w wyniszczeniu nowotworowym oraz w profilaktyce i leczeniu odleżyn;</p> <p>3) najczęstszych stanach nagłych w medycynie paliatywnej,</p>
<p>E.W26. zasady postępowania w opiece paliatywnej stosowane u pacjenta z cierpieniem wynikającym z poważnej choroby, w tym w stanie terminalnym</p>
<p>E.W27. klasyfikację bólu (ostry i przewlekły lub nocycceptywny, neuropatyczny i nocyplastyczny) i jego przyczyny, narzędzia oceny bólu oraz zasady jego leczenia farmakologicznego i nefarmakologicznego</p>
<p>E.W38. zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach</p>
<p>E.W40. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych</p>
<p>E.W42. wskazania do leczenia składnikami krwi oraz zasady ich podawania</p>
<p>D.W10. psychospołeczne konsekwencje choroby dla rodziny pacjenta (rodzina z chorym dzieckiem, w tym nastoletnim, dorosłym i osobą starszą)</p>
<p>D.W11. rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba</p>
<p>D.W16. prawa pacjenta oraz pojęcie dobra pacjenta</p>

	D.W17. filozofię opieki paliatywnej i jej znaczenie w kontekście opieki nad pacjentem na wszystkich etapach poważnej choroby i godnej śmierci
	Umiejętności: student potrafi
	E.U2. zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
	E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal(ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem))
	E.U6. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnopediatriczne; 2) neurologiczne; 3) układu mięśniowo-szkieletowego
	E.U8. przeprowadzać badania bilansowe, w tym zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia tętniczego krwi z danymi na siatkach centylowych oraz oceniać stopień zaawansowania dojrzewania
	E.U10. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dzieci, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) kaszel i odkrztuszanie; 3) duszność; 4) wydzielina z nosa i ucha; 5) zaburzenia oddawania moczu; 6) wysypka; 7) niedokrwistość; 8) zaburzenia odżywiania; 9) zaburzenia wzrastania; 10) drgawki i zaburzenia świadomości; 11) kołatanie serca; 12) omdlenie; 13) bóle kostno-stawowe; 14) obrzęki;

<p>15) limfadenopatia; 16) ból brzucha; 17) zaparcie i biegunka; 18) obecność krwi w stolcu; 19) odwodnienie; 20) żółtaczka; 21) sinica; 22) ból głowy; 23) zespół czerwonego oka</p>
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
<p>E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 2) różne formy terapii inhalacyjnej, i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta; 3) pomiar szczytowego przepływu wydechowego; 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych; 5) bezprzrządowe i przrządowe udrażnianie dróg oddechowych; 6) dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku; 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 18) badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST (Focussed Assessment with Sonography in Trauma) lub jego odpowiednika, i zinterpretować jego wynik;
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
E.U17. uczestniczyć w procesie godnego umierania pacjenta, wykorzystując potencjał opieki paliatywnej
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta

E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U24. zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej
E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”;
E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja))
D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego

	D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny										
	D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient’s perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end))										
	D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
Treści programowe	Celem przedmiotu jest omówienie zagadnień związanych z diagnozowaniem i leczeniem chorób oraz dolegliwości występujących u dzieci. W ramach przedmiotu prowadzone będzie nauczanie dotyczące chorób hematologicznych – niedokrwistości, skaz krwotocznych, stanów niewydolności szpiku, chorób nowotworowych wieku dziecięcego, w tym guzów litych oraz omówione zostaną zagadnienia związane z psychiatrią wieku dziecięcego.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Ginekologia i położnictwo z endokrynologią ginekologiczną			50	80						130	9
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	D.W6. pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu										
	D.W7. specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią)										
	D.W11. rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba)										

D.W15. pojęcie humanizmu w medycynie oraz główne pojęcia, teorie i zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych
D.W16. prawa pacjenta oraz pojęcie dobra pacjenta
D.W20. pojęcia bezpieczeństwa pacjenta i kultury bezpieczeństwa oraz ich aspekty: organizacyjny, komunikacyjny i zarządczy
E.W6. podstawowe sposoby diagnostyki i terapii płodu
E.W7. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: 4) chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder oraz guzów neuroendokrynnych, zespołów wielogruzołowych, różnych typów cukrzycy i zespołu metabolicznego, otyłości, dyslipidemii, hipoglikemii, nowotworów jajników, jąder i tarczycy, nowotworów neuroendokrynnych
E.W24. zagadnienia z zakresu onkologii, w tym: 1) uwarunkowania genetyczne, środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych nowotworach i ich powikłaniach; 3) podstawy wczesnego wykrywania nowotworów, zasady badań przesiewowych oraz działania profilaktyczne w onkologii; 4) możliwości i ograniczenia współczesnego leczenia nowotworów (metody chirurgiczne, radioterapia i metody systemowe, w tym immunoterapia), wskazania do terapii komórkowych i genowych oraz leczenia celowanego i spersonalizowanego; 5) powikłania wczesne i odległe leczenia onkologicznego; 9) najważniejsze skale i klasyfikacje stosowane w onkologii
F.W1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób wymagających leczenia zabiegowego u dorosłych: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej; 5) nowotworów
F.W3. podstawowe techniki zabiegowe klasyczne i małoinwazyjne
F.W4. zasady kwalifikowania do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych oraz najczęstsze powikłania
F.W5. najczęstsze powikłania nowoczesnego leczenia onkologicznego
F.W6. zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji

<p>F.W10. najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i dorosłych oraz zasady postępowania w tych stanach, w szczególności w:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sepsie; 2) wstrząsie; 3) krwotokach; 7) innych ostrych stanach pochodzenia: <p>j) ginekologicznego, położniczego i urologicznego</p>
<p>F.W15. funkcje rozrodcze kobiet, zaburzenia z nimi związane oraz postępowanie diagnostyczne oraz terapeutyczne dotyczące w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) cyklu miesięczkowego i jego zaburzeń; 2) ciąży; 3) porodu fizjologicznego, porodu patologicznego i położu; 4) zapaleń i nowotworów w obrębie narządów płciowych; 5) regulacji urodzeń i wspomaganie rozrodu; 6) menopauzy; 7) podstawowych metod diagnostyki i zabiegów ginekologicznych
<p>F.W17. problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych, 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących
<p>Umiejętności: student potrafi</p>
<p>E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym z osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta</p>
<p>E.U4. przeprowadzić ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego</p>
<p>E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 3) ginekologiczne</p>
<p>E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 5) wstrząs; 15) kołatanie serca; 17) nudności i wymioty, 19) ból brzucha; 23) wzdęcia i opór w jamie brzusznej; 24) niedokrwistość; 25) limfadenopatia; 26) zaburzenia oddawania moczu; 28) zaburzenia miesiączkowania; 31) ból głowy; 32) zawroty głowy; 38) odwodnienie i przewodnienie</p>

E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
F.U1. umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym
F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
F.U13. zastosować prawidłowe postępowanie medyczne w przypadku ciąży i porodu fizjologicznego zgodnie ze standardami opieki okołoporodowej
F.U14. rozpoznać najczęstsze objawy świadczące o nieprawidłowym przebiegu ciąży i porodu, zastosować i interpretować badania diagnostyczne, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku bólu brzucha, skurczów macicy, krwawienia z dróg rodnych, nieprawidłowej częstości bicia serca i ruchliwości płodu, nadciśnienia tętniczego
F.U15. dokonać detekcji i interpretacji czynności serca płodu
F.U16. rozpoznawać rozpoczynający się poród i objawy nieprawidłowego przebiegu porodu
F.U17. asystować przy porodzie fizjologicznym
F.U18 zastosować prawidłowe postępowanie medyczne w przypadku nieprawidłowego krwawienia z dróg rodnych, braku miesiączki, bólu w obrębie miednicy (zapalenie narządów miednicy mniejszej, ciąża ektopowa), zapalenia pochwy i sromu, chorób przenoszonych drogą płciową
F.U19. zastosować prawidłowe postępowanie medyczne w zakresie regulacji urodzeń
D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi)
D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny
D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end))
D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych
Kompetencje społeczne: student jest gotów do

	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych									
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta									
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta									
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby									
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych									
Treści programowe	Założeniem przedmiotu jest nauczenie studentów przeprowadzania wywiadu i badania klinicznego u kobiet ze schorzeniami narządu płciowego oraz rozpoznawanie, diagnozowanie i leczenie tych chorób. Kolejnym aspektem z zakresu położnictwa jest zapoznanie studentów z metodami planowania rodziny, rozpoznawania ciąży, jej fizjologicznego przebiegu oraz patologii mogących wikłać przebieg ciąży. Kształcenie obejmuje także nauczanie podstaw przebiegu porodu, możliwych komplikacji oraz sposobów postępowania w różnych sytuacjach klinicznych. Istotne znaczenie ma również zapoznanie studentów z funkcją rozrodczą kobiety, zaburzeniami tej funkcji oraz postępowaniem diagnostycznym i terapeutycznym w przypadku nieprawidłowości. Ponadto kształcenie obejmuje nauczenie studentów przeprowadzania wywiadu i badania klinicznego u pacjentek ze schorzeniami nowotworowymi narządu płciowego oraz rozpoznawanie, diagnozowanie i leczenie tych chorób.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć									
Medycyna paliatywna	14		6	10					30	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie									
	D.W8. psychospołeczne konsekwencje choroby ostrej i przewlekłej u dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych									
	D.W9. psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji dzieci, w tym nastoletnich, i dorosłych w sytuacjach nagłych i chorobach przewlekłych									
	D.W10. psychospołeczne konsekwencje choroby dla rodziny pacjenta (rodzina z chorym dzieckiem, w tym nastoletnim, dorosłym i osobą starszą)									
	D.W11. rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba)									

<p>E.W7. uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań:</p> <p>1) chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego (pierwotnego i wtórnego), nadciśnienia płucnego;</p> <p>2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy, rozstrzeni oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, gruźlicy, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego;</p> <p>3) chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego, nowotworów układu pokarmowego;</p> <p>4) chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder, oraz guzów neuroendokrynych, zespołów wieloguczołowych, różnych typów cukrzycy, zespołu metabolicznego, otyłości, dyslipidemii i hipoglikemii, nowotworów jajników, jąder i tarczycy, nowotworów neuroendokrynych;</p> <p>5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrego uszkodzenia nerek i przewlekłej choroby nerek we wszystkich stadiach oraz ich powikłań, chorób kłębuszków nerkowych (pierwotnych i wtórnych, w tym nefropatii cukrzycowej i chorób układowych) i chorób śródmiąższowych nerek, nadciśnienia nerkopochodnego, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego (górnego i dolnego odcinka), chorób nerek w okresie ciąży, nowotworów układu moczowego – nowotworów nerek, pęcherza moczowego, gruczołu krokowego;</p> <p>6) chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych i przewlekłych, szpiczaków, nowotworów mielo- i limfoproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, skaz krwotocznych, trombofilii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów;</p> <p>7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej (reumatoidalnego zapalenia stawów, wczesnego zapalenia stawów, tocznia rumieniowatego układowego, zespołu Sjögrena, sarkoidozy, twardziny układowej, idiopatycznych miopatii zapalnych), spondyloartropatii, krystalopatii, rumienia guzowatego, zapaleń stawów związanych z czynnikami infekcyjnymi, zapaleń naczyń oraz niezapalnych chorób stawów i kości (choroby zwyrodnieniowej, reumatyzmu tkanek miękkich, osteoporozy, fibromialgii), mięsaków tkanek miękkich i kości;</p> <p>9) zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych (stanów odwodnienia, stanów przewodnienia, zaburzeń gospodarki elektrolitowej, kwasicy i zasadowicy);</p>
<p>E.W9. zasady leczenia żywieniowego i płynoterapii w różnych stanach chorobowych</p>
<p>E.W25. zasady kwalifikowania do opieki paliatywnej oraz postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej, w tym w: 1) leczeniu objawowym najczęstszych objawów somatycznych; 2) postępowaniu</p>

w wyniszczeniu nowotworowym oraz w profilaktyce i leczeniu odleżyn; 3) najczęstszych stanach nagłych w medycynie paliatywnej
E.W26. zasady postępowania w opiece paliatywnej stosowane u pacjenta z cierpieniem wynikającym z poważnej choroby, w tym w stanie terminalnym
E.W27. klasyfikację bólu (ostry i przewlekły lub nocycyptywny, neuropatyczny i nocyplastyczny) i jego przyczyny, narzędzia oceny bólu oraz zasady jego leczenia farmakologicznego i nefarmakologicznego
E.W28. pojęcie niepełnosprawności
E.W29. rolę rehabilitacji medycznej i metody w niej stosowane
Umiejętności: student potrafi
E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne; 7) geriatryczne
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
E.U17. uczestniczyć w procesie godnego umierania pacjenta, wykorzystując potencjał opieki paliatywnej
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U24. zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione

E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”
E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)
Kompetencje społeczne: student jest gotów do
K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby

Treści programowe	W ramach wykładów z przedmiotu studentom zostaną przedstawione następujące zagadnienia: filozofia i cele medycyny paliatywnej oraz zasady organizacji opieki paliatywnej, zasady opieki holistycznej nad pacjentami u kresu życia, ból u pacjentów z chorobą nowotworową – epidemiologia, patomechanizm, klasyfikacja, ocena i zasady farmakoterapii, rozpoznawania i leczenie objawów ze strony przewodu pokarmowego u pacjentów z zaawansowaną chorobą nowotworową, zasady żywienia w opiece paliatywnej, rozpoznawanie i leczenie objawów psychicznych i somatycznych w poszczególnych etapach choroby nowotworowej, dializoterapia w aspekcie długoterminowej opieki paliatywnej. Seminaria poświęcone będą z kolei zasadom rozpoznawania i leczenia bólu u pacjentów z chorobą nowotworową, zasadom rozpoznawania i leczenia objawów psychicznych i somatycznych w poszczególnych etapach choroby nowotworowej oraz zagadnieniom i aspektom etycznym opieki paliatywnej.											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć											
Rehabilitacja			10	20						30		1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie											
	B.W8. fizyczne podstawy wybranych technik terapeutycznych											
	B.W21. procesy zachodzące podczas starzenia się organizmu i zmiany w funkcjonowaniu narządów związane ze starzeniem											
	C.W40. przyczyny i konsekwencje niewłaściwego odżywiania, w tym długotrwałego niedostatecznego i nadmiernego spożywania pokarmów i stosowania niezbilansowanej diety oraz zaburzenia trawienia i wchłaniania											
	E.W10. przebieg i objawy procesu starzenia się organizmu oraz zasady całościowej oceny geriatrycznej i opieki interdyscyplinarnej w odniesieniu do osób starszych											
	E.W13. podstawowe zasady organizacji opieki nad osobą starszą i obciążenia opiekuna osoby starszej											
	E.W15. podstawowe zespoły objawów neurologicznych											
	E.W28. pojęcie niepełnosprawności											
	E.W29. rolę rehabilitacji medycznej i metody w niej stosowane											
	E.W30. wskazania do rehabilitacji medycznej w najczęstszych chorobach E.W38. zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach											

Umiejętności: student potrafi	
	A.U3. wyjaśniać anatomiczne podstawy badania przedmiotowego
	A.U4. wnioskować o relacjach między strukturami anatomicznymi na podstawie przyżyciowych badań diagnostycznych, w szczególności z zakresu radiologii
	B.U1. wykorzystywać znajomość praw fizyki do wyjaśnienia wpływu czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne i promieniowanie jonizujące, na organizm człowieka
	B.U7. wykonywać proste testy czynnościowe oceniające funkcjonowanie organizmu człowieka jako układu regulacji stabilnej (testy obciążeniowe i wysiłkowe) i interpretować dane liczbowe dotyczące podstawowych zmiennych fizjologicznych
	B.U10. klasyfikować metodologię badań naukowych, w tym rozróżniać badania eksperymentalne i obserwacyjne wraz z ich podtypami, szeregować je według stopnia wiarygodności dostarczanych wyników oraz prawidłowo oceniać siłę dowodów naukowych
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
	E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne; 2) neurologiczne; 4) układu mięśniowo-szkieletowego; 7) geriatryczne
	E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
	E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
	E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
	E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
	E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
	E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
	E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować

E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej
E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”
E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)
Kompetencje społeczne: student jest gotów do
K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby

	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych										
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
Treści programowe	W ramach zajęć nastąpi zapoznanie z anatomicznymi podstawami wybranych chorób z zakresu ortopedii, neurologii, reumatologii, kardiologii. Przedstawione również zostaną zadania i formy kompleksowej rehabilitacji wykorzystywane w leczeniu ww. zakresów schorzeń.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Transplantologia	10		10	20						40	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	E.W38. zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach										
	E.W39. rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań										
	E.W40. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych										
	E.W41. wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej										
	E.W42. wskazania do leczenia składnikami krwi oraz zasady ich podawania										
	F.W21. zasady promocji dawstwa tkanek i komórek, wskazania do przeszczepienia narządów ukrwionych, tkanek i komórek krwiotwórczych, powikłania leczenia oraz zasady opieki długoterminowej po przeszczepieniu										
	F.W22. stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z wytycznymi określonymi dla danej choroby										
	F.W23. zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu										
	Umiejętności: student potrafi										
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	E.U4. przeprowadzić ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego										
	E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne										

E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U16. stwierdzić zgon pacjenta
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej
E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”;
E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole

	E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
	E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
	E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)
	F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób
Treści programowe	W ramach przedmiotu omówieniu podlegały będą następujące zagadnienia: podstawy immunologiczne odpowiedzi na przeszczep allogenny, zasady alokacji komórek, tkanek i narządów, kwalifikacja dawcy do pobrania komórek, tkanek i narządów, przeszczepianie nerek, trzustki, nerki z trzustką, przeszczepianie wątroby, przeszczepianie serca, przeszczepianie płuc, przeszczepy wielonarządowe, przeszczepianie szpiku i komórek macierzystych pobranych z krwi, zasady leczenia immunosupresyjnego po przeszczepieniu komórek, tkanek i narządów, powikłania infekcyjne po przeszczepieniu komórek, tkanek i narządów oraz aspekty prawne przeszczepiania komórek, tkanek i narządów.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć

Geriatrya	10			20						30	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	E.W10. przebieg i objawy procesu starzenia się organizmu oraz zasady całościowej oceny geriatrycznej i opieki interdyscyplinarnej w odniesieniu do osób starszych										
	E.W11. odrębności w objawach klinicznych, diagnostyce i terapii najczęstszych chorób występujących u osób starszych										
	E.W12. zagrożenia związane z hospitalizacją osób starszych										
	E.W13. podstawowe zasady organizacji opieki nad osobą starszą i obciążenia opiekuna osoby starszej										
	E.W20. specyfikę zaburzeń psychicznych i ich leczenia u dzieci, w tym nastoletnich, oraz osób starszych										
	E.W21. objawy zaburzeń psychicznych w przebiegu chorób somatycznych, ich wpływ na przebieg choroby podstawowej i rokowanie oraz zasady ich leczenia										
	E.W39. rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań										
	E.W40. możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych										
	Umiejętności: student potrafi										
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	E.U3. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem)										
	E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 7) geriatryczne										
	E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych										
	E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej										
	E.U16. stwierdzić zgon pacjenta										
	E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa										
E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej											

E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U24. zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej
E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”
E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
E.U32. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta
E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta

	<p>E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)</p>
	<p>Kompetencje społeczne: student jest gotów do</p>
	<p>K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych</p>
	<p>K_K2. kierowania się dobrem pacjenta</p>
	<p>K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta</p>
	<p>K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby</p>
<p>Treści programowe</p>	<p>W ramach wykładów przedstawione zostaną następujące zagadnienia: teorie starzenia, starzenie narządów i układów, epidemiologia, problemy prawne, instytucjonalizacja, całościowa ocena geriatryczna, zespół kruchości, niedożywienie, żywienie w wieku podeszłym i współistniejących schorzeniach, zespoły otępienne oraz depresja, choroba Parkinsona i problemy neurologiczne.</p> <p>W ramach ćwiczeń szczegółowo omówione zostaną następujące zagadnienia: pacjent niedożywiony w wieku podeszłym, pacjent z niewydolnością nerek i nadciśnieniem tętniczym w wieku podeszłym, dializoterapia w wieku podeszłym, pacjent z cukrzycą i niewydolnością serca wieku podeszłym, pacjent z nawracającymi infekcjami w wieku podeszłym, pacjent z zaburzeniami hematologicznymi w wieku podeszłym, pacjent z otępieniem i zaburzeniami psychicznymi w wieku podeszłym, ocena geriatryczna, zespół kruchości, sposoby żywienia, zespół otępienny, choroba Parkinsona, problemy psychiatryczne i neurologiczne, cukrzyca, problemy kardiologiczne i nadciśnienie tętnicze w wieku podeszłym, niewydolność nerek, problem leczenia nerkozastępczego w wieku podeszłym, choroby przewodu pokarmowego, problemy hematologiczne w geriatric, zaburzenia immunologiczne w wieku podeszłym, szczepienia, choroby skóry, laryngologiczne, okulistyczne i inne w wieku podeszłym, leki w wieku podeszłym, problem polipragmazji, stany nagłe w geriatric oraz rehabilitacja w wieku podeszłym.</p>
<p>Sposoby weryfikacji efektów uczenia się</p>	<p>egzamin pisemny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć, opracowanie ustne przypadku</p>

Farmakologia kliniczna i toksykologia	10			20						30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	C.W28. poszczególne grupy produktów leczniczych, ich mechanizmy i efekty działania, podstawowe wskazania i przeciwwskazania oraz podstawowe parametry farmakokinetyczne i farmakodynamiczne										
	C.W29. uwarunkowania fizjologiczne i chorobowe wchłaniania, metabolizmu i eliminacji leków przez organizm człowieka										
	C.W30. podstawowe zasady farmakoterapii z uwzględnieniem jej skuteczności i bezpieczeństwa, konieczności indywidualizacji leczenia, w tym wynikającej z farmakogenetyki										
	C.W31. ważniejsze działania niepożądane leków, interakcje i problem polipragmazji										
	C.W32. problem lekooporności, w tym lekooporności wielolekowej, oraz zasady racjonalnej antybiotykoterapii										
	C.W33. możliwości i rodzaje terapii biologicznej, komórkowej, genowej i celowanej w określonych chorobach										
	C.W34. podstawowe pojęcia z zakresu toksykologii ogólnej										
	C.W35. grupy leków, których nadużywanie może prowadzić do zatruć										
	C.W36. objawy najczęściej występujących ostrych zatruć wybranymi grupami leków, alkoholami oraz innymi substancjami psychoaktywnymi, grzybami oraz metalami ciężkimi										
	C.W37. podstawowe zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w zatruciach										
	E.W8. zasady farmakoterapii u pacjentów z niewydolnością nerek i leczenia nerkozastępczego										
	E.W9. zasady leczenia żywieniowego i płynoterapii w różnych stanach chorobowych										
	Umiejętności: student potrafi										
	C.U9. dobierać leki w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w organizmie człowieka i w poszczególnych narządach										
	C.U10. projektować schematy racjonalnej chemioterapii zakażeń – empirycznej i celowanej										
	C.U11. przygotowywać zapisy form recepturowych wybranych substancji leczniczych oraz wystawiać recepty, w tym e-recepty, zgodnie z przepisami prawa										
C.U12. poszukiwać wiarygodnych informacji o produktach leczniczych, ze szczególnym uwzględnieniem charakterystyki produktów leczniczych (ChPL) oraz baz danych											
C.U13. szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w stanach niewydolności wątroby i nerek oraz zapobiegać zatruciom lekami											
Kompetencje społeczne: student jest gotów do											

	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
Treści programowe	W ramach przedmiotu omówione zostaną podstawowe terminy i mechanizmy działania różnych grup leków, w tym ich metabolizm i eliminacja; główne grupy środków leczniczych; działania niepożądane; najczęstsze zatrucia, ich objawy i postępowanie oraz diagnostyka zatruc.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium pisemne, egzamin pisemny										
Projekt badawczy Science Based Medicine 5 – badania własne studentów z wybranych aspektów medycyny*							30			30	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	B.W26. zasady prowadzenia badań naukowych służących rozwojowi medycyny										
	D.W19. podstawy medycyny opartej na dowodach										
	Umiejętności: student potrafi										
	B.U8. korzystać z medycznych baz danych oraz właściwie interpretować zawarte w nich informacje potrzebne do rozwiązywania problemów z zakresu nauk podstawowych i klinicznych										
	B.U9. dobrać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne i posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników										
	D.U5. krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										

	K_K12. sprawnej organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów oraz krytycznej oceny stopnia zaawansowania w osiągnięciu założonych celów											
	K_K13. uczenia się przez całe życie, w tym korzystania z najnowszej literatury fachowej (także obcojęzycznej) oraz z rad ekspertów											
Treści programowe	<p>Studenci realizują w kilkusobowych grupach własny projekt badawczy w ramach grupy zajęć do wyboru lub w ramach pracy naukowej w zespole badawczym Uniwersytetu Warszawskiego. Temat projektu i organizacja pracy badawczej są określane przez prowadzącego zajęcia, który sprawuje opiekę nad projektem. Z projektu sporządzany jest raport, którego abstrakt jest przesyłany na Konferencję Naukową Studentów Kierunku Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Projekt ma charakter interdyscyplinarny i dotyczy dyscyplin: nauki biologiczne, nauki chemiczne, nauki fizyczne, nauki prawne, psychologia lub socjologia – w obszarze badawczym, gdzie co najmniej jedna z tych dyscyplin zazębia się z dyscypliną nauki medyczne. Opiekunem projektu jest nauczyciel akademicki Uniwersytetu Warszawskiego posiadający dorobek naukowy w takim obszarze. Konferencja Naukowa Studentów Kierunku Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego jest organizowana na Wydziale Medycznym jako forum wymiany wyników z projektów badawczych realizowanych przez studentów lat IV-V kierunku lekarskiego. Sugerowanym terminem konferencji jest dzień w ostatnim tygodniu zajęć dydaktycznych w semestrze letnim. Komitet organizacyjny i rada programowa konferencji są powoływane przez radę dydaktyczną właściwą dla kierunku lekarskiego. Każdy projekt badawczy jest prezentowany w formie plakatu podczas specjalnie zorganizowanej sesji. Obowiązkiem studentów realizujących PB SBM 4-5 jest przesłanie abstraktów raportów projektów w wyznaczonym przez radę programową terminie i wskazanie osoby prezentującej. Wybrane przez radę programową abstrakty, ocenione co najmniej na ocenę bardzo dobrą, są kierowane do sesji wystąpień studenckich. abstrakt projektu badawczego, prezentacja projektu badawczego, odpowiedzi udzielane w trakcie sesji naukowej</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się												
Zajęcia do wyboru z oferty przeznaczony dla studentów kierunku lekarskiego											15	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie											
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta											
	Umiejętności: student potrafi											
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta											
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do											

	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
Treści programowe	Treść oraz forma zajęć zależna jest od tego, jakie zajęcia wybierze student.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
Przedmioty ogólnouniwersyteckie, w tym zajęcia dotyczące humanizacji medycyny**										min. 30	3
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Wiedza: student zna i rozumie										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Umiejętności: student potrafi										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
Treści programowe	Zajęcia wybierane samodzielnie przez studentów z puli zajęć ogólnouniwersyteckich oferowanych przez Uniwersytet Warszawski.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	w zależności od zajęć wybranych przez studenta										
Praktyki zawodowe w zakresie pediatrii								60		60	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	E.U2. zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	E.U6. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnopediatryczne; 2) neurologiczne; 3) układu mięśniowo-szkieletowego; 4) okulistyczne; 5) otolaryngologiczne										

E.U10. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dzieci, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) kaszel i odkrztuszanie; 3) duszność; 4) wydzielina z nosa i ucha; 5) zaburzenia oddawania moczu; 6) wysypka; 7) niedokrwistość; 8) zaburzenia odżywiania; 9) zaburzenia wzrastania; 10) drgawki i zaburzenia świadomości; 11) kołatanie serca; 12) omdlenie; 13) bóle kostno-stawowe; 14) obrzęki; 15) limfadenopatia; 16) ból brzucha; 17) zaparcie i biegunka; 18) obecność krwi w stolcu; 19) odwodnienie; 20) żółtaczką; 21) sinica; 22) ból głowy; 23) zespół czerwonego oka
E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 2) różne formy terapii inhalacyjnej, i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta; 3) pomiar szczytowego przepływu wydechowego; 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych; 5) bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych; 6) dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku; 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włóścikowej; 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych; 10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny; 11) założenie zgłębnika żołądkowego; 12) wlewkę doodbytniczą; 13) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy, i zinterpretować jego wynik; 14) defibrylację, kardiowersję elektryczną i elektrostymulację zewnętrzną; 15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”
Kompetencje społeczne: student jest gotów do
K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K_K2. kierowania się dobrem pacjenta

	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych										
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych										
	K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji										
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji										
	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym										
	K_K10. formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej										
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
Treści programowe	W ramach praktyk studenci poznają zasad organizacji pracy i przepisów sanitarno-epidemiologicznych obowiązujących w oddziale dziecięcym oraz powiązań organizacyjnych oddziału z leczeniem otwartym, przeprowadzają wywiad z dzieckiem i jego rodziną, poznają zasady żywienia zdrowego i chorego dziecka, oceniają stan dziecka i jego psychomotoryczny rozwój, doskonałą umiejętność badania fizykalnego dziecka. Dodatkowo studenci zapoznają się ze stanami bezpośredniego zagrożenia życia dziecka, pogłębiają umiejętności właściwego rozpoznawania i różnicowania najczęstszych chorób u dzieci ze szczególnym uwzględnieniem oceny stopnia nawodnienia i równowagi kwasowo – zasadowej, doskonałą umiejętność właściwej interpretacji wyników badań laboratoryjnych. Ponadto wykonują pod nadzorem lekarza proste zabiegi np.: pobieranie materiału do badań diagnostycznych, kaniulacja żył obwodowych, podłączenie wlewu kroplowego, wykonywanie wstrzyknieć. Biorą również udział w obchodach lekarskich i zapoznają się z zasadami prowadzenia dokumentacji medycznej oraz uczestniczą w konsultacjach wielospecjalistycznych.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	kolokwium pisemne, dziennik praktyk, opinia opiekuna praktyk										
Praktyki zawodowe w zakresie ginekologii i położnictwa								60		60	2
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym z osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										

E.U4. przeprowadzić ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego
E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 3) ginekologiczne
E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 5) wstrząs; 15) kołatanie serca; 17) nudności i wymioty); 19) ból brzucha; 23) wzdęcia i opór w jamie brzusznej; 24) niedokrwistość; 25) limfadenopatia; 26) zaburzenia oddawania moczu; 28) zaburzenia miesiączkowania; 31) ból głowy; 32) zawroty głowy; 38) odwodnienie i przewodnienie
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
E.U14. wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 6) dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku; 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych; 10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny
E.U15. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa
F.U1. umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym
F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
F.U13. zastosować prawidłowe postępowanie medyczne w przypadku ciąży i porodu fizjologicznego zgodnie ze standardami opieki okołoporodowej
F.U14. rozpoznać najczęstsze objawy świadczące o nieprawidłowym przebiegu ciąży i porodu, zastosować i interpretować badania diagnostyczne, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku bólu brzucha, skurczów macicy, krwawienia z dróg rodnych, nieprawidłowej częstości bicia serca i ruchliwości płodu, nadciśnienia tętniczego
F.U15. dokonać detekcji i interpretacji czynności serca płodu
F.U16. rozpoznawać rozpoczynający się poród i objawy nieprawidłowego przebiegu porodu
F.U17. asystować przy porodzie fizjologicznym

	F.U18 zastosować prawidłowe postępowanie medyczne w przypadku nieprawidłowego krwawienia z dróg rodnych, braku miesiączki, bólu w obrębie miednicy (zapalenie narządów miednicy mniejszej, ciąża ektopowa), zapalenia pochwy i sromu, chorób przenoszonych drogą płciową
	F.U19. zastosować prawidłowe postępowanie medyczne w zakresie regulacji urodzeń
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
Treści programowe	<p>W ramach praktyk studenci utrwalają znajomość i stosują się do zasad aseptyki i antyseptyki w oddziale ginekologicznym, patologii ciąży, sali porodowej, oddziale położniczym, zdobywają umiejętności zachowania się i poruszania w bloku operacyjnym oraz przygotowania pola operacyjnego. Asystują również przy cięciu cesarskim lub operacji ginekologicznej, przeprowadzają wywiad z pacjentką ciężarną lub z patologią narządu rodowego, uczą się interpretacji wyników badania fizykalnego ciężarnej (ciśnienie tętnicze krwi, czynność serca matki i płodu) oraz wyników badań laboratoryjnych, świadczących o patologiach ciąży. Ćwiczą umiejętność rozpoznawania objawów podmiotowych i przedmiotowych, świadczących o nieprawidłowym przebiegu ciąży (nieprawidłowe krwawienia, czynność skurczowa macicy). Uczą się oceny zapisu KTG, uczą się przyjęcia rodzącej do sali porodowej, zapoznania się z odpowiednią dokumentacją, oraz pogłębiają wiedzę na temat przygotowania pacjentki do porodu. Dodatkowo obserwują poród oraz prowadzą porodu pod nadzorem lekarza, prowadzą dokumentacji przebiegu porodu, z uwzględnieniem najważniejszych parametrów świadczących o stanie matki i płodu. Asystują przy porodzie fizjologicznym pod ścisłym nadzorem położnej i lekarza. Uczą się szycia krocza, dokonywania oceny łożyska po porodzie. Obserwują pacjentki we wczesnym połogu, ze zwrócenie szczególnej uwagi na stany zagrożenia, obserwują pacjentek we wczesnym okresie pooperacyjnym i prowadzą pod nadzorem lekarza karty obserwacji. Ponadto praktycznie uczą się o zaleceniach, wskazaniach i przeciwwskazaniach do stosowania metod antykoncepcji, pogłębiają umiejętności właściwego rozpoznawania i różnicowania najczęstszych schorzeń ginekologicznych. Biorą udział w obchodach lekarskich i zapoznają się z zasadami prowadzenia dokumentacji choroby oraz wykonują pod nadzorem lekarza lub położnej proste zabiegi u ciężarnej lub chorej z patologią narządu rodowego (np.: pomiar temperatury ciała, pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego krwi, pobieranie materiału</p>

	do badań diagnostycznych, kaniulacja żył obwodowych, pobieranie krwi obwodowej żyłnej, podłączenie wlewu kroplowego, wykonywanie wstrzyknięć dożylnych, domięśniowych i podskórnych, cewnikowanie pęcherza moczowego).
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	dziennik praktyk, opinia opiekuna praktyk

* Student zobowiązany jest do realizacji co najmniej jednego projektu badawczego w trakcie trwania studiów.

** Student zobowiązany jest do zrealizowania zajęć ogólnouniwersyteckich do 5 roku studiów.

Łączna liczba punktów ECTS (w roku): 61

Łączna liczba godzin zajęć (w roku): 1060

Rok studiów: szósty

Przedmioty (zajęcia lub grupy zajęć)	Forma zajęć – liczba godzin								Razem: liczba godzin zajęć	Razem: punkty ECTS	
	Wykład	Konwersatorium	Seminarium	Ćwiczenia	Laboratorium	Warsztaty	Projekt	Praktyki			Inne
Symulacje medyczne i przygotowanie do egzaminu OSCE II				25						25	1
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	A.U4. wnioskować o relacjach między strukturami anatomicznymi na podstawie przyżyciowych badań diagnostycznych, w szczególności z zakresu radiologii										
	C.U6. interpretować wyniki badań mikrobiologicznych										
	C.U7. powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami oznaczeń laboratoryjnych w celu ustalenia rozpoznania w najczęstszych chorobach dorosłych i dzieci										
	D.U7. rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania										
	D.U8. rozpoznawać własne emocje i kierować nimi w relacjach z innymi osobami w celu efektywnego wykonywania pracy mimo własnych reakcji emocjonalnych										
	D.U9. opisywać i krytycznie oceniać własne zachowanie oraz sposób komunikowania się, uwzględniając możliwość alternatywnego zachowania										
	D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi)										
D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego											

D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny
D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – <i>4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end)</i>)
D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych
E.U1. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
E.U4. przeprowadzić ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego
E.U5. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: <ol style="list-style-type: none"> 1) ogólnointernistyczne; 2) neurologiczne; 3) ginekologiczne; 4) układu mięśniowo-szkieletowego; 5) okulistyczne; 6) otolaryngologiczne; 7) geriatryczne
E.U9. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku wybranych objawów
E.U10. rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dzieci, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku wybranych objawów
E.U11. rozpoznawać objawy ryzykownego i szkodliwego używania alkoholu oraz problemowego używania innych substancji psychoaktywnych, objawy uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych i proponować prawidłowe postępowanie terapeutyczne oraz medyczne
E.U12. rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych
E.U18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa

E.U19. planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej
E.U20. udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia
E.U21. prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb
E.U22. zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta
E.U23. prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej
E.U24. zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione
E.U25. przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować
E.U26. podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta
E.U27. komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności
E.U28. identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej
E.U29. identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”
E.U30. stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole
E.U31. przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole
E.U33. omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta
E.U34. stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania):

	<p>1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia));</p> <p>2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja))</p>
	F.U4. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
	F.U5. rozpoznawać na podstawie badania radiologicznego najczęściej występujące typy złamań, szczególnie kości długich
	F.U9. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (<i>Basic Life Support</i> , BLS) u noworodków i dzieci zgodnie z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (<i>European Resuscitation Council</i> , ERC);
	F.U10. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u noworodków (<i>Newborn Life Support</i> , NLS) i dzieci (<i>Pediatric Advanced Life Support</i> , PALS) zgodnie z wytycznymi ERC
	F.U11. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne BLS u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC
	F.U13. zastosować prawidłowe postępowanie medyczne w przypadku ciąży i porodu fizjologicznego zgodnie ze standardami opieki okołoporodowej
	F.U14. rozpoznać najczęstsze objawy świadczące o nieprawidłowym przebiegu ciąży i porodu, zastosować i interpretować badania diagnostyczne, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku bólu brzucha, skurczów macicy, krwawienia z dróg rodnych, nieprawidłowej częstości bicia serca i ruchliwości płodu, nadciśnienia tętniczego
	F.U16. rozpoznać rozpoczynający się poród i objawy nieprawidłowego przebiegu porodu
	F.U18. zastosować prawidłowe postępowanie medyczne w przypadku nieprawidłowego krwawienia z dróg rodnych, braku miesiączki, bólu w obrębie miednicy (zapalenie narządów miednicy mniejszej, ciąża ektopowa), zapalenia pochwy i sromu, chorób przenoszonych drogą płciową
	F.U19. zastosować prawidłowe postępowanie medyczne w zakresie regulacji urodzeń;
	<p>F.U21. przekazywać niepomyślne wiadomości z wykorzystaniem wybranego protokołu, np.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) SPIKES: S (<i>Setting</i> – właściwe otoczenie), P (<i>Perception</i> – poznanie stanu wiedzy współ rozmówcy), I (<i>Invitation/Information</i> – zaproszenie do rozmowy / informowanie), K (<i>Knowledge</i> – przekazanie niepomyślnej informacji), E (<i>Emotions and empathy</i> – emocje i empatia), S (<i>Strategy and summary</i> – plan działania i podsumowanie),

	<p>2) EMPATIA: E (Emocje), M (Miejsce), P (Perspektywa pacjenta), A (Adekwatny język), T (Treść wiadomości), I (Informacje dodatkowe), A (Adnotacja w dokumentacji),</p> <p>3) ABCDE: A (<i>Advance preparation</i> – przygotowanie do rozmowy), B (<i>Build therapeutic environment</i> – nawiązanie dobrego kontaktu z rodziną), C (<i>Communicate well</i> – przekazanie złej wiadomości, uwzględniając zasady komunikacji), D (<i>Dealing with reactions</i> – radzenie sobie z trudnymi emocjami), E (<i>Encourage and validate emotions</i> – prawo do okazywania emocji, przekierowanie ich i adekwatne reagowanie, dążące do zakończenia spotkania) – w tym wspierać rodzinę w procesie godnego umierania pacjenta i informować rodzinę o śmierci pacjenta</p>
	<p>F.U22. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta, a także stosować protokoły ATMIST, RSVP/ISBAR</p>
	<p>G.U5. wyjaśniać osobom korzystającym ze świadczeń zdrowotnych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń</p>
	<p>G.U6. wystawiać zaświadczenia lekarskie i orzeczenia lekarskie, sporządzać opinie dla pacjenta, uprawnionych organów i podmiotów, sporządzać i prowadzić dokumentację medyczną (w postaci elektronicznej i papierowej) oraz korzystać z narzędzi i usług informacyjnych oraz komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie)</p>
	<p>G.U7. rozpoznać podczas badania pacjenta zachowania i objawy wskazujące na możliwość wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie</p>
	<p>G.U8. postępować w sposób umożliwiający zapobieganie zdarzeniom niepożądanym oraz zapewniający zachowanie jakości w ochronie zdrowia i bezpieczeństwa pacjenta, monitorować występowanie zdarzeń niepożądanych i reagować na nie, informować o ich występowaniu i analizować ich przyczyny</p>
	<p>H.U1. wykonać pomiar i ocenić podstawowe funkcje życiowe (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorować je z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru</p>
	<p>H.U2. wykonywać bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych</p>
	<p>H.U3. wykonać pomiar szczytowego przepływu wydechowego;</p>
	<p>H.U4. pobrać i zabezpieczyć krew i inny materiał biologiczny do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych</p>
	<p>H.U5. wykonać dożylny, domięśniowy i podskórny podanie leku</p>
	<p>H.U6. wykonywać różne formy terapii inhalacyjnej i dokonać doboru inhalatora odpowiednio do sytuacji klinicznej</p>
	<p>H.U7. pobrać krew tętniczną i arterializowaną krew włośniczkową</p>
	<p>H.U8. wykonywać testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru</p>
	<p>H.U9. pobrać wymazy do badań mikrobiologicznych i cytologicznych</p>

H.U10. wykonać cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny
H.U11. założyć zgłębnik żołądkowy
H.U12. wykonać wlewkę doodbytniczą
H.U13. wykonać zabiegi opłucnowe: punkcję i odbarczenie odmy;
H.U14. wykonać standardowy elektrokardiogram spoczynkowy i zinterpretować jego wynik
H.U15. wykonać defibrylację, kardiowersję elektryczną, elektrostymulację zewnętrzną
H.U16. umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagających jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym
H.U17. założyć i zmienić jałowy opatrunek
H.U18. ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny
H.U19. zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne
H.U20. doraźnie unieruchomić kończynę, w tym wybrać rodzaj unieruchomienia w typowych sytuacjach klinicznych oraz skontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego
H.U21. unieruchomić kręgosłup szyjny i piersiowo-lędźwiowy po urazie
H.U22. wykonać tamponadę przednią nosa
H.U23. wykonać badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST lub jego odpowiednika i zinterpretować jego wynik
H.U24. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
H.U25. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
H.U26. zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
H.U27. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE
H.U28. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej
H.U29. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej
H.U30. przekazać niepomyślnie wiadomości z wykorzystaniem wybranego protokołu (np. SPIKES, EMPATIA, ABCDE), w tym wspierać rodzinę w procesie godnego umierania pacjenta oraz poinformować rodzinę o śmierci pacjenta

H.U31. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji, uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta oraz stosować protokoły ATMIST, RSVP/ISBAR
H.U32. przeprowadzić badanie psychiatryczne pacjenta i ocenić jego stan psychiczny
H.U33. stwierdzić zgon pacjenta
H.U34. przeprowadzać badania bilansowe, w tym zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia tętniczego krwi z danymi na siatkach centylowych oraz oceniać stopień zaawansowania dojrzewania
H.U35. kwalifikować pacjenta do szczepień ochronnych
H.U36. wykonywać tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych
H.U37. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (BLS) u noworodków i dzieci zgodnie z wytycznymi ERC
H.U38. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u noworodków (NLS) i dzieci (PALS) zgodnie z wytycznymi ERC
H.U39. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (BLS) u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC
H.U40. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne (ALS) u dorosłych zgodnie z wytycznymi ERC
H.U41. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
H.U42. rozpoznawać stany okulistyczne wymagające pilnej pomocy specjalistycznej i udzielić wstępnej pomocy przedszpitalnej w przypadkach urazów fizycznych i chemicznych oka
H.U43. dokonać detekcji i interpretacji czynności serca płodu
H.U44. wykonywać czynności, asystując przy porodzie fizjologicznym
Kompetencje społeczne: student jest gotów do
K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym

	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
Treści programowe	Celem przedmiotu jest przygotowanie studenta do obiektywnego ustrukturyzowanego egzaminu klinicznego poprzez przeprowadzenie symulacji łączących problematykę kliniczną i utrwalenie efektów uczenia się osiągniętych w ramach wcześniejszych ćwiczeń z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii, chirurgii ogólnej, chirurgii onkologicznej, ortopedii z traumatologią, medycyny ratunkowej, ginekologii i położnictwa, urologii, otorynolaryngologii, okulistyki, neurochirurgii, transplantologii, diagnostyki obrazowej, medycyny sądowej, pediatrii, chorób wewnętrznych, neurologii, geriatry, psychiatrii, onkologii, medycyny rodzinnej, chorób zakaźnych, farmakologii klinicznej.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin OSCE II										
Medycyna rodzinna				60						60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	H.U1. wykonać pomiar i ocenić podstawowe funkcje życiowe (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorować je z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru										
	H.U3. wykonać pomiar szczytowego przepływu wydechowego										
	H.U4. pobrać i zabezpieczyć krew i inny materiał biologiczny do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych										
	H.U5. wykonać dożylny, domięśniowy i podskórny podanie leku										
	H.U8. wykonywać testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru										
	H.U25. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	H.U26. zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	H.U27. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE										
	H.U28. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej										
	H.U29. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej										
H.U33. stwierdzić zgon pacjenta											

	H.U34. przeprowadzać badania bilansowe, w tym zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia tętniczego krwi z danymi na siatkach centylowych oraz oceniać stopień zaawansowania dojrzewania
	H.U35. kwalifikować pacjenta do szczepień ochronnych
	D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);
	D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
	D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end));
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
Treści programowe	<p>Celem kształcenia w zakresie Medycyny Rodzinnej jest zapoznanie studentów ze specyfiką pracy lekarza rodzinnego i szczególnym umiejscowieniem tej dyscypliny medycznej w Polskim systemie opieki zdrowotnej. W tym przede wszystkim zapoznanie z pryncypiami tej dziedziny, takimi jak: zapewnienie ciągłości i wszechstronności opieki medycznej ze zwróceniem szczególnej uwagi na dominację działań prewencyjnych, optymalna koordynacja opieki medycznej i zapewnienie tej opieki w kontekście środowiska rodzinnego. Zapoznanie z zasadami profilaktyki, diagnozowania i postępowania terapeutycznego w warunkach podstawowej opieki zdrowotnej ze szczególnym zwróceniem uwagi na specyficzne problemy pediatryczne, wieku dorosłego, problemy geriatryczne w aspekcie środowiska zamieszkania, pracy i rodziny. Profilaktyka i wczesne wykrywanie chorób cywilizacyjnych i nowotworowych. Kształtowanie kompetencji społecznych przyszłych lekarzy niezbędnych do wykonywania zawodu lekarza, w tym przypadku lekarza rodzinnego w jak najszerszym spectrum tzw. holistycznego podejścia do problemów zdrowotnych w ich wymiarze fizycznym, psychologicznym, społecznym, kulturowym i egzystencjalnym.</p> <p>Nauka praktycznych aspektów wykonywania zawodu w tym doskonalenie umiejętności badania podmiotowego i przedmiotowego, umiejętności wyciągania wniosków z przeprowadzonych badań dodatkowych oraz umiejętności różnicowania podstawowych stanów chorobowych oraz wydawania zaleceń leczniczych i profilaktycznych w sposób</p>

	zrozumiały i dostępny dla konkretnego pacjenta. Praktyczna umiejętność wytworzenia podstawowych dokumentów medycznych takich jak skierowanie, recepta, konsultacja, zwolnienie lekarskie , skierowanie do sanatorium itp. Umiejętność krytycznej oceny dostępnych źródeł informacji medycznej, rozróżnienie informacji naukowej od tekstów o charakterze reklamy czy tekstów pseudonaukowych bądź popularnonaukowych.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin praktyczny, egzamin pisemny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć									
Medycyna ratunkowa				60					60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi									
	H.U1. wykonać pomiar i ocenić podstawowe funkcje życiowe (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorować je z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru									
	H.U2. wykonywać bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych									
	H.U4. pobrać i zabezpieczyć krew i inny materiał biologiczny do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych									
	H.U5. wykonać dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku									
	H.U6. wykonywać różne formy terapii inhalacyjnej i dokonać doboru inhalatora odpowiednio do sytuacji klinicznej									
	H.U7. pobrać krew tętniczną i arterializowaną krew włośniczkową									
	H.U8. wykonywać testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru									
	H.U9. pobrać wymazy do badań mikrobiologicznych i cytologicznych									
	H.U10. wykonać cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny									
	H.U11. założyć zgłębnik żołądkowy									
	H.U12. wykonać wlewkę doodbytniczą									
	H.U13. wykonać zabiegi opłucnowe: punkcję i odbarczenie odmy;									
	H.U14. wykonać standardowy elektrokardiogram spoczynkowy i zinterpretować jego wynik									
	H.U15. wykonać defibrylację, kardiowersję elektryczną, elektrostymulację zewnętrzną									
	H.U17. założyć i zmienić jałowy opatrunek									
	H.U18. ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny									
	H.U19. zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne									
	H.U21. unieruchomić kręgosłup szyjny i piersiowo-lędźwiowy po urazie									

H.U22. wykonać tamponadę przednią nosa
H.U23. wykonać badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST lub jego odpowiednika i zinterpretować jego wynik
H.U24. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
H.U25. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
H.U26. zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
H.U27. zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE
H.U28. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej
H.U29. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej
H.U30. przekazać niepomyślne wiadomości z wykorzystaniem wybranego protokołu (np. SPIKES, EMPATIA, ABCDE), w tym wspierać rodzinę w procesie godnego umierania pacjenta oraz poinformować rodzinę o śmierci pacjenta
H.U31. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji, uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta oraz stosować protokoły ATMIST, RSVP/ISBAR
H.U32. przeprowadzić badanie psychiatryczne pacjenta i ocenić jego stan psychiczny
H.U33. stwierdzić zgon pacjenta
H.U36. wykonywać tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych
H.U37. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (BLS) u noworodków i dzieci zgodnie z wytycznymi ERC
H.U38. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u noworodków (NLS) i dzieci (PALS) zgodnie z wytycznymi ERC
H.U39. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (BLS) u dorosłych, w tym z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego, zgodnie z wytycznymi ERC
H.U40. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne (ALS) u dorosłych zgodnie z wytycznymi ERC
H.U41. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
H.U42. rozpoznawać stany okulistyczne wymagające pilnej pomocy specjalistycznej i udzielić wstępnej pomocy przedszpitalnej w przypadkach urazów fizycznych i chemicznych oka

	D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);
	D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
	D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
	K_K5. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
	K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
	K_K9. wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
	K_K10. formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób
Treści programowe	Podczas zajęć są omawiane następujące zagadnienia: ratownictwo medyczne jako system zabezpieczenia bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli, aktualne wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji i algorytmy postępowania w stanach zagrożenia życia, odrębności w resuscytacji dzieci i kobiet ciężarnych. Postępowanie terapeutyczne w stanach zagrożenia życia – elektro-, tleno-, farmako- i płynoterapia, wielonarządowe obrażenia ciała, zdarzenia masowe i katastrofy, zasady prowadzenia zabiegów resuscytacyjnych w warunkach zabezpieczenia medycznego wojska polskiego, standardy NATO regulujące zabezpieczenie medyczne wojsk. Przedmiotem seminariów są następujące tematy: nagłe zatrzymanie krążenia – mechanizmy i przyczyny, pacjent z bólem w klatce piersiowej – ostry zespół wieńcowy, zaburzenia rytmu serca, wstrząs kardiogeny, pacjent nieprzytomny, omdlenia i udar mózgu, niewydolność oddechowa, sepsa i wstrząs septyczny, anafilaksja i wstrząs anafilaktyczny, ostre stany chirurgiczne (odma opłucnowa, tamponada osierdza, masywny krwotok) i wstrząs pourazowy, pediatryczne stany nagłe, problemy etyczne w pracy

	<p>lekarza ratunkowego – pozycja lidera, praca w zespole, pacjent w stanie zagrożenia życia, pacjent agresywny, kontakt z rodzina pacjenta w stanach nagłych, decyzja o kontynuowaniu czynności reanimacyjnych, bezpieczeństwo personelu medycznego. W ramach e-learningu (zajęć w trybie zdalnym) studenci poznają: zaburzenia metaboliczne i wodno-elektrolitowe, odmienność postępowania resuscytacyjnego u kobiet w ciąży, zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonów – hipotermia, udar cieplny, oparzenia, zatrucia – toksydromy, wstępne leczenie ostrych zatruc, postępowanie po skutecznej resuscytacji krążeniowo-oddechowej. Przedmiotem ćwiczeń są zaś następujące zagadnienia: badanie pacjenta w stanach zagrożenia życia, badanie chorego urazowego, metody bezprzyrządowego i przyrządowego udrażniania dróg oddechowych, ciało obce w drogach oddechowych, wentylacja pacjenta z niewydolnością oddechową, monitorowanie czynności układów nerwowego, oddechowego i krążenia, dostęp dożylny i doszpiczkowy w stanach nagłych, podstawowe czynności reanimacyjne – BLS, zaawansowane czynności reanimacyjne u dorosłych – ALS (sytuacje symulowane), zaawansowane czynności reanimacyjne u dzieci – PALS (sytuacje symulowane), zaawansowane czynności reanimacyjne u pacjentów z urazem wielonarządowym – BTLs, ATLS, zastosowanie EFAST – USG w stanach nagłych, zabiegi ratujące życie w warunkach bojowych oraz opieka nad poszkodowanym i przygotowanie do transportu.</p>										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin praktyczny, egzamin pisemny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Pediatria III				120						120	8
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	H.U1. wykonać pomiar i ocenić podstawowe funkcje życiowe (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorować je z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru										
	H.U2. wykonywać bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych										
	H.U3. wykonać pomiar szczytowego przepływu wydechowego										
	H.U4. pobrać i zabezpieczyć krew i inny materiał biologiczny do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych										
	H.U5. wykonać dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku										
	H.U6. wykonywać różne formy terapii inhalacyjnej i dokonać doboru inhalatora odpowiednio do sytuacji klinicznej										
	H.U8. wykonywać testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru										
	H.U9. pobrać wymazy do badań mikrobiologicznych i cytologicznych										
	H.U10. wykonać cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny										
	H.U11. założyć zgłębnik żołądkowy										

H.U12. wykonać wlewkę doodbytniczą
H.U14. wykonać standardowy elektrokardiogram spoczynkowy i zinterpretować jego wynik
H.U24. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
H.U26. zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
H.U29. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej
H.U30. przekazać niepomyślne wiadomości z wykorzystaniem wybranego protokołu (np. SPIKES, EMPATIA, ABCDE), w tym wspierać rodzinę w procesie godnego umierania pacjenta oraz poinformować rodzinę o śmierci pacjenta
H.U33. stwierdzić zgon pacjenta
H.U34. przeprowadzać badania bilansowe, w tym zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia tętniczego krwi z danymi na siatkach centylowych oraz oceniać stopień zaawansowania dojrzewania
H.U35. kwalifikować pacjenta do szczepień ochronnych
H.U36. wykonywać tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych;
H.U37. prowadzić podstawowe zabiegi resuscytacyjne (BLS) u noworodków i dzieci zgodnie z wytycznymi ERC
H.U38. prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u noworodków (NLS) i dzieci (PALS) zgodnie z wytycznymi ERC
H.U41. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);
D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny
D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end));

	D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby										
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
Treści programowe	W ramach zajęć omówione zostaną zasady postępowania w przypadku najczęstszych chorób dzieci w zakresie pediatrii, i stanów terminalnych w medycynie wieku rozwojowego.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin praktyczny, egzamin pisemny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Chirurgia III				120						120	8
	Umiejętności: student potrafi										
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	H.U1. wykonać pomiar i ocenić podstawowe funkcje życiowe (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorować je z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru										
	H.U4. pobrać i zabezpieczyć krew i inny materiał biologiczny do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych										
	H.U7. pobrać krew tętniczną i arterializowaną krew włośniczkową										
	H.U9. pobrać wymazy do badań mikrobiologicznych i cytologicznych										
	H.U10. wykonać cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny										
	H.U11. założyć zgłębnik żołądkowy										
	H.U16. umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagających jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym										
	H.U17. założyć i zmienić jałowy opatrunek										

H.U18. ocenić i zaopatrzyć prostą ranę, w tym znieczulić miejscowo (powierzchniowo, nasiękowo), założyć i usunąć szwy chirurgiczne, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny
H.U19. zaopatrzyć krwawienie zewnętrzne
H.U20. doraźnie unieruchomić kończynę, w tym wybrać rodzaj unieruchomienia w typowych sytuacjach klinicznych oraz skontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego
H.U21. unieruchomić kręgosłup szyjny i piersiowo-lędźwiowy po urazie
H.U22. wykonać tamponadę przednią nosa
H.U24. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej
H.U25. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta
H.U28. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej
H.U30. przekazać niepomyślne wiadomości z wykorzystaniem wybranego protokołu (np. SPIKES, EMPATIA, ABCDE), w tym wspierać rodzinę w procesie godnego umierania pacjenta oraz poinformować rodzinę o śmierci pacjenta
H.U31. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji, uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta oraz stosować protokoły ATMIST, RSVP/ISBAR
H.U33. stwierdzić zgon pacjenta;
H.U36. wykonywać tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych;
H.U41. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny
D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end))
Kompetencje społeczne: student jest gotów do
K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych

	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta									
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta									
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby									
	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób									
Treści programowe	Celem przedmiotu jest poznanie najczęstszych chorób chirurgicznych i sposobów ich leczenia Założeniem przedmiotu jest zapoznanie studentów z zagadnieniami dotyczącymi chirurgii specjalistycznej oraz wprowadzenie do chirurgii robotycznej. W trakcie zajęć studenci poznają techniki operacyjne klasyczne i laparoskopowe i uczestniczą w zabiegach operacyjnych.									
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin praktyczny, egzamin pisemny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć									
Ginekologia i położnictwo				60					60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi									
	H.U1. wykonać pomiar i ocenić podstawowe funkcje życiowe (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorować je z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru									
	H.U4. pobrać i zabezpieczyć krew i inny materiał biologiczny do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych									
	H.U5. wykonać dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku									
	H.U9. pobrać wymazy do badań mikrobiologicznych i cytologicznych									
	H.U10. wykonać cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny									
	H.U24. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej									
	H.U25. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta									
	H.U28. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej									
	H.U41. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania									
	H.U43. dokonać detekcji i interpretacji czynności serca płodu									
H.U44. wykonywać czynności, asystując przy porodzie fizjologicznym										

	D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);
	D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
	D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny
	D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end));
	D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
	K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
Treści programowe	Założeniem przedmiotu jest nauczanie studentów przeprowadzania wywiadu i badania klinicznego u kobiet ze schorzeniami nowotworowymi narządu płciowego oraz rozpoznawanie, diagnozowanie i leczenie tych chorób. Kształcenie obejmuje także zapoznanie studentów z metodami profilaktyki oraz badań przesiewowych w zakresie ginekologii onkologicznej oraz leczenia nowotworów złośliwych kobiecego narządu płciowego. Kolejnym tematem jest zdrowie reprodukcyjne kobiety w aspekcie „chorób cywilizacyjnych” oraz inne problemy społeczne związane z chorobami narządu płciowego kobiety.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin praktyczny, egzamin pisemny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć

Psychiatria II				60						60	4
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	H.U32. przeprowadzić badanie psychiatryczne pacjenta i ocenić jego stan psychiczny										
	D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);										
	D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego										
	D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny										
	D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end));										
	D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych										
	K_K2. kierowania się dobrem pacjenta										
	K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta										
K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby											
K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób											
Treści programowe	W ramach zajęć omówione zostaną następujące zagadnienia: psychopatologia ogólna, psychopatologia szczegółowa, etiologia, patogeneza powstawania zaburzeń psychicznych, złożone mechanizmy powstawania zaburzeń psychicznych, badanie stanu psychicznego, badania dodatkowe wykorzystywane w diagnostyce zaburzeń psychicznych w tym szczegółowa analiza technik neuroobrazowania, rola i zadania psychologii klinicznej w procesie diagnostycznym, kryteria										

	diagnostyczne ICD 10 i DSM 5, diagnostyka różnicowa zaburzeń psychicznych oraz różne formy leczenia i psychoterapii zaburzeń psychicznych.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin praktyczny, egzamin pisemny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Choroby wewnętrzne				240						240	16
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	H.U1. wykonać pomiar i ocenić podstawowe funkcje życiowe (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorować je z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru										
	H.U2. wykonywać bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych										
	H.U4. pobrać i zabezpieczyć krew i inny materiał biologiczny do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych										
	H.U5. wykonać dożylnie, domięśniowe i podskórne podanie leku										
	H.U6. wykonywać różne formy terapii inhalacyjnej i dokonać doboru inhalatora odpowiednio do sytuacji klinicznej										
	H.U7. pobrać krew tętniczą i arterializowaną krew włóścikową										
	H.U8. wykonywać testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru										
	H.U9. pobrać wymazy do badań mikrobiologicznych i cytologicznych										
	H.U10. wykonać cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny										
	H.U11. założyć zgłębnik żołądkowy										
	H.U12. wykonać wlewkę doodbytniczą										
	H.U14. wykonać standardowy elektrokardiogram spoczynkowy i zinterpretować jego wynik										
	H.U15. wykonać defibrylację, kardiowersję elektryczną, elektrostymulację zewnętrzną										
	H.U24. zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej										
	H.U25. zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta										
	H.U28. przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej										
H.U30. przekazać niepomyślne wiadomości z wykorzystaniem wybranego protokołu (np. SPIKES, EMPATIA, ABCDE), w tym wspierać rodzinę w procesie godnego umierania pacjenta oraz poinformować rodzinę o śmierci pacjenta											

H.U31. uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji, uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta oraz stosować protokoły ATMIST, RSVP/ISBAR
H.U33. stwierdzić zgon pacjenta
H.U35. kwalifikować pacjenta do szczepień ochronnych
H.U36. wykonywać tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych
H.U41. rozpoznawać najczęściej występujące stany zagrożenia życia, w tym z wykorzystaniem różnych technik obrazowania
D.U10. stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi)
D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego
D.U12. rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny
D.U13. nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end));
D.U14. spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych
Kompetencje społeczne: student jest gotów do
K_K1. nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K_K2. kierowania się dobrem pacjenta
K_K3. przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K_K4. podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K_K6. propagowania zachowań prozdrowotnych
K_K7. korzystania z obiektywnych źródeł informacji
K_K8. formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji

	K_K11. przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób										
Treści programowe	Celem przedmiotu jest nauka praktycznych aspektów wykonywania zawodu lekarza w zakresie rozpoznawania i leczenia chorób wewnętrznych. Przedmiot podzielony jest na moduły: Choroby wewnętrzne – Immunologia kliniczna, Choroby wewnętrzne – Endokrynologia, Choroby wewnętrzne – Gastroenterologia, Choroby wewnętrzne – Hematologia, Choroby wewnętrzne – Reumatologia, Choroby wewnętrzne – Nefrologia i Hipertensjologia, Choroby wewnętrzne – Kardiologia i Hipertensjologia.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin praktyczny, egzamin pisemny, ocena bieżąca zadań realizowanych na zajęciach oraz udziału w dyskusji w trakcie zajęć										
Specjalność wybrana przez studenta				180						180	12
Efekty uczenia się określone dla przedmiotu	Umiejętności: student potrafi										
	w zależności od specjalności wybranej przez studenta										
	Kompetencje społeczne: student jest gotów do										
	w zależności od specjalności wybranej przez studenta										
Treści programowe	Specjalność do wyboru studenta. Treści i forma zajęć zależna jest od wybranej konkretnej specjalności.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	w zależności od wybranej specjalności										

Łączna liczba punktów ECTS (w roku): 61

Łączna liczba godzin zajęć (w roku): 925

Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów dla danego kierunku, poziomu i profilu (dla całego cyklu): 5980

Procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS dla każdej z dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek studiów.

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS dla każdej z dyscyplin
Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu	nauki medyczne	100%